

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

PLAN RADA ZA **2026.** GODINU

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU
PLAN RADA ZA 2026. GODINU

Zagreb, 2025.

IMPRESUM

Nakladnik

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Za nakladnika

prof. dr. sc. Ivanka Stričević

Stručno povjerenstvo

mr. sc. Ivo Tokić, predsjednik

dr. sc. Dijana Machala

dr. sc. Sofija Klarin Zadravec

Jagoda Ille

mr. sc. Branka Purgarić-Kužić

Kristina Grgić

mr. sc. Alisa Martek

Đuro Singer

Tomislav Tomašić

Lektura

Martina Alviž

Grafičko oblikovanje

Goran Hasanec

Sadržaj

1. UVOD	5
2. SAŽETAK PLANA RADA ZA 2026. PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.	8
2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA	8
2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA KNJIŽNICE.....	13
2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA.....	14
3. PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA	18
3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO.....	18
3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva.....	19
3.1.2. Centar za knjižnični informacijski sustav.....	22
3.1.3. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice.....	25
3.1.4. Centar za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara.....	27
3.2. ODJEL ZA NABAVU I IZGRADNJU ZBIRKI	29
3.2.1. Nabava i izgradnja zbirke <i>Croatica</i>	29
3.2.2. Nabava i izgradnja <i>Sveučilišne zbirke</i>	30
3.2.3. Prihvat i otprema građe	31
3.3. ODJEL ZA OBRADU GRAĐE	32
3.3.1. Obrada omeđene građe	33
3.3.2. Obrada neomeđene građe	33
3.3.3. Normativni nadzor - sadržajna obrada.....	34
3.3.4. Normativni nadzor - imena.....	34
3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKOG SREDIŠTA	36
3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija	36
3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija.....	37
3.4.3. Identifikatori (ISSN, ISBN, ISMN, DOI i drugi).....	38
3.5. ODJEL POSEBNIH ZBIRKI	40
3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga.....	40
3.5.2. Grafička zbirka	41
3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala.....	42
3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa	43
3.6. ODJEL ZA ZAŠTITU I POHRANU GRAĐE.....	45
3.6.1. Konzervacija i restauracija	45
3.6.2. Opremanje i uvez građe.....	45
3.6.3. Zaštitna snimanja i izrada preslika	45

3.6.4. Pohrana knjižnične građe	46
3.7. ODJEL KORISNIČKIH SLUŽBI	48
3.7.1. Informacijski centar	49
3.7.2. Čitaonice.....	49
3.7.3. E-znanstvene informacije	50
3.8. ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA	53
3.8.1. Odsjek tajništva	53
3.8.2. Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova	54
3.8.3. Odsjek održavanja elektro i strojarskih sustava	54
3.8.4. Odsjek održavanja infrastrukture i funkcionalnosti zgrade	55
3.8.5. Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva.....	56
3.8.6. Odsjek sigurnosti	57
3.9. ODJEL ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	59
3.9.1. Odsjek IT infrastrukture	60
3.9.2. Odsjek razvoja IT usluga.....	61
3.10. ODJEL DIGITALNE KNJIŽNICE	64
3.10.1. Prihvat, obrada i pohrana digitalne građe.....	64
3.10.2. Sustavna digitalizacija i obrada preslika	65
4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA	66
4.1. ZNANSTVENA DJELATNOST	66
4.2. MEĐUNARODNA SURADNJA.....	67
4.3. PROJEKTI I PROGRAMI	68
4.4. NAKLADNIČKA DJELATNOST.....	70
4.5. IZLOŽBENA DJELATNOST	71
4.6. SKUPOVI, SASTANCI I DOGAĐANJA	70
4.7. RADNE SKUPINE I KOMISIJE	73
4.8. POVJERENSTVA.....	75
4.9. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA	76
4.10. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE.....	77
4.11. MEĐUNARODNA ČLANSTVA NSK	78

1. UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (u daljnjem tekstu: NSK) jedna je od najznačajnijih hrvatskih javnih ustanova u kulturi Republike Hrvatske. Kao nacionalna knjižnica i središnja knjižnica Sveučilišta u Zagrebu, NSK pruža ključnu potporu razvoju i unaprjeđenju hrvatske akademske i znanstvene zajednice. Kako bi pridonijela unaprjeđenju hrvatskog knjižničarstva te izgradnji i razvoju hrvatskoga knjižničnog sustava, NSK provodi znanstveno-istraživačke i razvojne programe. Zadaće koje obavlja NSK temelje se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: ZKKD), Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (u daljnjem tekstu: ZVOZD) te odredbama provedbenih akata i Statuta NSK, a svi redoviti i razvojni programi usklađeni su s općim i posebnim ciljevima *Strategije razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu do 2026. godine* (u daljnjem tekstu: *Strategija razvoja NSK*).

Plan rada NSK za 2026. godinu provodit će se programima redovite djelatnosti i razvojnih programa. Programima redovite djelatnosti u 2026. godini ostvarit će se: a) osiguravanje dostupnosti cjelovite zbirke hrvatske pisane i objavljene baštine; b) pravodobna obrada obveznog primjerka te kupljene, darovane i zamjenom pristigle knjižnične građe; c) neprekidno izrađivanje nacionalne bibliografije u svim nizovima; d) izgradnja zbirke građe posebne vrste i zbirke znanstvenostručne literature radi pružanja potpore akademskoj i znanstvenoj zajednici te promicanja načela otvorene znanosti; e) sustavna zaštita i digitalizacija knjižnične građe radi osiguravanja trajne dostupnosti najvrjednije hrvatske knjižnične baštine, čime NSK pridonosi očuvanju bogatstva hrvatske kulturne baštine i f) sustavni razvoj hrvatskog knjižničnog informacijskog sustava u oblaku – Bukinet, temeljen na knjižničnoj platformi Alma i *discovery* servisu Primo VE.

Razvojni programi NSK usmjereni su na unaprjeđivanje hrvatskog knjižničarstva, izgradnju i razvoj knjižničnog sustava, razvoj publike i poticanje čitanja te unaprjeđivanje skrbi o nacionalnoj knjižničnoj građi u svim njezinim pojavnostima. Ostvaruju se suradnički usmjerenim i nacionalno relevantnim razvojnim projektima i znanstvenim istraživanjima. U 2026. godini planira se dodatni razvoj ostvariti nabavom digitalne opreme u sklopu nastavka projekta *e-Sveučilišta*, prenamjenom tradicionalnog knjižničnog prostora NSK u digitalno zrele zone za samostalno i suradničko učenje i istraživanje, nastavkom digitalizacije poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Hrvatskoj, nastavkom digitalizacije osobito ugrožene građe zbirke *Croatica*, koordinacijom digitalizacije građe te nastavkom procesa uključivanja hrvatskih knjižnica u sustav e-Kultura radi trajne pohrane digitalne građe u državnom oblaku. Također se planira nastavak identificiranja i zaštite kulturnog dobra u hrvatskim knjižnicama i zbirkama, provedba projekta poticanja čitanja, provedba planiranih istraživanja u području zaštite, predstavljanja i interpretacije hrvatske baštine te razvijena i neprekidna međunarodna suradnja.

Razvojni programi provode se projektima financiranim nacionalnim, međunarodnim i sredstvima iz fondova EU-a, potpomognutim u skladu s mogućnostima i vlastitim sredstvima NSK. Uz redovite aktivnosti, strateške projekte i razvojne programe očekuje se dinamičnija provedba svih posebnih knjižničnih programa financiranih proračunskim sredstvima osiguranim iz Ministarstva kulture i medija za 2026. godinu.

Posebno se izdvaja dovršetak provedbe infrastrukturnog reformskog projekta *e-Sveučilište: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., čije je trajanje produženo do lipnja 2026. godine. U sklopu projekta, na temelju provedenog međunarodnog otvorenog postupka javne nabave, nabavljena je najsuvremenija digitalna platforma knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE. Projekt

implementacije knjižnične platforme Alma/Primo VE, uključujući deduplikaciju, konverziju i migraciju podataka za NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti u jednom ciklusu uspješno je proveden prema planu, a knjižnice su 12. studenog 2025. godine započele s produkcijskim radom u novom knjižničnom sustavu u oblaku. Implementacija digitalne knjižnične platforme podrazumijeva reorganizaciju postojećih radnih procesa radi funkcionalnog umrežavanja NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti, uvođenje kooperativnog modela rada, razvoj skupnog kataloga, omogućivanje objedinjenog pristupa tiskanim/analognim, digitalnim i e-izvorima, razvoj dijeljenih knjižničnih usluga, uspostavu novih radnih procesa prema modelu *digitalno kao zadano (digital by default)* te razvijanje poslovanja utemeljeno na analitici podataka, interoperabilnosti, međunarodnim standardima te primjeni smjernica o kibernetičkoj sigurnosti i zaštiti osobnih podataka. NSK uspostavlja središnju jedinicu za Bukinet u NSK koja pruža potporu koordinaciji funkcionalnog rada sustava Bukinet i razvoju novih funkcionalnosti knjižnične platforme u oblaku te osigurava stručnu, tehničku i organizacijsku potporu provedbi cjelokupnog procesa digitalne transformacije za sve uključene knjižnice, koje čine 70 posto knjižnica iz sustava visokog obrazovanja i znanosti. U sklopu projekta *e-Sveučilišta* u 2026. godini planira se nastavak provedbe projektne faze usmjerene na nabavu digitalne opreme radi prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora NSK u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje. Aktivnosti uključuju: a) provedbu oglednog projekta prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora NSK u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje; b) uspostavu pokaznog laboratorija NSK u suradnji s CARNET-om radi povećanja dostupnosti digitalne tehnologije korisnicima NSK; c) nabavu suvremene digitalne tehnologije za opremanje CroAtriuma i SciLaba kao novih programskih aktivnosti NSK radi pružanja potpore provedbi inovativnih modela učenja i poučavanja poduprtih digitalnim tehnologijama i d) razvoj digitalnih obrazovnih sadržaja (DOS) i interaktivnih videomaterijala kako bi se povećala pristupačnost digitalnih sadržaja. Očekuje se da će provedba projektnih aktivnosti u sklopu projekta *e-Sveučilišta* posebno pojačati razvojne aktivnosti i programe na razini svih odjela NSK tijekom 2026., čime će se osigurati ostvarenje projektnih aktivnosti prema predviđenom vremenskom planu aktivnosti i u sklopu produljenja trajanja projekta *e-Sveučilišta* do kraja lipnja 2026. godine. Provedba aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta* rezultirat će razvojem novih knjižničnih usluga prilagođenih digitalnom dobu, namijenjenih korisnicima, obrazovnoj i znanstvenoj zajednici. Također, obuhvatit će uvođenje inovativnih suradničkih radnih procesa, digitalizaciju poslovanja te primjenu nadzirane generativne i agentske umjetne inteligencije kao potpore procesima rada te pretraživanju i istraživanju.

Plan rada za 2026. godinu obuhvaća i nastavak rješavanja problema smještaja građe. U trideset godina izgradnje fonda NSK prihvatom obveznog primjerka te kupnjom, zamjenom i darovanjem građe dosegnuta je visoka razina popunjenosti spremišta nove zgrade NSK. Sustavno se provode aktivnosti kojima se osiguravaju optimalni uvjeti pohrane i zaštite knjižnične građe u nadležnosti Odjela za zaštitu i pohranu knjižnične građe kao i drugih službi zaduženih za sigurnost građe, zgrade i zaposlenika NSK te optimalno funkcioniranje infrastrukture. U 2026. godini započet će izradba elaborata o uvjetima i modelima pohrane knjižnične građe NSK te će se provoditi aktivnosti usmjerene na utvrđivanje dodatnih mogućnosti reorganizacije i racionalizacije smještaja građe radi učinkovitijeg iskorištavanja prostora spremišta. U skladu s tim započet će i znatno povećane aktivnosti cjelovite revizije knjižnične građe koje će provoditi zaposlenici procesa Pohrana knjižnične građe i ostalih odjela.

U 2026. godini radit će se na novoj *Strategiji razvoja NSK do 2030. godine*.

Plan rada NSK za 2026. godinu sastoji se, uz uvod, od triju glavnih dijelova. U prvom se dijelu navodi sažetak Plana u kontekstu strateških ciljeva, u drugom se dijelu detaljnije opisuju redovite i razvojne aktivnosti, dok se u trećem dijelu prikazuju kulturne, obrazovne i znanstvene

aktivnosti koje se provode kao suradnički programi više odjela i procesa. U provođenju Plana rada NSK za 2026. godinu posebna će se pozornost posvetiti učinkovitoj međudjelnoj suradnji u ostvarivanju programa i projekata.

Obrazloženja Financijskoga plana za 2026. s projekcijama za 2027. i 2028. i Financijski plan za 2026. godinu nalaze se u zasebnim dokumentima, a zajedno s navedenim opisnim dijelovima čine jedinstvenu cjelinu.

2. SAŽETAK PLANA RADA ZA 2026. PREMA CILJEVIMA STRATEGIJE RAZVOJA NSK DO 2026.

NSK će u 2026. godini nastaviti provoditi informacijsku, obrazovnu i znanstvenu djelatnost te nakladničku, izložbenu i promidžbenu djelatnost kao komplementarne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama i ciljevima *Strategije razvoja NSK do 2026. godine*.

Sažetak Plana rada opisuje aktivnosti NSK koje će se provoditi radi ostvarenja triju temeljnih strateških ciljeva, a cjelokupan se dokument, u sklopu prikaza rada pojedinih odjela i ustrojbenih jedinica, također poziva na navedeni dokument.

2.1. STRATEŠKI CILJ 1. DOSTUPNOST GRAĐE, PODATAKA I KNJIŽNIČNIH USLUGA SVIM SKUPINAMA KORISNIKA

Svrha je ovog cilja povećati dostupnost građe zbirke *Croatica* i Sveučilišne zbirke primjenom suvremenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija svim korisničkim skupinama NSK i javnostima koje građu koriste putem mreže te ujedno i poboljšati zaštitu, digitalizaciju i očuvanje izvornika kao temelja knjižničkog poslovanja.

U skladu s temeljnim zadaćama NSK, prioriteti redovite djelatnosti NSK jesu cjelovitost obveznog primjerka, redovita bibliografska obrada i objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije te učinkovita zaštita građe i osiguravanje dostupnosti građe i usluga korisnicima.

Ostvarenje prvog cilja *Strategije razvoja NSK* postizat će se provedbom posebnih ciljeva koji obuhvaćaju izgradnju i upravljanje zbirkama građe; zaštitu, digitalizaciju i očuvanje građe; znanstvenu refleksiju, kreativnu interpretaciju i predstavljane građe te neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti razvojem usluga za korisnike kojima se nastoje prevladati digitalna i generacijska prepreka, okolnosti ograničenog pristupa kulturnom sadržaju i znanstvenim informacijama i povećati pozitivna percepcija NSK u široj javnosti kao pouzdane, otvorene i inovativne ustanove.

Zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima

Nacionalna zbirka *Croatica* izgrađuje se sustavnom nabavom hrvatske knjižne i neknjižne građe na svim medijima, i to preuzimanjem obveznog primjerka u skladu s odredbama ZKKD-a i Pravilnika o obveznom primjerku te zamjenom, darom i kupnjom. Posebne zbirke NSK nabavljat će građu za zbirku *Croatica* u skladu s financijskim mogućnostima. Izgradnja i upravljanje zbirkama u NSK usko su povezani s ostvarenjem cjelovitosti dostave obveznog primjerka. Za nakladnike koji objavljuju *online* publikacije uspostavljen je eOP, novi informacijski sustav za prihvrat i trajnu pohranu *online* obveznog primjerka. Nastavit će se i s prihvatom ocjenskih radova u nacionalni repozitorij u skladu sa ZVOZD-om i Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima. U sljedećoj godini očekuje se prihvrat gotovo 100 000 jedinica različite vrste građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima.

Dostupnost podataka o nacionalnoj nakladničkoj produkciji osigurana je izradbom Hrvatske nacionalne bibliografije koja proizlazi iz zakonske obveze i jedinstvene uloge NSK u trajnom prikupljanju, čuvanju, zaštiti, obradbi i dostupnosti fonda. Nastavit će se redovito objavljivanje Hrvatske nacionalne bibliografije i Hrvatske retrospektivne bibliografije, uz rad na pripremi prelaska sustava za objavu hrvatskih nacionalnih bibliografija na novo okružje knjižnične platforme. Razvojem Skupnog kataloga i uvođenjem kooperativnog modela bibliografske

kontrole omogućit će se uspostava jedinstvene bibliografske baze koja će obuhvatiti svu građu zbirke *Croatica*.

Sustavno izgrađivana i dostupnija zbirka inozemne *Croatice* te poboljšana suradnja s organizacijama i udrugama Hrvata izvan Hrvatske

Cjelovitost zbirke *Croatica* nije moguće ostvariti bez sustavne izgradnje Zbirke inozemne *Croatice* koja okuplja djela hrvatskih autora objavljena izvan granica Republike Hrvatske, djela inozemnih autora s temom Hrvata i Hrvatske i na hrvatskom jeziku. Sustavno će se identificirati i prikupljati i publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne *Croatice*). Nastavit će se rad na projektu *HIT – Hrvatski iseljenički tisak* u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu digitalizacijom i javnom objavom radova hrvatskih iseljenika. Nastavit će se suradnja s ustanovama kao što su Hrvatska matica iseljenika, Državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika, veleposlanstva Republike Hrvatske i lektorati u svijetu te pojedincima povezanim s hrvatskom knjigom u inozemstvu.

Unaprijeđena izgradnja Sveučilišne zbirke i relevantne inozemne baze znanstvenih informacija dostupne hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj zajednici

Sveučilišna zbirka kao potpora sveučilišnoj ulozi NSK izgrađuje se nabavom hrvatske i inozemne znanstvene i stručne građe iz svih područja znanosti i umjetnosti, informacijskih izvora usmjerenih obrazovnim, znanstvenim i istraživačkim aktivnostima na Sveučilištu u Zagrebu kao i široj stručnoj i znanstvenoj zajednici u Hrvatskoj. Tijekom 2026. godine nastavit će se s nabavom e-izvora za akademsku i znanstvenu zajednicu na nacionalnoj razini. Osim nabave, organizirat će se i edukacije za korištenje e-izvorima za knjižničare i korisnike. Planira se veće usmjeravanje prema uslugama otvorenog pristupa i otvorene znanosti. Radit će se na tzv. transformativnim ugovorima koji uključuju vaučere (*APC – Article Processing Charges*) za objavu radova u otvorenom pristupu, a nastavit će se sa sklapanjem ugovora koji uključuju klauzulu o otvorenom pristupu. Nastavit će se s osiguravanjem probnih pristupa sadržajima komercijalnih izdavača, a planira se daljnje unapređenje Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu. Posebne razvojne aktivnosti bit će usmjerene na sudjelovanje u radu ekspertnih radnih skupina za provedbu aktivnosti u sklopu sustavnog razvoja platforme knjižničnih usluga Alma u dijelu koji se odnosi na implementaciju *discovery* servisa Primo VE te središnjeg indeksa e-izvora za NSK i 82 uključene knjižnice visokog obrazovanja i znanosti.

Podatci o cjelovitu fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK

Sustavno će se popunjavati praznine nacionalnog fonda (antikvarna *Croatica*) kupnjom, zamjenom i darom, čime će se ostvariti preduvjeti za izradbu nacionalne bibliografije i dostupnost građe korisnicima. Kako bi se ostvario plan o cjelovitu fondu NSK dostupnom korisnicima u *online* katalogu NSK, nastavit će se provedba konverzije sadržaja digitaliziranog kataloga na listićima od 1976. do 1990. godine. Nastavit će se rad na unosima zapisa i korekcijama u *online* Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji radi ustanovljavanja cjelovitosti bibliografskih zapisa i njihove evidencije kao nacionalnog fonda *Croatice* kao i rad na istraživanju, unosima i korekcijama zapisa radi izdavanja specijalnih tematskih mrežnih bibliografija *Croatice*. Povećat će se opseg opisivanja rukopisnih ostavština i obrada donacija. Planira se obrada građe zbirki dara koje nisu u cijelosti zastupljene u katalogu. U planu je i daljnja provedba višegodišnjeg projekta sređivanja i obrade građe Arhiva NSK do 1960. godine.

Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi

Planira se provedba testiranja formata za izradbu bibliografskih zapisa u okružju otvorenih povezanih podataka kao i drugih međunarodnih standarda radi osiguravanja zahtjeva interoperabilnosti knjižnično-informacijskog sustava. U planu je i popunjavanje upražnjenog radnog mjesta knjižničara za standarde u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo u Centru za knjižnični informacijski sustav radi osnaživanja kapaciteta NSK za potporu rada sustava Bukinet.

Provodit će se aktivnosti razvoja, održavanja i priprema za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Radit će se na prikupljanju podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama uz osiguranje savjetodavne potpore i edukacije za primjenu normi.

Objedinjeni pristup tiskanom, digitalnim i e-izvorima

Jedan od važnih učinaka provedbe infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište*, koji obuhvaća implementaciju platforme knjižničnih usluga mrežnog okružja Alma i *discovery* servisa (LSP/DS) Primo VE, dostupnih prema modelu usluge pretplate za korištenje programa na razini usluge (SaaS), jest uvođenje novog koncepta knjižnične tehnologije i uspostava hrvatskoga visokoškolskog knjižničkog sustava u oblaku – Bukinet. Ovaj koncept nove knjižnične tehnologije omogućuje provedbu procesa digitalne transformacije knjižničkog poslovanja temeljenog na objedinjenu pristupu tiskanom, digitalnim i e-izvorima. Projekt implementacije nove knjižnične platforme obuhvatio je konverziju više od 1,7 milijuna bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikaciju zapisa te migraciju više od tri milijuna knjižničnih podataka u zajednički knjižnični sustav u oblaku – Bukinet. U 2026. godini planira se provedba aktivnosti sustavnog bibliografskog nadzora nad podacima i implementacija jedinstvenih pravila za rad u zajedničkom sustavu radi postizanja stabilnosti implementiranog sustava Bukinet te povećanja kvalitete podataka na razini cijelog sustava.

Unaprijeđena zaštita ugroženih analognih zbirki, povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki te povećana količina digitalizirane građe

Razvoj NSK obilježen je razvojnim pomacima u primjeni digitalnih tehnologija, ali je i dalje u prvom planu provedba zaštite analogne građe NSK primjenom preventivnih i kurativnih mjera zaštite građe i osiguravanjem primjerenih uvjeta smještaja i pohrane. U 2026. godini nastavit će se provedba konzervatorsko-restauratorskih postupaka i izradba preslika građe (mikrofilm i digitalne preslike) radi zaštite i dostupnosti knjižnične građe. Započet će provedba preventivne zaštite fotografija u fondu NSK.

Radi provedbe postupka pravne zaštite, a u skladu s odredbama ZKKD-a koji propisuje obvezu NSK da donosi rješenja o svojstvu kulturnog dobra za knjižničnu građu, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra iz NSK donosit će rješenja o svojstvu kulturnog dobra kako bi Ministarstvo kulture i medija građu obuhvaćenih zbirki upisalo u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Aktivnosti usmjerene zaštiti digitalne zbirke *Croatica* obuhvatit će daljnji rad na novom poslovnom procesu trajne pohrane digitalnih preslika knjižnične građe u sklopu sustava e-Kultura u Centru dijeljenih usluga (CDU) u državnom oblaku. Nastavit će se migracija sadržaja glazbenih CD-ova.

U Upisniku digitalnih zbirki i preslika bit će prikupljeni podatci o digitalnim zbirkama hrvatskih knjižnica i projektima digitalizacije građe. Također, započet će razvoj aktivnosti za prihv

podataka o obveznom primjerku digitalnih preslika knjižnične građe te planovima digitalizacije radi koordinacije digitalizacije građe i objedinjavanja upravljanja izvorno digitalnom i digitaliziranom građom.

Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima

Iskustva stečena u razdoblju obilježenog ugrozama kao što su pandemija, potres i posljedice klimatskih promjena te izazovi koje donose kibernetički napadi i ratni sukobi zahtijevaju nove pristupe i resurse u zaštiti građe i pružanju usluga korisnicima u uvjetima krize. Nastavit će se aktivnosti Radne grupe za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe NSK od tehničkih ugroza i katastrofa na temelju Izvješća o procjeni rizika u Projektu zaštite općeg fonda knjižnice i zbirki građe posebne vrste NSK od tehničkih ugroza i katastrofa te Pravilnika o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima.

Unaprijeđen radni proces digitalizacije građe

Nabava opreme za digitalizaciju građe u projektu *e-Kultura* znatno je pridonijela povećanju količine digitalizirane građe koja zahtijeva i druge oblike pripreme za objavu i dostupnost korisnicima. Planira se nastaviti s istim opsegom digitalizacije građe uz zadržavanje kvalitete digitalnih preslika i metapodataka uz prevladavanje izazova nedovoljnog broja djelatnika na poslovima digitalizacije građe. Povećat će se opseg rada u novom modulu za praćenje radnog procesa digitalizacije građe i izradbe arhivskih paketa SIP za dostavu u Središnji sustav trajne pohrane Ministarstva kulture i medija. U sklopu matične djelatnosti provodit će se koordinacija, edukacija i pružanje pomoći drugim knjižnicama na trajnoj pohrani digitalne građe.

Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe NSK

U sklopu projekta *e-Sveučilište*, u dijelu koji se odnosi na provedbu planiranih aktivnosti ulaganja u nabavu digitalne tehnologije, na temelju provedenog oglednog projekta prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje i istraživanje uz potporu digitalnih tehnologija, provedena je nabava još tri akustične kabine za digitalno samostalno i suradničko učenje. Oglednim projektom predviđena je nabava digitalne opreme za opremanje i prenamjenu dijela prostora CroAtriuma i SciLaba, čime se osigurava potpora za provedbu inovativnih modela učenja i istraživanja uz korištenje digitalnih tehnologija. Održivost uspostave digitalno zrele okoline za učenje i istraživanje u prostoru NSK planirana je uspostavom Pokaznog laboratorija u NSK, ostvarenog u sklopu međuinstitucijske suradnje CARNET-a i NSK, a suradnja će se nastaviti i nakon završetka projekta *e-Sveučilišta*.

Infrastruktura uspostavljena u projektu *e-Kultura*, povezana s infrastrukturom Digitalne knjižnice NSK, nastavit će se koristiti za potporu digitalizaciji, trajnoj pohrani i dostupnosti digitalnog sadržaja, čime će se povećati korpus digitalne zbirke *Croatica* dostupan istraživačima.

Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK

Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj zajednici ogleda se u radu na unapređivanju uvjeta za provedbu znanstvenih istraživanja temeljenih na zbirkama i građi NSK kao i provedbi aktivnosti koje pridonose predstavljanju bogata fonda NSK (digitalizacija građe i razvoj portala, nakladnička djelatnost, fizičke i virtualne izložbe, stručni i znanstveni skupovi, promidžbene aktivnosti i dr.).

Istraživanja će se provoditi i u sklopu znanstvene djelatnosti djelatnika NSK kao jedne od temeljnih djelatnosti NSK utvrđene ZKKD-om. U 2026. godini planira se provedba 49

razvojnih projekata i programa, uključujući jedan nacionalni infrastrukturni razvojni projekt *e-Sveučilište* i četiri međunarodna projekta. Teme planiranih istraživanja obuhvaćaju sljedeća područja: digitalnu transformaciju knjižnica, zagovaranje, vrednovanje knjižnica, društveni utjecaj knjižnica, integrirani knjižnični sustavi, knjižničnu tehnologija, baze podataka, informacijske sustave, sadržajnu obradu, poticanje čitanja, biblioterapiju, pisanu baštinu, staru i vrijednu građu, kulturno dobro te odnose s korisnicima. Planira se objava šest znanstvenih i devet stručnih radova.

Multimedijsko posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica* i novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju

Uspostava CroAtriuma odražava temeljnu usmjerenost NSK prema tranziciji iz tradicionalnog pristupa predstavljanju zbirke *Croatica* i osobito vrijedne građe NSK prema suvremenom, interaktivnom i transmedijskom. Nastavit će se provedba projekta *CroAtrium: transmedijski pristup nacionalnoj zbirci Croatia* kojim se planira novouređeni prostor NSK postupno stavljati u novu funkciju multimedijskog središta istraživanja, promidžbe, edukacije, interpretacije i vrednovanja nacionalne zbirke *Croatica*, uz uključivanje stručne i opće javnosti. Iz projekta *e-Sveučilišta* osigurat će se dio digitalne opreme za potrebe interpretacije baštine i e-učenja. U 2026. godini u prostoru CroAtriuma organizirat će se više događanja.

Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja svim skupinama korisnika

Područje poticanja čitanja i ove godine zauzima važno mjesto u programima NSK, a provodit će se aktivnostima Mjeseca hrvatske knjige od 15. listopada do 15. studenog 2026. i Noći knjige u travnju 2026. godine kao i nizom drugih programa kojima je svrha promidžba knjige, nakladništva i čitanja. NSK će i sljedeće godine provoditi projekt *Čitam lakše!* radi podizanja svijesti o važnosti čitanja i pristupačnosti digitalnih sadržaja osobama s teškoćama čitanja te omogućivanja lakšeg čitanja digitalnih sadržaja iz zbirke NSK u pristupačnom okružju. Nastavit će se treća faza provedbe projekta *Vremeplov riječi* kako bi se videozapisi hrvatskih književnika koji čitaju i komentiraju ulomke svojih djela sačuvali za buduće naraštaje, a suvremeni posjetitelji portala Digitalne zbirke NSK potaknuli na čitanje njihovih djela.

Osigurano neprekidno komuniciranje i uključivanje šire javnosti

U 2026. godini bit će nastavljeni edukativni programi za javnost kojima se potiče otvorenost NSK građanima. Planira se organiziranje manifestacije za razvoj publike *Tragom blaga knjižne baštine* (igra potrage – *escape room* na temu kulturne baštine koja se čuva u NSK) i nastavak razvoja sustava Smart Library NSK. Provest će se i aktivnosti građanske znanosti u sklopu Festivala znanosti, a prigodnim aktivnostima obilježit će se i Tjedan otvorene znanosti te, aktivnostima EDC-a NSK i aktivnom suradnjom, Tjedan Europe i Europski tjedan sporta. Organizirat će se izložbe baštine iz fonda NSK. Nastavit će se aktivnosti stručnog vodstva posjetitelja, Dani otvorenih vrata NSK i drugi načini uključivanja šire javnosti.

Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću

Prepoznavanje potreba suvremenih korisnika, osobito mladih, te mogućnosti novih načina komunikacije koji pridonose boljem predstavljanju usluga NSK i njezina jedinstvenog istraživačkog korpusa, vodilo je nizu tehničkih i sadržajnih prilagodbi područja komunikacije NSK s javnostima u prethodnim godinama te izradbi nove mrežne stranice NSK. Uz nastavak rada na poboljšanju i nadogradnji novim funkcionalnostima u 2026. godini, planirana je i daljnja edukacija djelatnika u području komunikacije i digitalnog marketinga. U 2026. godini radit će se na implementaciji *Komunikacijske strategije NSK* i daljnjem usklađivanju vizualnog identiteta NSK.

2.2. STRATEŠKI CILJ 2. OSNAŽIVANJE KAPACITETA KNJIŽNICE

Svrha je ovog cilja unaprjeđivanje poslovanja NSK i njezin organizacijski razvoj, usklađivanje poslovanja s normativnim i drugim dokumentima (UN-ov Program održivog razvoja do 2030., Europski zeleni plan, Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine i dr.) te postizanje učinkovitosti, održivosti i veće kvalitete rada i mrežnih usluga NSK. Učinkovito poslovanje NSK zahtijeva primjerenu opremu, informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu te pridržavanje tehničkih i drugih normi, što utječe na visoke troškove poslovanja, održavanja i razvoja. NSK je i dosad pokazala usmjerenost prema ekonomičnosti poslovanja i racionalizaciji troškova te poslovnim aktivnostima koje utječu na smanjivanje negativnog utjecaja na okoliš i potiču primjenu suvremenih tehnologija koje podupiru takve aktivnosti. Ostvarenje cilja provodi se provedbom četiriju posebnih ciljeva koji obuhvaćaju organizacijski razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim resursima, digitalnu transformaciju, učinkovito i održivo upravljanje zgradom NSK i zelenu tranziciju kao i sustavno upravljanje rizicima.

Poboljšana organizacijska struktura

NSK nastavlja aktivnosti na unaprjeđivanju organizacijske kulture i učinkovitosti poslovanja u svim poslovnim aspektima, nastojeći pritom osigurati poboljšane uvjete za rad djelatnika NSK, bolju komunikaciju i suradnju te uvodeći neformalne oblike povećanja povezanosti ustanove.

U 2026. godini nastaviti će se rad na poboljšanju organizacijske strukture, poboljšanom upravljanju ljudskim i materijalnim resursima, edukaciji djelatnika radi razvoja profesionalne karijere te poboljšanju komunikacije i međudjelne suradnje, osobito u provedbi projekata i programa.

Ojačana digitalna infrastruktura

Sustavno ulaganje u razvoj infrastrukture i nabavu nove informacijsko-komunikacijske opreme podupiru i koraci koji se poduzimaju u digitalizaciji poslovanja svih aspekata poslovanja koji pridonose povećanju kvalitete rada i provedbe razvojnih programa, a time osobito utječu na povećanje kvalitete usluga NSK. Razvoj digitalne infrastrukture bit će usmjeren jačanju tehničko-organizacijskih kapaciteta, osobito u sklopu projekta implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku koja omogućuje digitalizaciju poslovanja NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti uključenih u projekt *e-Sveučilišta*.

Poboljšano upravljanje zgradom NSK

Mogućnost korištenja cjelovita prostora zgrade NSK od 2020. godine znatno pridonosi kvaliteti rada NSK i otvara nove razvojne mogućnosti u budućnosti. U skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 2. srpnja 2020. godine o dopuni Odluke o utvrđivanju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu jednim od središnjih prostora za provedbu aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. u Republici Hrvatskoj, NSK nastavlja upravljati novouređenim prostorom radi njegova korištenja u kulturne, znanstvene, obrazovne i društvene svrhe za potrebe državnih tijela i javnih ustanova. Tijekom 2026. godine nastaviti će se korištenje dijelom novouređenog prostora za potrebe aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i tijela državne uprave, dok će se drugim dijelom koristiti za potrebe NSK, uključujući javne programe i interne potrebe – seminare, sastanke, konferencije, tribine, edukacije, stručne ispite i druge aktivnosti. Također, nastaviti će se započeta izradba elaborata kao podloge za rješavanje održivosti zgrade te provoditi radovi prema elaboratima (pristupačnost za osobe s invaliditetom, fazna zamjena dizala, fazna zamjena podnih obloga, sprječavanje prodora vode u prizemnim i nižim etažama i dr.).

Zelena tranzicija NSK i osnažene profesionalne i korisničke zajednice za zelenu tranziciju
Prateći trendove zelene tranzicije, NSK se sve više usmjerava održivu razvoju i odgovornom upravljanju, organizacijskoj kulturi, komunikaciji i edukaciji o temama iz područja ekologije i održiva razvoja, oslanjajući se pritom na ciljeve UN-ova programa održiva razvoja do 2030. godine. Kao jedan od značajnijih ciljeva *Strategije razvoja NSK* zacrtan je put prema uspostavi održive knjižnice te osnaženoj profesionalnoj i korisničkoj zajednici. Nastavit će se provedba aktivnosti koje se odnose na knjižnice i održivi razvoj, što uključuje edukaciju i osnaživanje knjižničara u svim vrstama knjižnica za održivi razvoj.

Osigurano sustavno upravljanje rizicima

NSK je javna ustanova od nacionalnog značenja. Knjižnična građa i kulturna baština koju NSK čuva izložene su rizicima od incidenata i katastrofa identificiranih u procjeni rizika radi spremnosti i sigurnosti, odnosno kapaciteta za odziv i oporavak. Stoga će se nastaviti rad na provedbi integriranog strateškog projekta NSK pod nazivom *Sigurnost i otpornost na rizike u sustavu NSK*, koji uključuje niz mjera važnih za zaštitu zgrade, građe, mreža, djelatnika i korisnika NSK. Planira se provedba redovitih aktivnosti kao i odgovarajućih edukacija i vježbi.

2.3. STRATEŠKI CILJ 3. SURADNJA U RAZVOJU I INOVACIJAMA

Svrha je ovog cilja osnaživanje uloge i položaja NSK kao središnje knjižnice hrvatskog knjižničnog sustava te istaknute nacionalne kulturne i znanstvene ustanove u europskom i širem međunarodnom kontekstu koja se ostvaruje trima posebnim ciljevima. Prvi poseban cilj obuhvaća razvoj knjižničnog sustava Republike Hrvatske, drugi unutarsektorsku i međusektorsku suradnju, a treći je usmjeren razvoju partnerstva na europskoj i svjetskoj razini.

Tijekom 2026. godine nastavit će se provedba poslova nacionalne i područne matične djelatnosti u suradnji sa županijskim narodnim matičnim knjižnicama, sveučilišnim matičnim knjižnicama i njihovom mrežom knjižnica na području Republike Hrvatske. Suradnja će obuhvatiti i znanstvene, kulturne i obrazovne ustanove koje djeluju u području knjižničarstva, arhivistike, dokumentacije i informacijskih službi u Republici Hrvatskoj. Poseban značaj za bolje upravljanje sustavom knjižnica ima uporaba Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica i Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj koji će biti tehnološki unaprijeđeni. U području AKM-a (knjižnice, arhivi i muzeji) pripremaju se aktivnosti za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM).

Unaprijeđeni skupni katalozi

Implementacijom platforme knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE, koja se provodi u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, NSK će provesti funkcionalno umrežavanje NSK i 82 knjižnica visokog obrazovanja i znanosti, čime će obuhvatiti 70 posto knjižnica iz sustava visokog obrazovanja i znanosti koje prelaze na kooperativni model rada u zajedničkom skupnom katalogu. Objedinjavanje podataka kataloga knjižnica izgradnjom skupnih kataloga posebna je zadaća NSK koja pridonosi povećanju kvalitete poslovanja i razvoju knjižničnih usluga korisnicima. Osim implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE, nastavit će se redovito održavanje Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga na mrežnom mjestu <http://skupni.nsk.hr>, uz planirano proširenje opsega skupnog kataloga agregiranjem novih kompleta bibliografskih zapisa drugih knjižnica koje nisu obuhvaćene aktivnostima projekta *e-Sveučilišta*.

Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice

Objedinjeni pristup digitalnoj građi hrvatskih knjižnica, koordinacija digitalizacije građe, razvoj tematskih portala i usluga bit će omogućeni uspostavom Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice temelji se na odredbama ZKKD-a, Pravilnika o obveznom primjerku i Standarda za digitalne knjižnice, a predstavlja dio matične razvojne djelatnosti NSK i Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice. Uspostava Hrvatske digitalne knjižnice naslanja se na razvoj Digitalne knjižnice NSK i integrira u nacionalnu infrastrukturu za upravljanje digitalnom kulturnom baštinom. Nastavit će se aktivnosti na uključivanju drugih knjižnica, provedbi edukacije i suradnji u digitalizaciji i dodjeli trajnih identifikatora URN:NBN zapisima u digitalnim sustavima radi jednoznačnog i trajnog označivanja zapisa digitalne građe. Nastavit će se s razvojem Upisnika digitalnih zbirki i preslika.

Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti

Izgradnji cjelovitog i učinkovitijeg nacionalnog sustava matičnosti svakako će pridonijeti programi posvećeni digitalizaciji poslovanja i ujednačivanju praksi matičnih razvojnih službi te daljnjoj implementaciji novih podzakonskih akata u svim hrvatskim knjižnicama. Svrha je digitalizacije poslovanja matične djelatnosti objedinjavanje svih informacijskih sustava koje NSK razvija za potrebe poslovanja s knjižnicama i provedbe matične djelatnosti kako bi se osigurali ujednačeni postupci i podatci, bolje dokumentiranje i ekonomičnost u poslovanju knjižnica s NSK. Nastavit će se razvoj Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki, sustava Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj i Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, čije podatke preuzima Državni zavod za statistiku. Nastavit će se i koordinacija upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj te podataka u Upisnik digitalnih zbirki i preslika. Planira se daljnji razvoj Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja.

Educirana profesionalna zajednica

Na temeljima dugogodišnjeg kvalitetnog rada Centra za stalno stručno usavršavanje (CSSU) i ostvarenih napredaka u razvoju prema suvremenom mjestu cjeloživotnog učenja hrvatskih knjižničara, nastavit će se sustavna edukacija profesionalne zajednice trima oblicima edukacija – tečajevima, mrežnim seminarima i e-tečajevima. Nastavit će se provedba redovitih djelatnosti koje podrazumijevaju izradbu prijedloga, usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organiziranje 65 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, partnerskim ustanovama i više od 70 predavača CSSU-a, distribuiranje novosti polaznicima te izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima za više od 3000 polaznika CSSU-a. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici, uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse.

Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru

Suradnja NSK u baštinskom sektoru ključan je dio njezina poslovanja s obzirom na profesionalnu povezanost u području informacijskih i komunikacijskih znanosti te djelovanje velikog broja specijalnih knjižnica i baštinskih zbirki u arhivima i muzejima. Posebna pozornost posvećuje se skrbi o knjižničnoj građi koja čini sastavni dio zbirke *Croatica*. Tijekom 2026. godine pružat će se stručno-savjetodavna pomoć u ostvarivanju pravne zaštite baštinske građe u knjižnicama i knjižničnim zbirkama za koje se pretpostavlja ili utvrdi svojstvo kulturnog dobra. Provodit će se prikupljanje, nadzor i analiza podataka o stanju baštinskih zbirki. Planira se suradnja na programima konzervatorsko-restauratorskih radova na knjižničnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru (dva programa),

Arheološkog muzeja u Zadru, Tiflološkog muzeja i Knjižnice HAZU u Zagrebu. Također su pripremljeni nastavci programa preventivne zaštite za Zbirku starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU i Knjižnici „Juraj Habdelić“ u Zagrebu.

Suradivat će se na izgradnji portala eKultura, Glagoljica.hr, Incunabula Croatica, Znameniti.hr i drugih te uspostavljanju i održavanju dobre međusektorske suradnje u razmjeni znanja, digitalizaciji građe, ujednačivanju poslovnih procesa i digitalnom objedinjavanju građe. Provođit će se aktivnosti razvoja, održavanja i priprema za primjenu Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Nastavit će se proces dostave metapodataka NSK i drugih knjižnica u nacionalni agregator te objava metapodataka na središnjem nacionalnom portalu kulturne baštine i u Europeani. Planira se nastavak suradnje s *DARIAH – HR: Digitalnom istraživačkom infrastrukturom za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj*.

Razvijene i implementirane politike otvorene znanosti

U sklopu novoutemeljenog procesa *E-znanstvene informacije* provodit će se edukacije članova hrvatske akademske i znanstvene zajednice o otvorenoj znanosti i otvorenom pristupu radi potpore znanstvenom i istraživačkom radu, a prigodnom aktivnošću obilježit će se Tjedan otvorene znanosti. Sudjelovat će se u projektu *Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)*. Planira se aktivno sudjelovanje u razvoju i projektima u istraživačkoj infrastrukturi OPERAS, koja pruža potporu otvorenoj znanstvenoj komunikaciji u društvenim i humanističkim znanostima (SSH) u Europskom istraživačkom prostoru. Razvojne aktivnosti također se planiraju u dijelu nastavka razvoja portala Dijeljenih podataka NSK (data.nsk.hr) poticanjem objava otvorenih knjižničnih podataka i aktivnom primjenom politike ponovne uporabe podataka. Planira se provesti priprema za praktičnu primjenu formata BIBFRAME u sklopu planova prelaska na platformu knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE.

Osigurana potpora razvoju inovacija

Usmjerenost inovacijama NSK je potvrdila dvjema nagradama za inovacije u razvoju digitalnih usluga te nastavlja suradnju na programima koji pridonose interdisciplinarnom istraživanju i razvoju različitih područja rada. U području zaštite knjižnične građe neprekidno se istražuju inovativni materijali i tehnike. U području prikupljanja obveznog primjerka mrežnih stranica *Croatice* planira se nastavak provedbe migracije sustava za selektivno pobiranje DAMP na aplikativne sustave Web Curator Tool, koji za pobiranje koristi Heritrix te PyWB i SOLRWayback.

Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika

Sustavne pomake u poslovanju s nakladnicima NSK provodi potaknuta promjenama u okruženju (e-nakladništvo), ali i potrebom da se na jednostavan i ekonomičan način postupnim razvojem informacijskih sustava započne tranzicija prema digitalizaciji cjelokupnog poslovanja s nakladnicima u Hrvatskoj. Tijekom 2026. godine nastavit će se znatan rad na novom registru e-nakladnika i sustavu za dostavu digitalnog obveznog primjerka. Uz redovitu suradnju sa zajednicama nakladnika, provodit će se dodatna edukacija nakladnika o procesu dostave mrežnih publikacija iz korpusa obveznog primjerka (e-knjiga, e-serijskih publikacija, mrežnih stranica i ostale digitalne građe) u sustav eOP. Ured za identifikatore znatno će raditi na nekoliko značajnih aktivnosti za poboljšanje poslovanja s nakladnicima, uključujući izradbu priručnika za nakladnike i nova komunikacijska programska rješenja.

Poticanje razvoja partnerstva na razini Europske unije i globalno te proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici

Otvorenost za suradnju NSK ostvaruje aktivnom međunarodnom suradnjom, i to sudjelovanjem i radom u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama kao i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu radi provođenja zajedničkih projekata, programa i aktivnosti te međunarodnog predstavljanja hrvatske kulturne i znanstvene baštine. Nastavlja se sudjelovanje u aktivnostima europske organizacije ravnatelja nacionalnih knjižnica CENL angažmanom glavne ravnateljice u Izvršnom odboru CENL-a. U sklopu Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova – IFLA, aktivno će se sudjelovati u radnim tijelima, uključujući National Libraries Section, Bibliography Section, News Media Section, Statistics and Evaluation Section i Cataloguing Section. U razdoblju do 2028. godine NSK će biti partner na četirima europskim projektima, i to *Erasmus+ KA120-ADU Akreditacija u obrazovanju odraslih 2025. – 2027.*, projekt *OPEN Erasmus+ KA220-ADU CENL-ove radne grupe EEDI*, projekt *ELAN* mreže EBLIDA i projekt *TrustUP, OPERAS*).

Predstavljanje hrvatske kulturne baštine u inozemstvu

Predstavljanje hrvatske kulturne baštine u inozemstvu najčešće se provodi sudjelovanjem u organizaciji izložbi i dostavom podataka međunarodnim sustavima, što omogućuje promidžbu hrvatske nakladničke i znanstvene produkcije. Nastavit će se međunarodna promidžba hrvatskih autora te hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu aktivnosti kulturne diplomacije. Također, nastavit će se dostava podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka kao što su Europeana, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN i ISSN, u čijem Upravnom odboru NSK djeluje kao članica, te ISMN.

3. PLAN RADA PREMA ORGANIZACIJSKIM JEDINICAMA

3.1. HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo (u daljnjem tekstu: HZK) objedinjuje četiri organizacijske cjeline – Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centar za knjižnični informacijski sustav, Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Centar za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara. U sklopu tih centara provode se projekti i programi povezani s razvojem djelatnosti NSK i razvojem djelotvornog hrvatskog knjižničnog sustava, matična djelatnost za sve vrste hrvatskih knjižnica te se planiraju i organiziraju različiti oblici stručnog usavršavanja u suradnji s ostalim hrvatskim knjižnicama i obrazovnim ustanovama.

Matična djelatnost koja se u HZK obavlja, uz provedbu stručnih nadzora, podrazumijeva organiziranje i razvoj mreže knjižnica u Republici Hrvatskoj, unaprjeđenje stručnog rada u knjižnicama na načelima suvremene knjižnične teorije i prakse radi što kvalitetnijeg obavljanja knjižnične djelatnosti u znanosti, obrazovanju, kulturi i društvu općenito.

U sklopu poticanja informacijsko-tehnološkog razvoja knjižnica i uspostave novih knjižničnih usluga, HZK koordinira i potiče primjenu normi u području knjižničarstva, informacija i dokumentacije, potiče procese u dijelu informatizacije i digitalne zrelosti knjižnica, koordinira digitalizaciju građe i razvoj digitalnih zbirki i usluga te izgrađuje suradnički sustav i portal Hrvatska digitalna knjižnica. Razvojni programi temelje se na *Strategiji razvoja NSK*, obvezama koje slijede iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22 i NN 36/24), Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22), provedbenih akata te na procesima postupanja s kulturnim dobrima u Republici Hrvatskoj.

U HZK nastavlja se provedba projektnih aktivnosti u sklopu infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilišta: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* u dijelu koji se odnosi na aktivnosti osnaživanja kapaciteta za kooperativni model rada u sklopu hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – Bukinet, uspostavljenog implementacijom digitalne knjižnične platforme Alma/Primo VE te nastavkom ulaganja u nabavu digitalne opreme radi prenamjene tradicionalnog knjižničnog prostora NSK u digitalno zrelo okolinu za samostalno i suradničko učenje. Projekt implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku dovršen je u studenome 2025. godine te se osiguranim projektnim sredstvima u sklopu projekta *e-Sveučilišta* ostvarila pretplata za dio prve godine korištenja programom u oblaku. Projekt implementacije ostvaren je u jednom ciklusu objedinjeno za sve uključene knjižnice. U sklopu nabave digitalne opreme za samostalno i suradničko učenje tijekom 2025. godine nabavljene su akustične kabine za digitalno samostalno i suradničko učenje te je ostvarena suradnja s CARNET-om na uspostavi pokaznog laboratorija digitalne tehnologije koja će biti na raspolaganju u prostorima NSK. U planu je provedba postupka nabave dodatne digitalne tehnologije radi pružanja interaktivnog i unaprijeđenog korisničkog iskustva u radu s građom i uslugama NSK.

Zaposlenici HZK sudjelovat će u nastavku razvoja projekata i programa kao što su *Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige II*, *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)*, *Incunabula Croatica*, *eMatična – digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*, *15. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*, *Sistemska knjižničarstvo 2026.*, *Čitam lakše! – digitalni sadržaji kao lako čitljivi tekstovi*, *Knjižnična statistika*, *Glagoljica.hr* i *Znameniti.hr*, novim projektima kao što su *Praćenje i vrednovanje Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH* i *Knjižnice jače od potresa: pet godina poslije* te dvama

međunarodnim projektima *Erasmus+*, i to *TELL – Trans-European Learning Libraries i OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking*.

U sklopu programa međunarodne kulturne suradnje planira se sudjelovanje na međunarodnim stručnim skupovima, uključujući godišnju konferenciju LIBER 2026., kongres IFLA WLIC, 34. godišnju konferenciju EBLIDA-e i forum NAPLE-a, skupove organizacije Public Libraries 2030 (PL2030), godišnju skupštinu IIPC-a i Konferenciju o arhiviranju weba 2026., konferenciju Europeana 2026 te godišnji sastanak CENL EEDI Network Group 2026. HZK će u 2026. godini sudjelovati u organizaciji ili suorganizaciji međunarodnih i hrvatskih znanstveno-stručnih skupova na kojima će zaposlenici predstavljati rezultate svojih istraživanja i promicati rad NSK.

3.1.1. Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva

U skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22 i NN 36/24), Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22), Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj i ostalim normativnim aktima, temeljna djelatnost NSK koja se obavlja u Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva jest matična razvojna djelatnost.

Tijekom 2026. godine planirano je približno trideset terenskih stručnih nadzora, šest sjednica stručnih vijeća matičnih razvojnih službi, dva godišnja sastanka i više tematskih sastanaka s knjižnicama u nadležnosti sveučilišne matične razvojne službe, vođenje osam projekata, održavanje približno četiriju radionica u sklopu CSSU-a i više od deset izlaganja na skupovima te izradba pet analiza stanja sustava knjižnica u nadležnosti matičnih razvojnih službi.

Matična djelatnost

Posebna pozornost bit će posvećena nadogradnji sustava eMatična i sustava Knjižnična statistika.

U 2026. godini matična razvojna služba za narodne knjižnice obaviti će dva stručna nadzora i pružiti stručno-savjetodavnu pomoć županijskim matičnim razvojnim službama za narodne knjižnice i županijskim matičnim narodnim knjižnicama te ostalim narodnim knjižnicama koje za to iskažu potrebu. Planirane aktivnosti uključuju pružanje pomoći u provedbi stručnog nadzora, postupcima revizije i otpisa, postupcima utemeljenja ili promjene statusa knjižnica te njihovih podružnica i ogranaka, uspostavi bibliobusnih službi, preuređenju i opremanju prostora narodnih knjižnica te rješavanju ostalih pitanja iz nadležnosti matične razvojne službe za narodne knjižnice na nacionalnoj razini. Koordinirat će se postupak upisa narodnih knjižnica u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj i posuvremenjivanje Uputa za upis kao i godišnji unos i provjera statističkih podataka o narodnim knjižnicama u sustavu Knjižnične statistike te dostavu statističkih podataka Državnom zavodu za statistiku. Sudjelovat će se u radu Stalnog odbora za održavanje i razvoj sustava Knjižnične statistike i nadogradnji sustava eMatična. Na temelju analize rada narodnih knjižnica koje dostavlja dvadeset županijskih matičnih razvojnih službi i prikupljenih statističkih podataka izradit će se izvješće s analizom stanja i potreba narodnih knjižnica u Hrvatskoj. Organizirat će se i voditi četiri sjednice Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice te se planira provesti dva terenska stručna nadzora. Održat će se radionice za stručno usavršavanje narodnih knjižničara u sklopu CSSU-a. Sudjelovat će se u provedbi triju projekata u NSK kao što su *Čitam lakše!*, *eMatična* i *Uvođenje vrednovanja Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u RH* te dvaju međunarodnih projekata *Erasmus+*, i to *TELL – Trans-European Learning Libraries i OPEN – Opportunities for People through Equity and Networking*. Sudjelovat će se u radu međunarodne

mrežne grupe CENL-a za pravednost, jednakost, raznolikost i uključenost (EEDI) kao i radu 34. godišnje konferencije EBLIDA-e i foruma NAPLE te organizacije Public Libraries 2030 (PL2030). Planirano je sudjelovanje s dvama izlaganjima na skupovima te kontinuirano djelovanje na razvoju i unaprjeđenju matične razvojne djelatnosti narodnih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini. Nastavit će se suradnja s Ministarstvom kulture i medija te ustanovama i udrugama u području kulture i obrazovanja u zemlji i inozemstvu.

Nacionalna matična razvojna služba za sveučilišnu matičnu djelatnost planira tijekom 2026. godine nastavak koordinacije rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi pružanjem stručno-savjetodavne pomoći sveučilišnim matičnim razvojnim službama u vezi s utemeljivanjem ili zatvaranjem knjižnica, postupcima revizije i otpisa u knjižnicama i provedbom terenskih stručnih nadzora. Nacionalna matična razvojna služba organizirat će tri sjednice i predsjedati radom Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi. Provest će tri terenska stručna nadzora koja obuhvaćaju sveučilišne matične razvojne službe te sveučilišne i znanstvene knjižnice. Analizom izvješća o radu i planova rada sveučilišnih matičnih razvojnih službi te analizom prikupljenih statističkih podataka izradit će se analiza sustava sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica. Planiran je nastavak projekta digitalizacije poslovanja matičnih razvojnih službi pod nazivom *eMatična – Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj*. Predviđene aktivnosti uključuju diseminaciju informacija o razvoju sustava i edukaciju matičara za rad u Sustavu. Koordinirat će se upis podataka sveučilišnih, visokoškolskih, specijalnih i znanstvenih knjižnica u Upisnik knjižnica kao i cjelokupni postupak prikupljanja, nadzora i analize statističkih podataka s pokazateljima uspješnosti u sustavu Knjižnične statistike. Sudjelovat će s dvama izlaganjima na skupovima te planirati razvoj matične djelatnosti knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini.

Tijekom 2026. godine u sklopu obavljanja sveučilišne matične razvojne djelatnosti za visokoškolske i specijalne knjižnice pružat će se stručno-savjetodavna pomoć svim knjižnicama u nadležnosti službe. Stručno-savjetodavna pomoć uključit će teme koje obuhvaćaju utemeljivanje knjižnica te sve segmente poslovanja knjižnica prema Standardu za visokoškolske, znanstvene i sveučilišne knjižnice (NN 81/2022) i Standardu za specijalne knjižnice (NN 103/2021), uključujući nabavu i obradu knjižnične građe, reviziju i otpis knjižnične građe, izradbu pravilnika o radu knjižnica i ostalih akata, upisivanje knjižnica u Upisnik knjižnica u RH, praćenje i nadzor unosa podataka u Upisniku te druge poslove u knjižnicama. Stručno-savjetodavna pomoć obuhvatit će i preseljenje knjižnica u obnovljene prostore poslije potresa kao i postupke zatvaranja knjižnica te ostala pitanja u skladu s potrebama knjižnica iz nadležnosti sveučilišne matične službe.

Nadzirat će se godišnji unos statističkih podataka u Sustavu statističkih podataka o knjižnicama i sudjelovati na sastancima povezanim s razvojem i održavanjem sustava Knjižnične statistike kao i sustavom eMatična. Na temelju izvješća o radu knjižnica u nadležnosti sveučilišnih matičnih razvojnih službi i prikupljenih statističkih podataka izradit će se analize stanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica u Hrvatskoj. Osvremenit će se obrasci dokumentacije i upute za reviziju i otpis knjižnične građe u knjižnicama u nadležnosti sveučilišne matične razvojne službe za visokoškolske i specijalne knjižnice te će se objaviti na portalu eMatična. Sudjelovat će se na dvjema sjednicama Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, a u nadležnosti službe organizirat će se stručni godišnji te povremeni tematski sastanci prema potrebama i interesu voditelja visokoškolskih kao i specijalnih knjižnica. Provest će se sedam terenskih stručnih nadzora za nadležnost visokoškolskih knjižnica i specijalnih knjižnica. Stručnim nadzorima obuhvatit će se planirani redoviti nadzori radi utemeljivanja knjižnica, utvrđivanja usklađenosti poslovanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica s propisima u knjižničarstvu te izvanredni stručni nadzori kod utvrđivanja stanja u knjižnicama nakon elementarnih nepogoda, prirodnih katastrofa i dr. te prestanka rada knjižnica.

Sveučilišna matična razvojna služba za visokoškolske knjižnice vodit će projekt pod nazivom *Knjižnice jače od potresa: pet godina poslije* koji financijski podupire Ministarstvo kulture i medija. Projekt će obuhvatiti sve vrste knjižnica pogođene potresima u 2020. godini, a njegova provedba ostvarit će se u suradnji s voditeljima matičnih razvojnih službi u NSK, sveučilišnom matičnom razvojnom službom za specijalne knjižnice te matičnim razvojnim službama na nacionalnoj razini. Svrha je projekta dobivanje cjelovitog pregleda stanja knjižnica obuhvaćenih projektom, što će se ostvariti prikupljanjem, dokumentiranjem i analizom građe te predstavljanjem rezultata u obliku e-izložbe i izradbom istoimenoga e-kataloga. Na temelju dobivenih uvida izvest će se zaključci koji će knjižnicama omogućiti bolju pripremu za moguće prirodne katastrofe u budućnosti.

Sudjelovat će se u nastavku projekta nadogradnje sustava eMatična s financijskom potporom Ministarstva kulture i medija. Planirano je sudjelovanje s dvama izlaganjima na stručnim i znanstvenim skupovima. Kao i prethodnih godina nastavit će se suradnja s nadležnim ministarstvima za područje djelovanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica te drugim ustanovama.

U 2026. godini Matična razvojna služba za školske knjižnice usmjerit će svoj rad na daljnje unaprjeđenje stručne potpore školskim knjižničarima. Naglasak u radu bit će stavljen na pružanje stručno-savjetodavne pomoći koja se odnosi na planiranje nabave i izgradnje knjižničnih fondova, reviziju i otpis građe te planiranje, opremanje i preuređenje prostora školskih knjižnica. Svrha je osigurati ujednačenost u obradi građe i jačanje standarda u sustavu školskih knjižnica. Tijekom godine organizirat će se četiri sjednice Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi za narodne i školske knjižnice te provesti dva terenska stručna nadzora. Na temelju analize izvješća o radu i planova rada županijskih matičnih razvojnih službi te prikupljenih statističkih podataka izradit će se pregledno izvješće s analizom stanja i potreba školskih knjižnica u Hrvatskoj. Sudjelovat će se u provedbi dvaju projekata *Čitam lakše!* i *eMatična* te provesti radionice za stručno usavršavanje školskih knjižničara u sklopu CSSU-a. Koordinirat će se postupak upisa školskih knjižnica u Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj, unos i provjera statističkih podataka o radu školskih knjižnica u sustavu Knjižnična statistika te dostavu statističkih podataka Državnom zavodu za statistiku. Dodatno je planirano sudjelovanje s dvama izlaganjima na stručnim skupovima te neprekidno djelovanje na planiranju i unaprjeđenje matične razvojne djelatnosti školskih knjižnica i knjižnične djelatnosti u cjelini. Nastavit će se suradnja s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih te ustanovama i udrugama u području obrazovanja i kulture u zemlji i inozemstvu, uključujući nastavak rada u Programskom i organizacijskom odboru Mjeseca hrvatske knjige 2026. i početak rada u Nacionalnom odboru za dječju knjigu pri Hrvatskom centru za dječju knjigu u Knjižnicama grada Zagreba u 2026. godini.

U 2026. godini djelatnost matične službe za baštinske zbirke bit će usmjerena na pravnu i fizičku zaštitu i očuvanje knjižnične baštine u Republici Hrvatskoj, a to će se ostvariti suradnjom s Odjelom za zaštitu i pohranu građe te drugim ustrojbenim jedinicama u NSK, kao i srodnim ustanovama i djelatnostima u zemlji i inozemstvu. Provođat će se postupci utvrđivanja statusa kulturnog dobra u hrvatskim knjižnicama i zbirkama te izrađivati smjernice, upute i druga pomagala za rad baštinskih zbirki. Stručnim nadzorima u knjižnicama i zbirkama koje posjeduju staru knjižničnu građu prikupljat će se informacije o njezinoj vrijednosti, stanju i uvjetima pohrane te će se izraditi prateća izvješća radi provođenja postupka utvrđivanja statusa kulturnog dobra. Planira se ukupno osam redovitih i dva izvanredna terenska stručna nadzora. U sklopu razvojnih programa radit će se na izradbi pravilnika o postupku utvrđivanju statusa kulturnog dobra za knjižničnu građu, naputka o preventivnoj zaštiti i procjeni rizika u očuvanju baštinske građe te stručna usavršavanja na temu preventivne zaštite, registracije i očuvanja stare knjižnične građe. Pružat će se stručno-savjetodavna pomoć voditeljima knjižnica i baštinskih

zbirki, a izrađivat će se projekti obnove najugroženijih knjižnica i nadzirati njihovo provođenje u suradnji s Ministarstvom kulture i medija te nadležnim matičnim razvojnim službama. Planira se povećanje upisa podataka o baštinskim knjižnicama i zbirkama u Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ). Provest će se i analiza Sustava radi planiranja budućih nadogradnji. Sudjelovat će se u izvedbi programa stručnog usavršavanja knjižničara, radu znanstveno-stručnih skupova te razvojnim i znanstveno-istraživačkim programima i projektima. Planira se sudjelovanje s izlaganjima na skupovima te objavljivanje znanstvenih i stručnih radova.

Aktivnosti matične razvojne djelatnosti odvijat će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.2.5. Povećana kvaliteta upravljanja zaštitom baštinskih i digitalnih zbirki koji su povezani s aktivnostima u uspostavi Sustava baštinskih zbirki; posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, njegovim aktivnostima i rezultatima 1.3.7. Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja za sve skupine korisnika koji su povezani aktivnostima u projektu *Čitam lakše!*; kao i trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, njegovim posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.1.3. Unaprijeđen nacionalni sustav matičnosti koji su povezani s aktivnostima provođenja izgradnje sustava Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti eMatična, posuvremenjivanje i unaprijeđenje sustava Knjižnične statistike, Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj i Sustava za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (SUBAZ).

3.1.2. Centar za knjižnični informacijski sustav

Nakon provedbe aktivnosti središnje koordinacije projektnih aktivnosti NSK u sklopu infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište – digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj*, trajanje projekta *e-Sveučilišta* službeno je produljeno za šest mjeseci zbog čega je završetak svih projektnih aktivnosti pomaknut za kraj lipnja 2026. godine. NSK u projektu *e-Sveučilišta* sudjeluje s dvjema samostalnim aktivnostima: 1) unaprijeđenje knjižnično-informacijskog sustava NSK i knjižnica visokog obrazovanja i znanosti implementacijom digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku i 2) ogledni projekt prenamjene tradicionalnoga knjižničkog prostora u sklopu CroAtriuma i SciLaba u digitalno zrele zone za samostalno i suradničko učenje poduprto digitalnim tehnologijama. Osim dviju samostalnih projektnih aktivnosti, NSK u projektu *e-Sveučilišta* sudjeluje u provedbi projektnih suradničkih programa, posebno u aktivnostima razvoja kurikuluma programa obrazovanja za razvoj digitalnih kompetencija upravljačkog i nastavnog osoblja na visokoškolskim ustanovama, aktivnostima izradbe digitalnih obrazovnih sadržaja i implementacije pokaznih laboratorija. S obzirom na odluku o produljenju trajanja projekta *e-Sveučilišta*, planira se do 30. lipnja 2026. godine završetak aktivnosti u području ulaganja u nabavu digitalne opreme radi prenamjene tradicionalnog knjižničkog prostora u digitalno zrele zone za samostalno i suradničko učenje te ponavljanje jednog dijela provedenih aktivnosti radi osiguravanja dodatne edukacije knjižničara za rad u novoj platformi knjižničnih usluga u oblaku te osnaživanja kapaciteta *Središnje jedinice za Bukinet u NSK* za koordinaciju uspostavljenom suradničkom mrežnom knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja – Bukinet.

Projekt implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE i uspostava hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku – Bukinet

Na temelju rezultata provedbe otvorenog postupka javne nabave za nabavu platforme knjižničnih usluga mrežnog okružja i *discovery* servisa (LSP/DS), dostupnih prema modelu usluge pretplate za korištenje programa na razini usluge – SaaS, te usluga konverzije bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikacije i migracije podataka za potrebe uspostave hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava Bukinet, početkom 2025. godine odabrano je rješenje Alma/Primo VE tvrtke Clarivate te je tijekom devet mjeseci uspješno proveden projekt implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE za NSK i 82 knjižnice visokog obrazovanja i znanosti, objedinjeno u jednom projektom ciklusu.

Projekt implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE ostvaren je prema planu i sve uključene knjižnice započele su produkcijski rad u Alma/Primo VE okružju 12. studenog 2025. godine. Projektom implementacije platforme knjižničnih usluga Alma/Primo VE uspostavljeno je mrežno okružje (*Network Zone*) sa skupnim katalogom i *discovery* servisom (DS) te zajedničkom središnjom normativnom datotekom NSK i središnjim indeksom (CI) s aktiviranim e-izvorima iz nacionalne licencije. Osim mrežnog okružja, uspostavljeno je deset pojedinačnih institucijskih zona (*Institution Zone*) – ZaNSK, ZaZAG, Research, ZaHKS, SPSSK, ZDSZK, RISRK, PUSJDK, SBSK i VASS s pojedinačnim sučeljima za pretraživanje kataloga svake pojedine knjižnice suradničke mreže Bukinet. Provedena je konverzija bibliografskih zapisa iz formata UNIMARC u format MARC 21, deduplikacija i migracije podataka. Također, provedena je edukacija edukatora (*train-the-trainers*), imenovani su funkcionalni i sistemski administratori za Almu te je provedena edukacija za više od 600 radnih profila. Sučelje knjižnične platforme Alma/Primo VE prevedeno je na hrvatski jezik, a dodatno je ostvarena objava normativne datoteke NSK u zoni zajednice (*Community Zone*), čime je osigurano globalno dijeljenje autoriziranih odrednica za imena hrvatskog nacionalnog bibliografskog središta.

Završetkom projekta implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku uslijedio je prelazak na pretplatnički model korištenja platforme knjižničnih usluga radi osiguranja stabilnog produkcijskog rada knjižnica u knjižničnom sustavu Bukinet te sustava potpore. Provedbu planiranih projektnih aktivnosti koordinira Alma projektni tim NSK u suradnji sa Sveučilišnim projektnim timom za projekt implementacije sustava Alma/Primo VE i ekspertnim radnim skupinama NSK.

Plan aktivnosti od 2026. do 2028. godine, odnosno nakon prelaska knjižnica na produkcijski rad (*post go-live*) u sklopu Središnje jedinice za Bukinet, uključuje provedbu aktivnosti središnje bibliografske i normativne kontrole radi postizanja stabilnosti produkcijskog rada sustava Bukinet, provedbu središnjeg redaktorskog nadzora i koordinacije čišćenja bibliografskih zapisa u institucijskim zonama te pripreme za deduplikaciju u mrežnoj zoni, izradbu i primjenu normalizacijskih rutina nad mrežnom zonom i institucijskim zonama, razvoj središnje mrežne analitike, koordinaciju testnim i produkcijskim funkcionalnim konfiguracijama sustava Alma/Primo VE, koordinaciju središnje komunikacije sa sustavom za potporu tvrtke Clarivate, planiranje razvoja i proširenja sustava Bukinet na nove knjižnice, izradbu edukativnih materijala i videolekcija te provedbu redovitih edukacija za rad u knjižničnoj platformi.

U planu je provedba dodatnih aktivnosti u dijelu provedbe projektne aktivnosti Edukacije za rad u sustavu Bukinet, što uključuje izradbu edukacijskog portala na mrežnoj adresi <http://bukinet.hr> i mikroportala Alma edukacija. Planira se nastavak redovitih edukacija prema pojedinim područjima sustava, u obliku edukacija uživo i *online*, izradba portala baze znanja te uspostava zajedničkog popisa primatelja e-poruka i sustava za zaprimanje i praćenje zahtjeva

(*ticketing* sustav). S radom nastavlja i trajna Radna skupina za redakturu prijevoda i stručnog nazivlja knjižnične platforme Alma/Primo VE, čija je zadaća usklađivanje i unaprjeđenje naziva korištenih u oznakama korisničkog sučelja platforme Alma i Primo VE na hrvatskom jeziku.

Rezultat je provedbe projekta implementacije platforme knjižničnih usluga u oblaku uspostava visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku Bukinet, čije su temeljne funkcionalnosti:

- digitalno zrelo knjižnično poslovanje temeljeno na objedinjenu pristupu tiskanoj, digitalnoj građi i e-izvorima
- uspostavljen skupni katalog knjižnica visokog obrazovanja i znanosti temeljen na kooperativnom modelu rada
- skalabilnost i otvorenost knjižničnog sustava visokog obrazovanja i znanosti za naknadno umrežavanje novih knjižnica
- uravnoteženi razvoj automatizacije poslovanja knjižnica visokog obrazovanja i znanosti
- otpornost knjižnica visokog obrazovanja i znanosti primjenom smjernica kibernetičke sigurnosti i zaštite osobnih podataka
- interoperabilnost temeljena na API-jima i protokolima za prijenos te razmjenu podataka sa sustavima iz okoline (Z39.50, OAI-PMH)
- razvoj dijeljenih usluga i radnih procesa prema modelu *digitalno kao zadano*
- napredno korisničko iskustvo omogućeno primjenom tehnologije radijske frekvencijske identifikacije (RFID) i tehnologije Interneta stvari (IoT)
- izgradnja zbirke temeljena na podacima poslovne inteligencije (BI) i analitici podataka
- primjena generativne umjetne inteligencije kao potpore istraživanju i učenju
- povezivanje s međunarodnom zajednicom znanja radi osiguravanja izravnog pristupa do najnovije znanstvene literature (RapidILL, e-Izvori i *discovery*)
- izgradnja baze Ispitne literature radi povećanja dostupnosti informacija i građe za potrebe znanosti i obrazovanja.

Aktivnosti NSK na projektu *e-Sveučilišta* javno su dostupne na projektnim mrežnim stranicama <https://nsk.hr/e-sveucilista>. Za potrebe provedbe projektnih aktivnosti i rada ekspertnih radnih skupina razvijen je suradnički portal SharePoint, dostupan članovima radnih skupina na mrežnome mjestu <https://nskhr.sharepoint.com/sites/NSK-eSveuilita>. Sve pojedivosti o projektnim aktivnostima objavljuivat će se i na portalu baze znanja na mrežnom mjestu <http://buki.nsk.hr>.

Osnaživanje zajednice korisnika visokoškolskog knjižničnog sustava planira se nastavkom organizacije redovite godišnje konferencije *Sistemska knjižničarstvo 2026*.

Nastavlja se redovito održavanje Hrvatskog nacionalnog skupnog kataloga na mrežnom mjestu <http://skupni.nsk.hr> i njegovo proširivanje agregiranjem dodatnih skupova bibliografskih podataka.

Razvojne aktivnosti obuhvaćaju nastavak razvoja Dijeljenih usluga NSK, s posebnim naglaskom na poticanje objave otvorenih knjižničnih podataka i aktivnu primjenu politike ponovne uporabe podataka. Planira se priprema za praktičnu primjenu formata BIBFRAME u sklopu planova razvoja korištenja platformom knjižničnih usluga u oblaku Alma/Primo VE. U planu je nastavak izradbe povezanih podataka i objava novih skupova podataka na portalu <http://data.nsk.hr>.

Kako bi se osnažili kapaciteti za provedbu planiranih aktivnosti, planirano je sudjelovanje na godišnjoj međunarodnoj konferenciji *IGeLU 2026*, projektnoj konferenciji *THECUC 2026*, te međunarodnim konferencijama *LIBER 2026* i *SWIB 2026*.

Normativna djelatnost

U planu je popunjavanje ispraznjenog radnog mjesta višeg knjižničara za normizaciju u Centru za knjižnični informacijski sustav radi osiguravanja provedbe redovitog programa normativne djelatnosti u 2026. godini. Program obuhvaća praćenje međunarodnih normi (ISO i CEN) i normativnih dokumenata, sustavno praćenje razvoja međunarodnih bibliografskih modela, normi i formata za unos i razmjenu podataka (MARC 21, UNIMARC i BIBFRAME), praćenje razvoja nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK), praćenje razvoja međunarodnog standarda za opis i pristup građi Resource Description and Access (RDA), praćenje razvoja hrvatskog Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, praćenje razvoja međunarodnog standardnog bibliografskog opisa (ISBD) i prikupljanje podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama. Planira se dodatno osnaživanje kapaciteta navedenog radnog mjesta radi provedbe savjetodavne potpore i edukacije za primjenu normi, osobito u sklopu projekta *e-Sveučilišta*, kao i obrada zahtjeva knjižnica za dodjelu međunarodnog standardnog identifikatora za knjižnice i srodne organizacije (International Standard Identifier for Libraries – ISIL) u skladu s normom ISO 15511 te vođenjeevidencije kôdova ISIL.

3.1.3. Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice koordinira i razvija poslovanje, sustave i portale Digitalne knjižnice NSK, uključujući Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba (HAW), Nacionalni repozitoriji disertacija (DR) i diplomskih i završnih radova (ZIR), Repozitorij NSK, sustav URN:NBN, sustav Virtualne izložbe i sustav za prihvata obveznog primjerka digitalne građe (eOP) u skladu sa *Strategijom razvoja NSK do 2026. godine*. Centar također koordinira razvoj Odjela digitalne knjižnice NSK. U sklopu izgradnje Hrvatske digitalne knjižnice te stručne i matične razvojne djelatnosti usmjerene ostalim hrvatskim knjižnicama, Centar pruža stručnu potporu digitalnim knjižnicama i zbirkama, koordinira digitalizaciju knjižnične građe, podupire razvoj digitalnih knjižnica, trajnu pohranu i agregaciju digitalne građe u središnji sustav eKultura te provodi sustavnu edukaciju knjižničara u području digitalizacije i upravljanja digitalnom građom. Centar također obavlja i druge poslove u području digitalnih knjižnica i repozitorija, a provodi i razvojne projekte i programe u području digitalnih knjižnica, organizira godišnji skup *D-fest*, provodi međunarodnu suradnju i promiče digitalne zbirke.

U 2026. godini nastavit će se s provođenjem radnih procesa u Digitalnoj knjižnici NSK, uključujući registraciju e-nakladnika i prihvata obveznog primjerka svih vrsta digitalne građe (izvorno digitalne i digitalizirane) u sklopu sustava eOP i HAW te pohranu i zaštitu svih vrsta digitalne građe u središnjem sustavu trajne pohrane e-Kultura.

U sklopu matične i razvojne djelatnosti za digitalne knjižnice i zbirke, razvoj će i dalje biti posebno usmjeren na uspostavu Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija u skladu s odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku, Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe, Standarda za digitalne knjižnice i u skladu s Nacionalnim planom razvoja kulture i medija od 2023. do 2027. godine. Nastavit će se s agregacijom podataka drugih knjižnica u sustav digitalne knjižnice NSK radi okupljanja i dostupnosti metapodataka svih digitalnih knjižnica i zbirki na zajedničkom portalu Hrvatske digitalne knjižnice. Nastavit će se provedba zadaća domenskog agregatora za digitalne knjižnice i zbirke, dostava metapodataka digitalne građe u nacionalni agregator, objava metapodataka na nacionalnom portalu kulturne baštine eKultura i u Europeani. Nastavit će se s provođenjem edukacija i uključivanje drugih hrvatskih knjižnica u središnji sustav trajne pohrane e-Kultura te poticanje standardizacije i objedinjavanja metapodataka digitalne građe. Radi koordinacije digitalizacije nastavit će se s radom na Upisniku digitalnih zbirki i preslika prikupljanjem planova digitalizacije drugih

knjižnica i podataka o digitaliziranoj građi koji predstavljaju sastavni dio sustava Hrvatske digitalne knjižnice. U 2026. godini provest će se dva stručna nadzora digitalnih knjižnica i zbirki te redovito pružati stručno-savjetodavna pomoć svim vrstama knjižnica koje izgrađuju digitalne knjižnice i zbirke. Sudjelovat će se i na sjednicama vijeća županijskih i sveučilišnih matičnih razvojnih službi.

Nastavit će se rad na razvoju novih funkcionalnosti sustava Digitalne zbirke NSK u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Sudjelovat će se u suradničkim projektima poput *Čitam lakše!*, *Glagoljica.hr*, *Incunabula Croatica* i *Znameniti.hr*. Sudjelovat će se u provođenju migracije na novu inačicu sustava za selektivno arhiviranje mrežnih publikacija (HAW). Nastavit će se suradnja na razvoju mreže repozitorija visokih učilišta (Dabar), Repozitorija NSK, Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i nacionalnih repozitorija ocjenskih radova (dr.nsk.hr, zir.nsk.hr).

Ostale razvojne aktivnosti značajnije će se usmjeriti na povećanje kvalitete usluga digitalnih zbirki, uključujući unaprjeđenje pretraživanja, objavu skupova podataka te razvoj suradnje sa znanstvenicima i istraživačima. Planira se nastavak rada na novoj inačici sustava i portala za digitalizirane stare hrvatske novine i časopise te daljnji rad na poticanju digitalizacije fizički ugrožene građe na nacionalnoj razini. Provedba višegodišnjeg programa digitalizacije novina i časopisa nastavit će se radi osiguravanja njihove dostupnosti i zaštite izvornika. Kako bi se ostvarila cjelovitost fonda zbirke *Croatica*, u sklopu novog projekta digitalizacije planira se digitalizirati unikatna građa drugih ustanova koja nije dio fonda NSK. Uz to, planirana je digitalizacija kataloga periodike i knjižnične dokumentacije koja predstavlja kulturno dobro. Nastavit će se i sustavna digitalizacija knjiga od 1850. do 1900. godine, započeta u sklopu projekta *e-Kultura*.

Povećanje sadržaja Digitalne knjižnice NSK ovisit će o raspoloživim sredstvima, opremi i zaposlenicima, nakladničkoj produkciji digitalne građe i provedbi suradničkih projekata digitalizacije. Nastavit će se rad na koordinaciji digitalizacije građe i upisniku digitalnih preslika izradbi dokumenata u skladu s odredbama standarda za digitalne knjižnice te sudjelovanje u hrvatskim i međunarodnim projektima. U planu je i održavanje radionica i mrežnih seminara u organizaciji CSSU-a te edukacija i predstavljanja digitalnih sustava NSK. Organizirat će se petnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata (*D-fest*) u svibnju 2026. godine, uz rad na redizajnu mrežnih stranica *D-festa*. Nastavit će se provedba edukacija knjižničara u području zaštite autorskih i srodnih prava te prava korisnika, osobito u odnosu na digitalizaciju i uporabu knjižnične građe u digitalnom okružju. U sklopu promidžbenih aktivnosti, Centar će provoditi projekte popularizacije znanosti i nastaviti aktivnosti uključivanja digitalnih sadržaja u obrazovne procese u sklopu virtualnih izložbi i dr.

Razvojne aktivnosti Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice za 2026. godinu provodit će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.1. Digitalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima kao i posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te aktivnostima i očekivanim rezultatima, 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje, 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima kao i 1.3.7. Povećan broj i kvaliteta programa za poticanje čitanja za sve skupine korisnika te posebnog cilja 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti te aktivnostima i očekivanim rezultatima iz 1.4.4. Unaprijeđeno korištenje *online* sadržaja NSK; te trećeg strateškog cilja – Suradnja u razvoju i inovacijama, njegovim posebnim ciljem 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj te aktivnostima 3.1.2. Uspostavljena Hrvatska digitalna knjižnica kao i posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj

suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru, 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika te 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici.

3.1.4. Centar za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara

Aktivnosti Centra za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara u 2026. godini obuhvaćaju provedbu strukturiranog programa stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka na nacionalnoj i institucionalnoj razini te koordinaciju Centra za stalno stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU). Planirane aktivnosti obuhvaćat će organizaciju poslovanja Zbirke za knjižničarstvo i nabavu 45 novih jedinica građe koje prate trendove u knjižničarskoj struci, potrebe akademskih programa, stalnog stručnog usavršavanja i znanstvenog djelovanja knjižničara. U 2026. godini planira se i koordinacija praktičnog rada za desetero studenata knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti te daljnja suradnja na programima međunarodne razmjene studenata i stručnjaka iz navedenih područja. Provodit će se sustavno prikupljanje, praćenje i upravljanje podacima o zvanjima i napredovanju u knjižničarskoj struci svih knjižničara u Republici Hrvatskoj u sklopu mjerila propisanih valjanim Pravilnikom o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u knjižničarskoj struci.

U skladu s projektnim mogućnostima CSSU-a, nastavit će se provedba redovitih djelatnosti koje podrazumijevaju izradbu prijedloga te usvajanje i provedbu godišnjeg programa edukacije, organiziranje 65 tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, više od 70 predavača CSSU-a i partnerskim ustanovama, distribuiranje novosti polaznicima i izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima za više od 3000 polaznika CSSU-a. U planu je uključivanje novih sadržaja i predavača u CSSU u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici, uz poticanje razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse. Razvijat će se učenje na daljinu u obliku mrežnih seminara i e-tečajeva radi povećanja dostupnosti i fleksibilnosti trajne izobrazbe.

Razvojne aktivnosti Centra za stručno usavršavanje i profesionalni razvoj knjižničara usmjerene su u 2026. godini prema *Strategiji razvoja NSK* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, te posebnih ciljeva 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka i 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. Razvojne aktivnosti provode se u skladu s drugim strateškim ciljem Osnaživanje kapaciteta Knjižnice i njegovih posebnih ciljeva: 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj programskim aktivnostima – provedbom internih edukacija te poticanjem razmjene stručnih iskustava i dobrih primjera iz prakse ciklusima predstavljanja sudjelovanja djelatnika NSK na konferencijama i sastancima u zemlji i inozemstvu; 2.2. Provesti digitalnu transformaciju, što podrazumijeva daljnji razvoj i uključivanje edukacijskih sadržaja dostupnih putem mrežnih seminara i e-tečajeva; 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom NSK i zelenu tranziciju programskom aktivnošću; 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima odgovarajućim edukacijskim sadržajima. Poslovni procesi odnose se i na treći strateški cilj Suradnja u razvoju i inovacijama te na posebne ciljeve 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničkog sustava u Republici Hrvatskoj programskim aktivnostima – provedbom edukacije te 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno – programskom aktivnošću, odnosno programima mobilnosti koji se organiziraju i provode u NSK.

Na temelju dugogodišnjeg uspješnog rada CSSU-a i njegova razvoja u moderno središte cjeloživotnog učenja hrvatskih knjižničara, nastavit će se sustavna edukacija profesionalne zajednice te suradnja na nacionalnoj razini sa županijskim matičnim knjižnicama,

knjižničarskim društvima i drugim partnerskim institucijama usmjerenima na trajnu izobrazbu svojih djelatnika.

3.2. ODJEL ZA NABAVU I IZGRADNJU ZBIRKI

Temeljna je zadaća NSK prikupljanje, trajno čuvanje i korištenje nacionalne nakladničke produkcije u analognim i digitalnim pojavnim oblicima. U Odjelu se obavljaju tri temeljna procesa, i to prihvata građe, nabava i izgradnja nacionalne zbirke *Croatica* te nabava i izgradnja *Sveučilišne zbirke*. Djelatnici Odjela sudjelovat će u radu ekspertnih radnih skupina povezanih s provedbom aktivnosti implementacije digitalne platforme knjižničnih usluga u oblaku u sklopu projekta *e-Sveučilišta*. Održavat će redovite edukacije za rad u sustavu u skladu s potrebama zajednice kao i za studente knjižničarstva. Djelatnici Odjela sudjelovat će, u skladu s financijskim mogućnostima, na međunarodnim i hrvatskim konferencijama te pripremati stručne i znanstvene radove. Za nabavu i izgradnju fondova očekuju se jednaka sredstva iz Državnog proračuna kao i za 2025. godinu.

Redoviti programi

Tijekom 2026. godine nastavit će se organizirana i sustavna izgradnja zbirki i fondova u svim analognim i digitalnim oblicima. Aktivnosti će uključivati prihvata obveznog primjerka i njegovu distribuciju u knjižnice sustava, nabavu građe za distribuciju u inozemne knjižnice u sustavu zamjene, prihvaćanje darova i ostavština fizičkih i pravnih osoba te identifikaciju i nabavu građe za sve profile korisnika u skladu sa zadaćama NSK. Pratit će se i retrospektivna nacionalna bibliografija radi održavanja baze deziderata starije hrvatske knjige i nabave građe. Nastavit će se redovita suradnja s nakladnicima te kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

3.2.1. Nabava i izgradnja zbirke *Croatica*

Nastavit će se izgradnja nacionalne zbirke *Croatica* prema načelu dostave obveznog primjerka hrvatskih nakladnika u svim analognim i digitalnim pojavnostima propisanim Zakonom o knjižnicama i knjižničnom djelatnosti (ZKKD) i Pravilnikom o obveznom primjerku. Sustavno će se identificirati i prikupljati publikacije hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Zbirka inozemne *Croatice*) kao i popunjavati praznine nacionalnog fonda (antikvarna *Croatica*) uporabom ostalih modela nabave – kupnjom, zamjenom i darom, čime će se stvoriti preduvjeti za izradbu nacionalne tekuće bibliografije te osigurati dostupnost građe. Nabavljat će se rukopisi i stare knjige, grafike i crteži, karte i atlasi te muzikalije, čime će NSK nastaviti s obradom, čuvanjem i osiguravanjem dostupnosti tog bitnog dijela hrvatske kulturne baštine, čiji se najvrjedniji primjerci u fondovima zbirki građe posebne vrste nabavljaju uglavnom kupnjom i darom.

Za nakladnike koji objavljuju *online* publikacije, uspostavljen je novi informacijski sustav za prihvata i trajnu pohranu *online* obveznog primjerka – eOP. Nastavit će se i s prihvatom ocjenskih radova u nacionalni repozitorij u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti i Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima.

I u 2026. godini očekuje se prihvata gotovo 100 000 jedinica različite vrste građe u svim analognim i digitalnim pojavnostima.

Zbirka inozemne *Croatice*

Radi uspostave suradnje s relevantnim čimbenicima na međunarodnoj razini i osiguravanja veće dostupnosti fonda Zbirke inozemne *Croatice* korisnicima planira se pojačana digitalizacija građe, čime će se ostvariti povezanost sa *Strategijom razvoja NSK*, prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirka.

Planira se i održavanje nekoliko tribina na temu inozemne *Croatice*, na kojima će sudjelovati ugledni predstavnici iz hrvatskog kulturnog, znanstvenog i diplomatskog svijeta. Nastavit će se i poslovna suradnja s relevantnim čimbenicima na međunarodnoj razini radi povećanja dostupnosti informacija o građi i građe inozemne *Croatice* u analognom i digitalnom obliku.

3.2.2. Nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke

Planira se nastavak suradnje u usklađenoj nabavi s knjižnicama u sustavu Sveučilišta u Zagrebu radi izgradnje *Sveučilišne zbirke* i nabave relevantnih temeljnih djela u znanstvenim područjima i disciplinama. Sustavna izgradnja postojećih znanstvenih i stručnih zbirki publikacija u sklopu općih i posebnih fondova NSK nastavit će se kupnjom, zamjenom i darovanjem referentne građe, znanstveno-stručnih omeđenih publikacija i tiskanih inozemnih časopisa, uzimajući u obzir kvantitativne i kvalitativne pokazatelje informacijskih potreba korisnika *Sveučilišne zbirke*.

Nastavit će se koordinirana nabava relevantnih inozemnih baza podataka i elektroničkih časopisa za hrvatsku znanstvenu zajednicu radi povećanja broja informacijskih izvora. Više informacija dostupno je u poglavlju Odjela korisničkih službi.

Razvojni programi

Provedba razvojnih poslova i programa odvijat će se u skladu s ciljevima *Strategije razvoja NSK*. Nastavit će se s programom *Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti* u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.3.5. Unaprijeđeno predstavljanje znanstvene i kulturne baštine međunarodnim korisnicima, čime će se osigurati dostupnost hrvatskih publikacija u inozemnim knjižnicama te istodobno prihvat inozemnih informacijskih izvora u fond NSK.

Provedba programa *Pristup vrednovanju i razvoj metodologije za vrednovanje zbirki „Yugoslavicae“ u hrvatskim sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama*, čija je svrha vrednovanje zbirke *Yugoslavicae*, bit će privremeno odgođena sljedeće godine zbog nemogućnosti prikupljanja podataka uslijed obnove knjižnica u sustavu obveznog primjerka.

Započet će se s programom *Upravljanje građom obveznog primjerka: pilot projekt istraživanja stanja građe i plan očuvanja* u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.2. Poboľjšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe te posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. Svrha je programa izraditi stručnu analizu stanja građe obveznog primjerka pohranjenog u Zatvorenom spremištu kako bi se izradila podloga za poseban plan zaštite.

Započet će se i s programom *Partnerstvom do čitatelja*, usmjerenim na jačanje ključne suradnje s nakladnicima, s primarnim ciljem osiguravanja pravodobne i potpune dostave obveznog primjerka publikacija. Program je u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.4. Kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti te trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama i posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru - unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Radit će se i na nadogradnji sustava E-burza, portalu za razmjenu knjižnične građe i uredske opreme, koji bi omogućivao knjižnicama u sustavu neprekidno upisivanje svojih viškova te

odabir građe istih knjižnica prema načelu ponude i potražnje. Također će se nadograđivati aplikacija za prijam i distribuciju obveznog primjerka za knjižnicu u sustavu u suradnji s Odjelom za informacijske tehnologije.

3.2.3. Prihvat i otprema građe

Tijekom 2026. godine obavljat će se redoviti prijam knjižnične građe i ostalih pošiljki, kao i njihova otprema poštom, osobnom dostavom i drugim odgovarajućim načinima. Postupak prijama i otpreme pošiljki svih vrsta provodit će se pravodobno, uz vođenje uredne službene evidencije. Postupak obuhvaća i provjeru fizičke ispravnosti publikacija koje pristižu kao obvezni primjerak, izradbu i slanje potvrda o zaprimljenom propisanom broju publikacija za knjižnice u sustavu te izradbu i slanje reklamacija u vezi s fizičkom ispravnošću i propisanim brojem obveznih primjeraka.

Razvojni programi

U suradnji s Odjelom za informacijske tehnologije izradit će se nova aplikacija Exedit ili će se postojeća posuvremeniti radi vođenja evidencije prijata i distribucije obveznog primjerka u deponitne knjižnice te izradbe potvrda o primitku.

3.3. ODJEL ZA OBRADU GRAĐE

U Odjelu za obradu građe obavlja se normativni nadzor te deskriptivna i sadržajna obrada omeđene i neomeđene građe. Prati se razvoj standarda i formata povezanih s bibliografskom kontrolom i izrađuju pravila za njihovu primjenu. U Odjelu se od travnja 2025. godine obavljaju četiri temeljna procesa, i to Obrada omeđene građe, Obrada neomeđene građe, Normativni nadzor – imena i Normativni nadzor – sadržajna obrada.

Redoviti programi

Planirane aktivnosti u skladu su sa *Strategijom razvoja NSK* i prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, aktivnosti i očekivanim rezultatima 1.1.5. Podatci o cjelovitom fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Provedba prema odabranom modelu.

Obavljat će se normativni nadzor nad imenima, UDK, predmetnim i žanrovskim oznakama, sadržajna obrada općeg fonda NSK, obrada inozemnih omeđenih i serijskih publikacija, tiskanih doktorskih disertacija, obveznog primjerka tiskanih i e-serijskih publikacija te obveznog primjerka sitnog tiska. Sudjelovat će se u aktivnostima povezanim s primjenom Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima. Pratiće se razvoj i usklađivati primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne zapise.

U 2026. godini planira se izradba 7200 zapisa za omeđenu građu, 600 zapisa za serijske publikacije te 13 000 sadržajno obrađenih bibliografskih jedinica. U normativnoj bazi izradit će se 9000 normativnih zapisa za imena i 900 normativnih zapisa za predmet i žanr ili oblik. U sustavima Digitalne knjižnice planira se izraditi i urediti 1800 zapisa (metapodataka) za naslove i sveščice e-serijskih publikacija.

U suradnji s Odjelom zaštite i pohrane započeo će se s obradom ostavštine Marinka Gjiwoje koja se sastoji od različite vrste građe, a čuva se u Zatvorenom spremištu.

Planira se intenzivniji nastavak aktivnosti povezanih s početkom produkcijskog rada u novom integriranom knjižničnom sustavu u oblaku na platformi Alma/Primo VE, osobito u dijelu koji se odnosi na redakciju zapisa u kooperativnom okružju mrežne zone.

Ostvarenje planiranog ovisit će o budućoj organizaciji radnih procesa, broju zaposlenika u Odjelu i količini pristigle građe za katalogizaciju. Proces Normativni nadzor – imena trebao bi u 2026. godini biti pojačan jednim zaposlenikom na radnom mjestu knjižničara, čime bi se pridonijelo ostvarenju planiranih aktivnosti.

Odjel će sudjelovati u provedbi programa CSSU-a i ostalih edukacijskih programa, uključujući interne edukacije u NSK, edukacije za rad u novom knjižnično-informacijskom sustavu Alma i edukacije studenata. Osim navedenih aktivnosti povezanih s integriranim knjižničnim sustavom i Digitalnom knjižnicom, Odjel će sudjelovati i u radu tijela Hrvatskog knjižničarskog društva, međunarodnih tijela (UDK konzorcija i IFLA-inih sekcija za katalogizaciju) te Virtualnoj međunarodnoj normativnoj bazi podataka (VIAF).

Održavat će se cjelovita inačica UDK tablica na hrvatskom jeziku ([Hrvatski UDK Online](#)) koju koriste i druge knjižnice te informacijske ustanove u Hrvatskoj.

Na Odjelu obrada održavat će se portali [Katalogizacija i klasifikacija](#), [Normativna baza UDK](#), [Predmetni sustav NSK](#), [Hrvatski arhiv weba](#) i [Pravilnik KAM](#).

3.3.1. Obrada omeđene građe

U poslovnom procesu Obrada omeđene građe obrađivat će se inozemne publikacije (tiskane i elektroničke) nabavljene kupnjom, zamjenom ili darom. Obavljat će se retrospektivna katalogizacija građe iz Zatvorenog spremišta. Katalogizirat će se obvezni primjerak građe odabrane za zbirku sitnog tiska te ocjenski radovi (doktorske disertacije i magistarski radovi) u tiskanom obliku. Izrađivat će se normativni zapisi za imena, zapisi o posjedovanju i primjerku za građu sitnog tiska i doktorskih disertacija te predmetne oznake za građu sitnog tiska.

Obavljat će se poslovi redaktora podataka u knjižničnoj platformi Alma/Primo VE, koji uključuju nadzor nad standardiziranom uporabom podataka, organizaciju usklađivanja zapisa te izradbu procedura za rad u bazama podataka NSK i ostalih članica mrežne zone na platformi Alma/Primo VE. U procesu unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednog kataloga (1976. – 1990.) u *online* katalog NSK, nastaviti će se provoditi koordinacija, organizacija, edukacija, planiranje i praćenje dinamike rada kao i kontrola i evidencija izradbe zapisa.

Održavat će se tečajevi u organizaciji CSSU-a, interne edukacije za zaposlenike NSK i studente te edukacije za rad u knjižničnoj platformi Alma/Primo VE.

Sudjelovat će se u radu Stalnog odbora za razvoj i održavanje Pravilnika KAM i njegovim radnim grupama. Pratit će se razvoj i primjena međunarodnih normi, načela i konceptualnih modela na opis omeđene građe i bibliografskog formata MARC 21 B. Sudjelovat će se u radu različitih povjerenstava, odbora, radnih grupa itd.

3.3.2. Obrada neomeđene građe

U poslovnom procesu Obrada neomeđene građe obrađivat će se obvezni primjerak serijskih publikacija, uključujući *online* obvezni primjerak, kao i novi naslovi inozemnih serijskih publikacija.

Nastavit će se s radom u sustavu za prihvata obveznog primjerka *online* građe – eOP, na prihvatu zapisa i obveznih primjeraka (digitalnih objekata) serijskih publikacija, uspostavljenom u sklopu platforme eKultura u skladu s trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnosti i očekivanog rezultata 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Izrađivat će se i uređivati zapisi za Hrvatsku nacionalnu bibliografiju – Niz C, Serijske publikacije i drugu neomeđena građu.

Dopunjavat će se preliminarni zapisi izrađeni u ISSN uredu za Hrvatsku i posuvremenjivati zapisi za tekuće publikacije. Zapisi za stare serijske publikacije dostupne u katalogu na listićima unosit će se u *online* katalog. Izrađivat će se i dopunjavati zapisi o posjedovanju i normativni zapisi za korporativna tijela. Dodjeljivat će se UDK klasifikacijske oznake i predmetne oznake prema predmetnom sustavu NSK te nastaviti s dodjelom oznaka za žanr ili oblik. Obavljat će se akcijijska obrada, inventarizacija, označavanje sveščića pečatom i građe mapama te pohrana u Zatvoreno spremište.

Pratit će se razvoj i primjena međunarodnih normi, načela i konceptualnih modela za opis neomeđene građe i bibliografskog formata MARC 21 B.

3.3.3. Normativni nadzor – sadržajna obrada

Sadržajno će se obrađivati građa za hrvatske bibliografije (CIP i tekuće), *online* građa, magistarski radovi, doktorske disertacije, inozemne knjige i starije knjige iz fonda NSK. Održavat će se i izgrađivati normativna baza podataka za predmetne oznake, UDK klasifikacijske oznake, oznake za žanr ili oblik te usvojene naslove djela. Obavljat će se izradba, redakcija i nadzor normiranih predmetnih oznaka i oznaka za žanr ili oblik u bibliografskoj bazi podataka. Sve navedeno u skladu je sa *Strategijom razvoja NSK* i prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.5. Podatci o cjelovitom fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK i 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi.

Održavat će se edukacijski tečajevi u sklopu programa CSSU-a te edukacije za studente i djelatnike NSK kao i članice integriranog knjižničnog sustava Alma/Primo VE.

Nakladnicima će se pružati usluga dodjeljivanja UDK oznaka člancima u časopisima i zbornicima radova koji su u postupku objavljivanja u skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Uređivat će se i održavati portali [Predmetni sustav NSK](#) i [Normativna baza UDK](#).

Sudjelovat će se u radu više povjerenstava, odbora, radnih grupa i sl.

Razvojni programi

U skladu sa *Strategijom razvoja NSK*, prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi započeo će se s izradbom nadziranog rječnika demografskih oznaka te pisanjem pripadajućeg priručnika, što je temelj za izgradnju demografskog sustava NSK. Polazeći od istog strateškog i posebnog cilja, radit će se na retrospektivnoj implementaciji normiranih oznaka za žanr ili oblik u bibliografske zapise prema žanrovskom sustavu NSK.

3.3.4. Normativni nadzor - imena

Održavat će se i izgrađivati normativna baza podataka za imena za potrebe NSK i potrebe kooperativne katalogizacije knjižnica visokog obrazovanja i znanosti uključenih u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – Bukinet te za proces unosa podataka s digitaliziranih kataložnih listića abecednog kataloga (1976. – 1990.) u *online* katalog NSK. S obzirom na povećanje broja knjižnica uključenih u integrirani sustav i proširenje kooperativne mreže, očekuje se povećan broj zahtjeva za izradbu novih i dopunu postojećih normativnih zapisa za imena.

Sustavno će se obavljati izradba, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena u bibliografskoj bazi NSK i zajedničkoj mrežnoj zoni. Nadzor će se provoditi redovitim praćenjem rezultata sustavnih poslova i analitičkih izvještaja, uz evidentiranje uočenih nepravilnosti i dostavu prijedloga za ispravke katalogizatorima.

Nastavit će se nadziranje razmjene podataka normativne baze NSK s Virtualnom međunarodnom normativnom bazom podataka (VIAF), sudjelovanje na sastancima Vijeća VIAF-a te redovita komunikacija s VIAF-om i timom za osiguravanje kvalitete ISNI-ja radi održavanja visoke kvalitete zapisa i pravodobnog posuđenjiva poveznica.

Posebna pozornost posvetit će se sudjelovanju u radu Stalnog odbora za razvoj i održavanje Pravilnika KAM i njegovih radnih skupina u skladu s prvim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika* te posebnim ciljem 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, odnosno aktivnošću 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa o građi.

Provodit će se edukacije za djelatnike NSK, studente i članice integriranog knjižničkog sustava Alma/Primo VE.

Uz nacionalne aktivnosti sudjelovanja u radu Komisije za katalogizaciju Hrvatskog knjižničarskog društva i Sekcije za bibliografsku kontrolu, održavat će se i međunarodna suradnja sudjelovanjem u radu IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju. Aktivnim uključivanjem u rad navedenih tijela osigurat će se razmjena iskustava, usklađivanje nacionalne prakse s međunarodnim smjernicama te doprinos razvoju globalnih standarda u području normativnog nadzora.

Planira se sudjelovanje na hrvatskim stručnim skupovima i objavljivanje stručnih i znanstvenih radova iz područja normativnog nadzora za imena kao i tečaja u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje djelatnika (CSSU).

Razvojni programi

Radi učinkovitijeg upravljanja tim procesima planira se uvođenje jedinstvenih identifikatora VIAF i ISNI u normativne zapise, čime će se osigurati interoperabilnost s međunarodnim sustavima i viša razina pouzdanosti podataka o imenima. Usporedno s tim, planira se i uvođenje bloka 3XX u normativne zapise, kojim će se omogućiti obogaćivanje opisa svojstava entiteta agent u obliku nadziranih podataka.

3.4. ODJEL BIBLIOGRAFSKOG SREDIŠTA

U skladu sa Zakonom o knjižnicama, Hrvatske nacionalne bibliografije izrađuju se u tri tekuća niza: Hrvatska bibliografija knjiga – Niz A, Hrvatska bibliografija članaka – Niz B, Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene građe – Niz C te posebni niz za Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju i CIP – knjige u tisku.

Osim redovitih poslova obrade građe (knjiga i članaka) i pripreme zapisa za objavljivanje u bibliografskim nizovima, planira se objedinjavanje obrade CIP zapisa iz svih CIP ureda u Hrvatskoj primjenom zajedničke platforme za prikupljanje podataka izdavača. Također, planira se nastavak rada na dovršenju bibliografske baze koja će obuhvatiti svu građu zbirke *Croatica*. Planira se i intenziviranje izradbe preliminarnih zapisa za članke u Nizu B sustavom prikupljanja podataka za DOI koji je integriran s integriranim knjižničnim sustavom u NSK. Na Retrospektivnoj bibliografiji nastaviti će se rad na više projekata samostalno i suradnjom s drugim odjelima NSK. Ured za identifikatore intenzivno će raditi na više značajnih područja radi unaprjeđenja poslovanja s nakladnicima, od izradbe priručnika za nakladnike do novih komunikacijskih programskih rješenja.

3.4.1. Tekuća nacionalna bibliografija

Hrvatska bibliografija knjiga – Niz A

Nastavit će se obavljati redoviti poslovi izradbe i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za priređivanje i objavljivanje tekuće nacionalne bibliografije knjiga pristiglih obveznim primjerkom te nabavom djela Inozemne *Croatice* i uvrštenih u tekuću nacionalnu bibliografiju knjiga prema mjerilima NSK za uvrštavanje građe. Predviđa se da će građa pristizati redovito u približno istom opsegu kao i prethodnih godina, no prema proširenim mjerilima za izbor građe dio fonda *Croatice* sitnog tiska uvrstit će se u Hrvatsku nacionalnu bibliografiju – Niz A i očekuje se neznatno povećanje broja obrađenih jedinica.

U CIP uredu planira se nastavak redovite djelatnosti izradbe preliminarnih zapisa. Predviđa se znatno povećanje broja CIP zahtjeva u odnosu na 2025. godinu zbog preuzimanja zahtjeva od drugih CIP ureda te se očekuje pojačana suradnja s nakladnicima. Također, planira se u sklopu Programa koordinirane kontrole izradbe CIP zapisa pojačana i izravnija suradnja s drugim CIP uredima pri sveučilišnim knjižnicama u Hrvatskoj.

Razvojni programi

Planira se rad na ponovnoj uspostavi sustava za objavljivanje bibliografije na mrežnim stranicama Hrvatske nacionalne bibliografije u 12 brojeva godišnje i kumulativnom broju za prethodnu godinu. Planira se usporedan rad na uspostavi sustava za objavljivanje specijalnih bibliografija prema predmetnim, sadržajnim i drugim mjerilima. U CIP uredu radit će se na uspostavi sustava za redovito objavljivanje *CIP biltena* na mjesečnoj razini. U području razvojnih programa očekuje se znatno sudjelovanje Odjela za informacijske tehnologije tijekom godine.

Uspostavom nacionalne bibliografske baze *Croatica* ostvarit će se prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, poseban cilj 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta te treći strateški cilj – Suradnja u razvoju i inovacijama, poseban cilj 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u RH, aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

Uvođenjem jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradbu CIP zapisa ostvarit će se drugi strateški cilj *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, poseban cilj 2.2 Provesti digitalnu transformaciju, aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi te treći strateški cilj Suradnja u razvoju i inovacijama, poseban cilj 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

Hrvatska bibliografija članaka – Niz B

Nastavit će se obavljati redoviti poslovi deskriptivne i sadržajne obrade članaka te normiranja autora i redakcije zapisa kao preduvjeta za izradbu bibliografije. Bibliografija obuhvaća znanstvene, stručne, književne i druge vrijedne priloge iz 755 časopisa i ostalih serijskih publikacija, i to 619 tiskanih i 136 elektroničkih, dostupnih u Hrvatskom arhivu weba, objavljenih u Republici Hrvatskoj, koje knjižnica pribavlja obveznim primjerkom te koje su dio općeg fonda zbirke *Croatica*.

Nastavit će se povezivanje bibliografskih zapisa s cjelovitim tekstovima dostupnima na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske, odnosno na mrežnim stranicama časopisa s otvorenim pristupom objavljenih na domeni .hr.

Nastavit će se poslovi redakcije i nadopune starijih zapisa radi semantičke kontrole i terminološkog ujednačivanja ključnih riječi. Planira se objava bibliografskih svezaka na mreži u iteraciji od jednog sveska mjesečno kako bi se završila obrada i objavljivanje svezaka za građu iz 2021. godine. Planira se usporedno izdavanje i tekućih svezaka za 2023. i 2024. godinu koji će sadržavati zapise za elektroničku i tiskanu inačicu članaka.

Razvojni programi

U planu razvojnih aktivnosti tijekom 2026. godine radit će se na ponovnoj uspostavi sustava za objavljivanje bibliografije na mrežnim stranicama Hrvatske nacionalne bibliografije. Također, planira se intenzivirati i korištenje podataka prikupljenih preko sustava DOI-HR pri obradi članaka, njihova interpretacija i inkorporacija u zapise Niza B. Planira se razviti sustav pretvaranja prikupljenih podataka iz DOI-HR obrasca u MARC21 zapise kako bi se značajnije poboljšao i unaprijedio sustav, što će zahtijevati i doprinos Odjela za informacijske tehnologije.

Te aktivnosti usmjerene su provedbi drugog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, poseban cilj 2.2. Provesti digitalnu transformaciju, aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi te trećeg strateškog cilja Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnog cilja 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru, aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika i posebnog cilja 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.3.3. Povećana međunarodna vidljivost hrvatske znanstvene produkcije.

3.4.2. Retrospektivna nacionalna bibliografija

Temeljne djelatnosti Retrospektivne nacionalne bibliografije obuhvaćaju prikupljanje i istraživanje građe, njezinu bibliografsku i kataložnu obradu te objavljivanje opće *Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: 1835. – 1940.* kao i do 1990. godine.

Obavljat će se redoviti poslovi istraživačkog, bibliografskog, terenskog i stručnog prikupljanja građe, istraživanja građe, kataloga i drugih bibliografskih izvora, izradbe, dopune/izmjene i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za izradbu i objavljivanje opće *Hrvatske*

retrospektivne bibliografije knjiga: 1835. – 1940. U 2026. godini planira se nastavak rada na programu *Objavljivanje građe za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju u digitalnom obliku* (25 knjiga) te objavljivanje *online Hrvatske retrospektivne bibliografije* u kronološkom rasporedu. Planira se prikupljanje i obrađivanje novih 200 jedinica za dopune *Građi za hrvatsku retrospektivnu bibliografiju*. Uz to, planira se putem inventarnih knjiga fonda NSK istražiti, prikupiti i obraditi jedinice građe *Croatice* publicirane u drugim saveznim republikama bivše Jugoslavije od 1945. do 1975. godine.

Nastavit će se rad na unosima zapisa i korekcijama u *online Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji* radi ustanovljavanja potpunosti bibliografskih zapisa i njihove evidencije kao nacionalnog fonda *Croatice* kao i rad na istraživanju, unosima i korekcijama zapisa radi izdavanja specijalnih tematskih mrežnih bibliografija *Croatice*.

Također, nastavit će se rad na posuvremenjivanjima popisa deziderata RNB 1835. – 1940. kao i unos deziderata bibliografske *Croatice*. Planira se rad te nastavak istraživanja građe i finaliziranje specijalne mrežne bibliografije *Bibliografija hrvatskih putopisa i putopisa Hrvatskom*, koja će obuhvatiti građu od 1800. do 1940. godine. Planira se i daljnja suradnja s Digitalnom knjižnicom na uređivanju metapodataka digitalizirane građe općeg fonda NSK od 1835. do 1940. godine.

Opisane aktivnosti povezane su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebni cilj 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, programska aktivnost 1.1.7. Objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta, t. 2. i t. 3. te treći strateški cilj *Strategije razvoja NSK – Suradnja u razvoju i inovacijama*, posebni cilj 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj i programska aktivnost 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi, t. 3.

Nastavit će se analiza stanja u bibliografskoj bazi NSK, stručnom, abecednom i matičnom katalogu NSK, dostupnim pojedinačnim listićnim i ostalim katalogima NSK te njezinim inventarnim knjigama. Nastavit će se istraživanja neobrađene građe *Croatice* na mjestu njezina fizičkog smještaja i ostalim izvorima knjižnične građe radi povlačenja građe na obradu. Težište rada u 2026. godini bit će usmjereno na obradu građe *Croatice* u fondu NSK koja je trenutačno neobrađena, nekatalogizirana i nezastupljena u matičnom katalogu, odnosno knjižničnoj bazi podataka NSK. Primarno će se obrađivati građa iz zbirke *Poklon Ivšić, Poklon Frangeš i Poklon Kombol* kao i iz donacije bivše Trgovačke komore. Planira se daljnje istraživanje i dovršetak rada na zatvaranju cjeline posebne zbirke *De Franceschi* u fondu NSK. Planira se izraditi 5000 bibliografskih zapisa te 1000 novih i 200 dopunjenih autorskih zapisa, a nastavlja se i s unosom zapisa bibliografskih deziderata *Croatice*.

Opisane aktivnosti povezane su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebni cilj 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe, programska aktivnost 1.3.1. Osigurani uvjeti za pristup, istraživanje i analizu građe te trećim strateškim ciljem – *Suradnja u razvoju i inovacijama*, posebni cilj 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj i programska aktivnost 3.1.1. Unaprijeđeni skupni katalozi.

3.4.3. Identifikatori (ISSN, ISBN, ISMN, DOI i drugi)

Temeljna je zadaća ureda za identifikatore učlanjivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISSN, ISBN,

ISMN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima u skladu s pravilima sustava.

U uredima za identifikatore obavljat će se redoviti poslovi, uključujući dodjelu identifikatora, izradbu i posuvremenjivanje metapodataka povezanih s identifikatorima kao i održavanje i posuvremenjivanje nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika. Također, provodit će se bibliografski nadzor, odnosno praćenje pravilnog navođenja dodijeljenih identifikatora, te edukacija i pružanje potpore nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka i primjeni identifikatora.

Razvojni programi

Planiraju se aktivnosti na daljnjem razvoju rada ureda te nastavak praćenja razvoja i mogućnosti primjene identifikatora. U suradnji s drugim odjelima članovima tima radit će se na izradbi cjelovita plana digitalizacije poslovanja s nakladnicima prema područjima poslovanja.

Opisane aktivnosti povezane su s trećim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru te aktivnostima i očekivanim rezultatima 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika.

3.5. ODJEL POSEBNIH ZBIRKI

Odjel posebnih zbirki sastoji se od četiriju posebnih zbirki knjižnične građe: Zbirke rukopisa i starih knjiga, Grafičke zbirke, Zbirke zemljovida i atlasa te Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Svaka od zbirki zasebna je cjelina te sadrži vrijednu i rijetku baštinsku građu koja zahtijeva posebne uvjete zaštite, pohrane i uporabe građe kao i dodatna znanja u obradi i predstavljanju građe javnosti. U zbirkama se odvijaju redoviti procesi nabave, formalne i sadržajne obrade, pohrane, zaštite i digitalizacije građe te rad s korisnicima.

3.5.1. Zbirka rukopisa i starih knjiga

Zbirka rukopisa i starih knjiga djeluje kao jedna od četiriju zbirki građe posebne vrste u Odjelu posebnih zbirki NSK. Svojim sadržajem i djelovanjem Zbirka posebno odražava prvu, nacionalnu ulogu NSK. Osim redovitih djelatnosti koje se ostvaruju samostalno i u suradnji s drugim odjelima NSK, Zbirka rukopisa i starih knjiga surađuje i s drugim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabavom, obradom, digitalizacijom i zaštitom građe te informacijsko-referalnom djelatnošću.

Nabava

Nabavom građe nastavit će se izgrađivati nacionalna zbirka *Croatica*, ali i cjelokupna Zbirka rukopisa i starih knjiga. Knjižna građa nabavljat će se ponajprije u obliku primjeraka ručno tiskanih knjiga nastalih od druge polovice 15. do prve polovice 19. stoljeća. Nabavljat će se i kasnija izdanja ako je riječ o bibliofilskim ili rijetkim primjercima. Nabava građe redovita je djelatnost Zbirke rukopisa i starih knjiga koja se provodi u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnog cilja 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama. U 2026. godini nastojat će se zadržati prošlogodišnji standard nabave te osigurati četiri jedinice građe, s posebnom pozornošću na uravnoteženu zastupljenost rukopisa i tiskanih knjiga.

Obrada

Tijekom 2026. godine nastavit će se obrada građe u Zbirci rukopisa i starih knjiga, uz povećanje opsega opisivanja rukopisnih ostavština i obrada donacija, čime će se pridonositi ostvarenju prvog strateškoga cilja Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, a posebno cilja 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama. Obradivat će se novonabavljena građa te ona koja je već u fondu Zbirke. Nastavit će se redigiranje postojećih bibliografskih zapisa te izradba novih, uključujući normativne zapise i zapise o posjedovanju, u skladu s aktivnostima 1.1.5. Podatci o cjelovitom fondu NSK dostupni korisnicima u *online* katalogu NSK i 1.1.6. Primjena suvremenih modela i bibliografskih normi u obogaćivanju bibliografskih i normativnih zapisa.

Cjelokupan proces obrade odvijat će se u novom informacijsko-knjižničnom sustavu Alma, pri čemu će se osobito istaknuti objedinjeno upravljanje podacima o građi svih vrsta. Nastavit će se provedba revizije građe.

Digitalizacija i zaštita

Zaštita građe nastavit će se brigom o mikroklimatskim uvjetima u kojima se građa čuva, s posebnim naglaskom na osjetljive i oštećene primjerke. U suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe provodit će se zaštitna snimanja odabranih rukopisnih jedinica te, prema potrebi, čišćenje i restauracija oštećenih primjeraka. U sklopu redovite djelatnosti planira se digitalizacija rukopisne i knjižne građe prema izrađenom popisu, s posebnim naglaskom na građu iz zbirke *Croatica*. Nastavit će se raditi na obradi preslika već digitalizirane građe,

nastojeći zadržati broj obrađenih preslika i unesenih metapodataka iz 2025. godine. U sklopu djelatnosti planira se i izradba te objava virtualnih izložbi, čime će se dodatno pridonijeti očuvanju, dostupnosti i vidljivosti građe Zbirke rukopisa i starih knjiga. U planu je daljnja provedba višegodišnjeg projekta sređivanja i obrade građe Arhiva NSK do 1960. godine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Informacijsko-referalna djelatnost u Zbirci rukopisa i starih knjiga provodit će se samostalno i u suradnji s Informacijskim centrom. Pomoć korisnicima pružat će se uživo, telefonski i e-porukama, a predviđena je komunikacija i sa sveučilišnim nastavnicima, studentima te akademskim građanima zainteresiranim za građu i njezino istraživanje. Uz to, planira se komunikacija s drugim korisnicima koji NSK posjećuju jedino tijekom Dana otvorenih vrata kao i s korisničkim skupinama koje dolaze u NSK zbog stručnih ispita iz knjižničarstva. Informacijsko-referalna djelatnost provodit će se u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti, aktivnostima i očekivanim rezultatima 1.4.1. Povećana kvaliteta komunikacije NSK s javnošću i 1.4.3. Unaprijeđeno predstavljanje vrijednosti zbirki NSK široj javnosti.

Razvojni programi

Razvojni programi i aktivnosti planiraju se u skladu s ostvarivanjem prvog strateškog cilja Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnog cilja 1.3 Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. Postavljanje obljetničke izložbe *Marin Getaldić – 400 godina poslije* i održavanje znanstvenog skupa o kajkavskom književnom jeziku u sklopu projekta *Susreti s baštinom u CroAtriumu* bit će dio konkretnih aktivnosti 1.3.2 Povećan broj znanstvenih istraživanja zbirki i na njima temeljenih usluga NSK i 1.3.6 Multimedijско posredovanje i predstavljanje javnostima zbirke *Croatica*. U planu je i ostvarenje trećeg strateškog cilja Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnog cilja 3.3 Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno, u sklopu kojeg će Zbirka imati proaktivnu ulogu u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici. Također, planira se rad na učlanjenju NSK u Konzorcij europskih znanstvenih knjižnica (CERL). Nastavit će se rad na projektu *Incunabula Croatica* i na portalu Glagoljica.hr.

3.5.2. Grafička zbirka

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabavom, obradom, digitalizacijom i zaštitom građe te informacijsko-referalnom djelatnošću.

Nabava

Planira se suradnja s umjetnicima, antikvarijatima i pojedincima u nabavi građe prema utvrđenim mjerilima vrijednosti i zastupljenosti u fondu. Kupnja će ovisiti o raspoloživim financijskim sredstvima. Građa će se nabavljati i obveznim primjerkom, uključujući plakate, razglednice i grafičke mape u sklopu zbirke *Croatica*. Razmatrat će se i procjenjivati darovi ponuđeni Zbirci. Procjenjuje se da će se i u 2026. godini zadržati broj pristiglih primjeraka jedinica građe na razini prethodnih godina. U suradnji s Odjelom nabave i izgradnje zbirki sudjelovat će se u prijedlogu nabave publikacija koje su potrebne za rad u zbirkama.

Obrada

Nastavit će se inventarizacija i obrada novonabavljene te strojna inventarizacija starije građe iz spremišta Zbirke. Provodit će se sustavna obrada i objava digitalnih preslika građe u sustavu Digitalne knjižnice. Nastavit će se s revizijom razglednica.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se odabir i priprema građe za čišćenje, restauraciju te opremanje zaštitnim paspartuima i mapama. Planira se daljnji odabir i priprema građe te izradba popisa za digitalizaciju vizualne građe, uključujući crteže, grafike, plakate, razglednice, grafičke mape i staklene negative, odnosno fotostakalca Griesbacha i Knausa, u skladu s utvrđenim mjerilima. Također se planira izradba kutije za grafičku mapu u nakladi NSK. Sve aktivnosti zaštite ostvarit će se u suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe.

Informacijsko-referalna djelatnost

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga korisnicima te davanje građe na korištenje prema Pravilniku. U čitaonici će se primati organizirane skupine korisnika. Očekuje se zadržavanje broja korisnika. Zbirka će predstavljati svoj fond na portalu NSK i u Digitalnoj knjižnici. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Planiraju se predstavljanja novonabavljene građe. Predviđeno je sudjelovanje na stručnim skupovima, poput *Arhivi, knjižnice, muzeji i D-festa* kao i na kongresima koje organiziraju Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Institut za povijest umjetnosti i Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske.

Razvojni programi

Planirane aktivnosti Grafičke zbirke u skladu su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga* svim skupinama korisnika, posebnog strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe u sklopu programske aktivnosti 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Planira se rad na razvoju digitalnih usluga portala Grafičke zbirke. Sudjelovat će se u radu Radne skupine za posebne programske aktivnosti u novouređenom prostoru CroAtriuma kao dio strateškog cilja 2. Osnaživanje kapaciteta knjižnice uz programsku aktivnost 2.3.2. Novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju.

3.5.3. Zbirka muzikalija i audiomaterijala

Redoviti programi provodit će se sljedećim aktivnostima: nabavom, obradom, digitalizacijom i zaštitom građe te informacijsko-referalnom djelatnošću.

Nabava

Nastavit će se redoviti nadzor dostave obveznog primjerka glazbene građe *Croatica* na svim medijima i vođenje evidencije nakladnika zvučne glazbene građe. Očekuje se zadržavanje broja jedinica glazbene građe pristiglih obveznim primjerkom. Redovito će se razmatrati ponude za nabavu glazbene građe *Croatica*, osobito rukopisne. Planira se uključivanje prihvata obveznog primjerka digitalne glazbene građe preko sustava eOP.

Obrada

Nastavit će se redovita obrada svih vrsta glazbene građe u (novom) knjižničnom sustavu, obuhvaćajući poslove signiranja, inventarizacije i kataložno-sadržajne obrade. U planu je

nastavak retroinventarizacije glazbene građe. Nastavit će se obrada i objava digitalne i digitalizirane glazbene građe u sustavu za upravljanje digitalnim sadržajima. Izrađivat će se i uređivati zapisi, metapodatci i koncepti povezani s glazbenom građom. Očekuje se zadržavanje broja obrađenih jedinica na razini iz prethodne godine. U planu je početak revizije pojedinih nizova građe iz fonda Zbirke.

Digitalizacija i zaštita

Planira se nastaviti redoviti odabir i priprema građe za zaštitna snimanja i konzervatorsko-restauratorske zahvate. U suradnji s Odjelom za zaštitu i pohranu građe provodit će se zaštitna snimanja odabrane glazbene rukopisne građe te, prema potrebi, čišćenje i restauracija oštećenih primjeraka. Očekuje se blago povećanje broja digitalnih preslika. Nastavit će se sustavno opremanje građe beskiselinskim ovitcima te spremišnim i trezorskim mapama. Planiran je nastavak odabira notnih tiskovina i rukopisa za digitalizaciju i zaštitna snimanja te nastavak sustavne zaštite zvučne glazbene građe (migracija), a u planu je i projekt digitalizacije gramofonskih ploča iz fonda Zbirke.

Zbirka će nastaviti s procesom trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge svim korisnicima te davati građa na korištenje. Građa Zbirke predstavljat će se na mrežnim stranicama i portalu Digitalna glazbena građa u sklopu Digitalnih zbirki NSK te virtualnim izložbama. Očekuje se zadržavanje broja fizičkih korisnika na razini prethodne godine, uz povećanje broja korisnika s udaljenim pristupom. Planiran je nastavak stručne suradnje sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Za 2026. godinu planiran je nastavak projektnih aktivnosti *Susreti s baštinom u CroAtriumu* kao i nastavak suradnje u organizaciji Međunarodnog festivala harfe.

Razvojni programi

U planu je nastavak omogućivanja dostupnosti digitalnih inačica notne građe. Aktivnosti su u skladu s ostvarivanjem prvog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe*, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnog strateškog cilja 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te posebnog cilja 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe u sklopu programske aktivnosti 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedene aktivnosti odnose se na programske aktivnosti projekata digitalizacije kao i na razvojne projekte digitalnog objedinjavanja. Ostvarivat će se i ciljevi povezani sa strateškim ciljem 2. Osnježavanje kapaciteta knjižnice uz programsku aktivnost 2.3.2. Novi prostor NSK u funkcionalnom programskom korištenju.

3.5.4. Zbirka zemljovida i atlasa

Redoviti programi provodit će se aktivnostima nabave, obrade, odabira i pripreme građe za digitalizaciju i zaštitu te informacijsko-referalne djelatnosti.

Nabava

Očekuje se zadržavanje ukupnog broja pristiglih primjeraka kartografske građe. Nastavit će se prema zakonskoj obvezi s prikupljanjem obveznog primjerka. Planira se nastavak suradnje s ponuditeljima stare i vrijedne kartografske građe na otkup. Kupnja će ovisiti o kvaliteti ponude i raspoloživim financijskim sredstvima. Razmatrat će se i procjenjivati građa ponuđena na dar i zamjenu te odlučivati o njezinu prihvatu u fond Zbirke.

Obrada

Nastavit će se redovita inventarizacija i deskriptivno-sadržajna kataložna obrada cjelokupne novonabavljene kartografske građe. Kao i dosad, nastavit će se s retroinventarizacijom građe i revizijom postojećih bibliografskih zapisa. Također, radit će se na reviziji postojećih i izradbi novih zapisa u normativnoj bazi geografskih predmetnih oznaka, imena i odrednica za žanr ili oblik. U sustavu Digitalne knjižnice nastavit će se unos koji uključuje izradbu zapisa, uređivanje metapodataka, pripremu, obradu i povezivanje slikovnih datoteka kao i uređivanje imena mjesta i osoba.

Digitalizacija i zaštita

Nastavit će se s odabirom i pripremom te izradbom popisa za digitalizaciju kartografske građe prema prioritetima. Nastavit će se priprema građe za restauraciju, opremanje, čišćenje i digitalizaciju starije kartografske građe. Zbirka će se uključiti u proces trajne pohrane digitalne građe u Središnji nacionalni sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Informacijsko-referalna djelatnost

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge mrežnim i fizičkim korisnicima te omogućiti korištenje građe prema zahtjevima. Očekuje se nastavak trenda povećanja broja udaljenih i mrežnih korisnika. Zbirka će se predstavljati na mrežnim stranicama NSK i Digitalnoj knjižnici. U sklopu programa *Susreti s baštinom u CroAtriumu* planira se organizacija predavanja o temi kartografije i fonda Zbirke. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

Razvojni programi

Razvojne aktivnosti planiraju se u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*. Planira se rad na razvoju digitalnih usluga portala Digitalna kartografska građa, što je u skladu s posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe u sklopu programske aktivnosti 1.3.4. Unaprijeđene suradničke platforme za kreativne i obrazovne sadržaje. Navedeno je povezano s programskim aktivnostima izradbe projekata digitalizacije i razvojnih projekata digitalnog objedinjavanja.

3.6. ODJEL ZA ZAŠTITU I POHRANU GRAĐE

U Odjelu za zaštitu i pohranu građe obavljaju se planiranje, organiziranje i provedba sustavne zaštite knjižnične građe NSK. Aktivnosti Odjela obuhvaćaju konzervaciju i restauraciju, opremanje i uvez, zaštitna snimanja te pohranu građe radi očuvanja i dugoročne dostupnosti knjižnične građe. Rad Odjela organiziran je u četiri temeljna procesa: Konzervacija i restauracija, Opremanje i uvez građe, Zaštitna snimanja i izrada preslika te Pohrana knjižnične građe.

3.6.1. Konzervacija i restauracija

Tijekom 2026. godine nastavit će se s preventivnim i kurativnim konzerviranjem, restauriranjem vlastite građe kao i građe baštinskih zbirki izvan NSK. Redovito će se provoditi pregled i čišćenje sve građe koja ide na mikrofilmiranje i digitalizaciju kao i za potrebe izlaganja/snimanja unutar i izvan NSK. Nastavit će se s provođenjem mjera preventivne zaštite, praćenjem i analizom mikroklimatskih uvjeta u zbirkama i spremištima te provedbom mjera dezinfekcije i dezinfekcije. Konzervatori restauratori u savjetodavnom svojstvu surađivat će sa djelatnicima Centra za razvoj knjižnica i knjižničarstva, sudjelovati u pregledu novopribavljene građe, uključujući ogled i donacije, pripremi građe za posudbe van NSK, planiranju razmještaja i pohrane građe u NSK kao i u drugim knjižnicama ili spremištima knjižnične građe. U suradnji s Odjelom za obradu građe započet će pregled i provođenje preventivne zaštite na ostavštini Marinka Gjivoje, čija se građa čuva u Zatvorenom spremištu. Nastavit će se proces konzervatorsko-restauratorskih radova i opremanja na *Prigodnicama*, koje se također čuvaju u Zatvorenom spremištu. U suradnji sa zaposlenicima Posebnih zbirki nastavlja se odabir i priprema građe za digitalizaciju te, prema potrebi, i provedba konzervatorsko-restauratorskih radova.

3.6.2. Opremanje i uvez građe

Planira se nastavak doradbe postojeće zaštitne opreme za građu radi poboljšanja sigurnosti pohrane kao i izradba novih zaštitnih kutija, mapa i paspartua za svu građu NSK. Osim nastavka konzervatorsko-restauratorskih radova na uvezu i koricama, nastavlja se i radovi rezanja, plastificiranja i uveza nove građe, i to Izvješća o radu NSK, programskih knjižica, akreditacija i sl. Nastavit će se pregled stanja arhivskog fonda i zamjena dotrajalih mapa časopisa. Također će se nastaviti pregled, preventivna zaštita i opremanje građe iz ostavštine obitelji De Franceschi, rukopisne ostavštine Ivana Zajca ml., građe *Bibliotheca Zriniane* te građe Starog arhiva NSK.

3.6.3. Zaštitna snimanja i izrada preslika

Nastavit će se proces zaštitnih snimanja i izradbe preslika, koji uključuje mikrofilmiranje, digitalizaciju, fotografiranje faza konzervatorsko-restauratorskih radova, reportažna snimanja i druge povezane aktivnosti. S izvornika će se i nadalje radi dostupnosti i trajne pohrane skenirati građa Odjela posebnih zbirki kao i građa iz Zatvorenog spremišta. Mikrofilmiranje starih hrvatskih novina i poslovi digitalizacije usklađivat će se s mogućim projektima digitalizacije s mikrofilma u sklopu projekata koje odobri Ministarstvo kulture i medija. Nastavit će se i provedba pohrane digitalnih arhivskih matrica u nacionalni Središnji sustav trajne pohrane kulturne baštine.

Planira se nastavak zaštitnih snimanja zbirke *Kušević* iz Zbirke rukopisa i starih knjiga kao i zaštitna snimanja rukopisne građe u skladu s utvrđenim prioritetima. Nastavit će se i aktivnosti zaštitnih snimanja Starog arhiva NSK od 1776. do 1960. godine, pohranjenog u Zbirci rukopisa i starih knjiga. Proces mikrofilmiranja ostavština iz Zbirke muzikalija i audiomaterijala nastavit će se u smanjenom opsegu, uz istodobno povećanje udjela digitalizacije. U istoj Zbirci nastavit će se digitalizacija građe Marka Ruždjaka i Davorina Kempfa.

Navedene su aktivnosti u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, posebnim ciljem 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te njegovim aktivnostima i rezultatima.

3.6.4. Pohrana knjižnične građe

U sklopu redovitih programa pohrane građe obavljat će se sljedeći poslovi: prihvrat i smještaj prinovljene građe na police, prihvrat i smještaj Rektoratske zbirke doktorskih disertacija koja nije dio fonda NSK, izradba naljepnica sa signaturama, rješavanje zaprimljenih zahtjeva za korištenje građom, zaduživanje građe za proces rekatalogizacije, izradba skraćenih bibliografskih zapisa, reinventarizacija građe, izradba reinventariziranih zapisa o primjerku za stariju građu te pregled i izdvajanje građe koja još nije obrađena. Planira se nastavak edukacije za rad u novoj knjižničnoj platformi Alma/Primo VE i usklađivanje radnih procedura s drugim odjelima. Nastavit će se aktivnosti revizije fonda Zatvorenog spremišta, a započet će i analiza fonda dubleta i neobrađene građe radi optimizacije radnog prostora.

Planira se nastavak provođenja preventivne zaštite na građi smještenoj u Zatvorenom spremištu kao i zajednička aktivnost sa zaposlenicima procesa Konzervacije i restauracije te Opremanja i uveza građe.

Razvojni programi

Tijekom 2026. godine nastavit će se razvojne aktivnosti usmjerene na prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK*, a to je dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika. Radi poboljšanja zaštite i povećanja dostupnosti započeo će se s analizom fotografske građe u ostavštinama pohranjenima u NSK. Ovom se aktivnošću planira poduprijeti poseban cilj 1.1 Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama. Također se predviđa instalacija rasvjete određene valne duljine u infracrvenom spektru, ugradnja monitora radi bolje procjene uspješnosti fotografiranja u studijskim uvjetima i zamjena prolaznog svjetla žarulja sa žarnom niti LED rasvjetom. Planira se i zamjena neispravnog skenera formata A0.

Program *Razgovor s pjesnikom: ostavština vizualne poezije Borbena Vladovića u NSK*, koji obuhvaća razgovor i izložbu u sklopu manifestacije *Susreti s baštinom u CroAtriumu*, prijavljen je na natječaj Ministarstva kulture i medija. Programom se podupire prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK*, odnosno poseban cilj 1.3 Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe. U suradnji s Odjelom za nabavu i izgradnju zbirki, prijavljen je program *Upravljanje građom obveznog primjerka: analiza stanja, očuvanje i pristup* u kojem će sudjelovati zaposlenici Odjela. U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe NSK u kriznim uvjetima, planira se nastavak aktivnosti koje se odnose na prvi strateški cilj *Strategije razvoja NSK – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika*, posebni cilj 1.2. Poboljšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanje građe te aktivnosti i očekivane rezultate 1.2.4. Unaprijeđena zaštita građe u kriznim uvjetima. Aktivnosti

će uključivati provedbu edukacija s temom spremnosti, upoznatosti, odnosno (su)djelovanja djelatnika u zaštiti građe u kriznim uvjetima.

Pripremljeno je šest programa konzervatorsko-restauratorskih radova za vanjske imatelje, i to na knjižničnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi, Samostana sv. Frane u Zadru s dvama programima, Arheološkog muzeja u Zadru, Tiflološkog muzeja i Knjižnice HAZU u Zagrebu. Također su pripremljeni nastavci programa preventivne zaštite za Zbirku starih i rijetkih knjiga u Knjižnici HAZU i Knjižnici „Juraj Habelić“ u Zagrebu. Navedeni programi provodit će se u skladu s financijskom potporom Ministarstva kulture i medija uz redovitu suradnju s Konzervatorskim odjelima.

Planira se daljnje usavršavanje djelatnika seminarima, praktičnim edukacijama, stručnim i znanstvenim skupovima te simpozijima.

3.7. ODJEL KORISNIČKIH SLUŽBI

U Odjelu korisničkih službi obavljat će se knjižnična djelatnost u obliku organizacije i pružanja javnosti informacijskih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih usluga, utemeljenih na sustavnom odabiru građe za potrebe akademske i znanstvene zajednice, osobito Sveučilišta u Zagrebu, kao i građe drugih zbirki u slobodnom pristupu u NSK, organiziranju posudbe i davanju građe na korištenje te omogućivanju slobodnog pristupa informacijama.

Aktivnosti u Odjelu odvijat će se u trima radnim procesima: Informacijskom centru, procesu Čitaonice i E-znanstvenim informacijama.

Redoviti programi

U 2026. godini nastaviti će se provedba redovitih aktivnosti koje obuhvaćaju organizaciju i pružanje jednostavnih i složenih informacijsko-referentnih i edukacijskih usluga te pružanje potpore znanstveno-nastavnom procesu za cjelokupnu akademsku i znanstvenu zajednicu, s posebnim naglaskom na potrebe Sveučilišta u Zagrebu u ulozi središnje knjižnice Sveučilišta. Planira se daljnja izgradnja zbirki u otvorenom pristupu kao i nastavak davanja građe na korištenje i posudbu. Odjel će kao središnje mjesto upravljanja i potpore korisnicima nastaviti raditi na poboljšanju korisničkog iskustva u bliskoj suradnji s drugim odjelima i odsjecima. Aktivnosti uključuju unaprjeđenje procesa upisa i ulaska u NSK, modernizaciju informatičke infrastrukture, prilagodbu komunikacije određenim korisničkim skupinama, digitalizaciju kartičnog kataloga i druge srodne projekte.

U skladu s ciljevima Strategije razvoja NSK, misao je vodilja provedbe navedenih aktivnosti:

- a) omogućivanje slobodnog pristupa informacijama ostvaruje se poticanjem slobodnog i otvorenog pristupa informacijama i informacijskim izvorima u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljevima 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama, 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru
- b) kvalitetna suradnja ostvaruje se sudjelovanjem djelatnika Odjela u suradničkim aktivnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, unutar i izvan NSK u skladu s drugim strateškim ciljem Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj te trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno
- c) osnaživanje stručnih kapaciteta radi poboljšanja knjižničnih usluga provodit će se neprekidnim obrazovanjem i stalnim stručnim usavršavanjem u različitim, ali relevantnim područjima, poput zelene tranzicije, digitalne transformacije, otvorene znanosti, umjetne inteligencije te vještina poučavanja i komuniciranja u skladu s drugim strateškim ciljem Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj i 2.2. Provesti digitalnu transformaciju, te trećim strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, posebnim ciljem 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

U suradnji s drugim odjelima, odsjecima i procesima, planiraju se, uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija, tri projekta: *Tragom blaga knjižne baštine* (igra potrage – *escape room* – na temu kulturne baštine koja se čuva u NSK), *Tragovima baštine* (tematski interpretacijski obilasci) te nastavak projekta *LibAR – digitalni arhiv istaknutih knjižničara*.

Predviđeno je provođenje aktivnosti građanske znanosti u sklopu Festivala znanosti, a prigodnim aktivnostima obilježiti će se i Tjedan otvorene znanosti. Aktivnosti Europskog dokumentacijskog centra NSK i partnerska suradnja omogućit će obilježavanje Tjedna Europe i Europskoga dana jezika. Planiraju se nove aktivnosti ili nastavak postojećih u radu radnih grupa međunarodnih organizacija IFLA, EBLIDA, LIBER, CENL i ECSA. Također se planira sudjelovanje na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima, uključujući konferenciju Berlin OA, konferenciju ECSA, konferenciju LIBER 2026., Focus on Open Science, The CUC, DEI, Skupštinu HKD-a i ZKD-a, seminar AKM, godišnju konferenciju EBLIDA-e, konferenciju ILDS, *D-fest*, PubMet, MICC, skup *Sistemska knjižničarstvo* i druge. U studenome će Odjel organizirati LIBER Winter Event 2026. Očekuju se i posjeti baštinskim ustanovama u sklopu Erasmus+ akreditacije.

Tijekom 2026. godine djelatnici Odjela nastaviti će sudjelovanje u aktivnostima implementacije knjižničnog sustava Alma, redakcije prijevoda radnog sučelja Alma i korisničkog sučelja Primo VE, izradbom uputa za rad i drugih edukacijskih materijala te održavanja edukacija za knjižničare i krajnje korisnike.

Ovisno o pokazateljima ispunjenosti potrebnih preduvjeta za uvođenje dežurstava subotom, u 2026. godini planirat će se ogledni projekt modela rada NSK za korisnike subotom nakon redovitog radnog vremena od 14 do 19 sati. Primijenit će se model rada jednak onome za uslugu večernjeg rada. Pri organizaciji oglednog projekta uzet će se u obzir procjena troškova, uključujući usluge čišćenja, garderobe i sigurnosti, kao i analiza korištenja knjižnice, a odluka će se donijeti na temelju dobivenih podataka.

3.7.1. Informacijski centar

U Informacijskom centru, osim provedbe redovitih aktivnosti pružanja informacijskih usluga korisnicima, upisa i posudbe, kao i međuknjižnične posudbe, izgradnje Referentne zbirke i Stalne izložbe donacija svjetske pisane baštine, vođenja posjeta te stručne suradnje s drugim odjelima NSK, u 2026. godini planira se nastavak ranije započete digitalizacije listića Kataloga periodike te nastavak znanstvenih i stručnih istraživanja korisnika i rada knjižničara u informacijskoj službi iz različitih gledišta. Navedene aktivnosti predstavljaju nastavak razvoja uspostavljenog Sustava za upravljanje korisnicima u Informacijskom centru.

Planira se i istraživanje mogućnosti unaprjeđenja procesa primjenom umjetne inteligencije, dovršetak opremanja kartičnog kataloga unificiranim oznakama, provedba edukacije institucionalnih korisnika za proces međuknjižnične posudbe u sustavu Alma, povećanje funkcionalnosti pulta Upisi i Informacijskog pulta u vezi s radom knjižničara te unaprjeđenje pristupačnosti za korisnike s otežanim kretanjem.

3.7.2. Čitaonice

U procesu Čitaonice, koji obuhvaća znanstvene i specijalističke informacije te potporu istraživanju i učenju, nastaviti će se rad na kvalitetnom pružanju informacijsko-referalnih usluga i edukacija članovima i korisnicima, uživo i na daljinu, izgradnji zbirki u čitaonicama s

otvorenim pristupom građi, uključujući opće znanstveni fond Sveučilišne zbirke, Zbirku disertacija i magistarskih radova, Zbirku službenih publikacija i Zbirku knjižnične građe o Domovinskom ratu kao i na aktivnostima Europskog dokumentacijskog centra NSK. Potpora istraživačkim, znanstvenim i nastavnim procesima osigurat će se neprekidnim omogućivanjem dostupnosti tiskane i digitalne građe članovima i korisnicima te organizacijom i provedbom tematskih edukacijskih radionica namijenjenih ponajprije akademskoj zajednici. Planiraju se i edukacije o radu na usluzi *Pitajte knjižničara*, s naglaskom na tematsko pretraživanje, namijenjene knjižničarima drugih knjižnica.

Radit će se na poboljšanju korisničkog iskustva tako da se novim članovima, ponajprije studentima, individualiziranim pristupom olakša snalaženje u prostoru NSK te pruže informacije relevantne za njihovo područje studija i rada. To uključuje pomoć pri pronalaženju građe određenog područja, usmjeravanje na odgovarajuće usluge i izvore te organizaciju edukacija.

U planu je nastavak, prema mogućnostima, reorganizacije građe prema znanstvenim područjima i reorganizacije smještaja zbirki radi bolje preglednosti i pristupačnosti, što uključuje razmjestaj, označivanje polica i građe. Za knjige i časopise opće znanstvenog fonda Sveučilišne zbirke nastavit će se izrađivati inicijalni popisi dotrajale, zastarjele ili oštećene građe za uklanjanje i revizijski otpis. U Čitaonici periodike planira se završetak revizije mikrofilmirane građe te izradba posuvremenjenog popisa mikrofilmova.

U Zbirci disertacija i magistarskih radova očekuje se porast fonda za 800 novih naslova. Nastavit će se rad na zaštiti i trajnoj pohrani digitalne građe na prijenosnim medijima.

U Zbirci knjižnične građe o Domovinskom ratu nastavit će se izgradnja fonda i izlaganje prinova Zbirke kao i daljnje posuvremenjivanje pristupa digitaliziranim člancima okupljenima u bibliografiji *Rat u Hrvatskoj*, dodavanjem novih datoteka i uređivanjem metapodatkovnih zapisa u sustavu Digitalnih zbirki NSK. Tijekom godine prigodno će se obilježiti 35. obljetnica Bitke za Vukovar u prostorima Zbirke.

U Zbirci službenih publikacija nastavit će se izradba smjernica za upravljanje građom. U radu Europskog dokumentacijskog centra NSK predviđene su aktivnosti uživo i *online* radi informiranja građana o Europskoj uniji i promicanja službenih dokumenata Europske unije. Djelatnici Centra nastavit će se stručno usavršavati u skladu sa smjericama Europske komisije u Hrvatskoj.

Djelatnost Zbirke službenih publikacija i Europskog dokumentacijskog centra obuhvaća i stručno vodstvo za zainteresirane korisnike i širu javnost, tijekom kojeg će se predstaviti djelatnost, fond i mogućnosti koje pružaju Zbirka službenih publikacija i Europski dokumentacijski centar NSK. Planiraju se i edukacije djelatnika u suradnji sa Svjetskom bankom te edukacije korisnika o korištenju portala IUS-INFO.

3.7.3. E-znanstvene informacije

U procesu E-znanstvene informacije temelj radnih aktivnosti bit će otvorena znanost. Proces će objediniti postojeće poslove licenciranja e-izvora, bibliometrijskih usluga i građanske znanosti, uz uvođenje novih aktivnosti usmjerenih na jačanje drugih područja otvorene znanosti i potpore znanstvenom radu u cjelini. Provodit će se usluge licenciranja i administracije e-izvora za akademsku i znanstvenu zajednicu na nacionalnoj razini. Planira se i razvoj usluga povezanih s otvorenim pristupom i otvorenom znanosti.

Nastavit će se rad s transformativnim ugovorima koji uključuju vaučere (APC – Article Processing Charges) za pokrivanje troškova obrade članaka radi objave u otvorenom pristupu kao i sklapanje ugovora s ugrađenom klauzulom o otvorenom pristupu. Nastavit će se osiguravanje probnih pristupa sadržajima komercijalnih izdavača, a planira se i objedinjavanje postojećeg Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu na mrežnoj adresi baze.nsk.hr i portala bibliometrija.nsk.hr u jedinstveni portal koji će omogućiti centralizirani pristup uslugama namijenjenima korisnicima iz znanstvenog i visokoškolskog sustava.

Nastavit će se provođenje edukacijskih radionica za korištenje e-izvora i drugih analitičkih alata za hrvatsku znanstvenu i akademsku zajednicu te za korisnike u organizaciji NSK kao i edukacija, uživo i *online*, u suradnji s predstavnicima komercijalnih izdavača. Provođen će se i edukacije pripadnika hrvatske akademske i znanstvene zajednice o otvorenoj znanosti i otvorenom pristupu radi potpore znanstvenom i istraživačkom radu.

U sklopu procesa E-znanstvene informacije djeluje Središnji sustav za bibliometrijska pretraživanja, u kojem se provode aktivnosti izdavanja bibliometrijskih potvrda, izradbe bibliometrijskih analiza za naručitelje i edukacije djelatnika drugih knjižnica za korištenje Sustava. Nastavit će se i aktivnosti usmjerene na jačanje vidljivosti i primjene Sustava u knjižničarskoj zajednici.

Razvojni programi

Sustav za upravljanje korisnicima u Informacijskom centru u 2025. godini objedinjene su aktivnosti već postojećih, ali nepovezanih podsustava praćenja aktivnosti korisnika i knjižničara u Informacijskom centru, a uvedeni su i novi podsustavi za prikupljanje i praćenje tih podataka, uključujući Informacijski pult i međuknjižničnu posudbu. U 2026. godini planira se nastavak implementacije sustava za prikupljanje podataka, uz unaprjeđenje analitičkih procesa radi učinkovitijeg upravljanja korisničkim procesima u Informacijskom centru. Navedene aktivnosti u skladu su sa *Strategijom razvoja NSK*, i to s drugim strateškim ciljem Osnaživanje kapaciteta Knjižnice te posebnim ciljem 2.1 Unaprijediti organizacijski razvoj.

ScienceLab je kao središnje mjesto akademske zajednice za kolaboraciju i edukaciju. Projekt će se odvijati u nekoliko faza, a u prvoj fazi planira se prenamjena dijela postojećeg prostora u NSK u novi prostor opremljen suvremenom informatičkom tehnologijom, koji će omogućiti nove načine rada i učenja. Također se očekuje doprinos *ScienceLaba* aktivnostima projekta *e-Sveučilišta*. Navedene aktivnosti u skladu su s prvim strateškim ciljem Strategije razvoja NSK, Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno s posebnim ciljem 1.4 Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Rijetki petki – radi promicanja kulturne i znanstvene baštine u fondu NSK te unaprjeđenja usluga povezanih s edukacijom korisnika, u 2026. godini planira se u suradnji s posebnim zbirkama NSK nastavak izložbenih aktivnosti ranije pokrenutog internog projekta *Rijetki petki*. Jednom mjesečno predstavljat će se posebna građa povezana sa specifičnim temama na edukativan način i uz alternativan pristup. Aktivnosti su u skladu s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK*, dostupnošću građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika te s posebnim ciljem 1.4 Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

LibAr – u suradnji s drugim odjelima NSK i vanjskim suradnicima planira se nastavak projekta *LibAr – digitalni arhiv istaknutih knjižničara*, koji će biti sufinanciran sredstvima Ministarstva

kulture i medija. Svrha je ovog projekta prikupljanje i trajno očuvanje svjedočanstava znamenitih hrvatskih knjižničara uspostavom digitalnog arhiva usmene povijesti. Time će se osigurati pristup ključnim, dosad nezabilježenim podacima, važnim za buduća istraživanja povijesti razvoja knjižničarske struke. Projekt je u skladu s prvim strateškim ciljem Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, odnosno posebnim ciljevima 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirakama, 1.2. Poboľjšati procese zaštite, digitalizacije i očuvanja građe i 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe.

3.8. ODJEL ZAJEDNIČKIH POSLOVA

3.8.1. Odsjek tajništva

Odsjek tajništva tijekom 2026. godine obavljat će redovite aktivnosti u području općih i kadrovskih poslova, poslova pisarnice i pismohrane, pravnih poslova kao i poslova javne nabave i ekonomata.

U Tajništvu će se obavljati poslovi pravne potpore u vezi s potrebama ustrojbenih jedinica NSK tijekom ostvarenja različitih stručnih projekata i programa te obavljanja redovitih i izvanrednih zadaća. Pravna potpora obuhvaća potporu izradbi internih akata, praćenje, izvješćivanje i primjenu propisa koji su bitni za poslovanje NSK, pružanje informacija za potrebe inspekcijskih nadzora, suradnju s odvjetničkim uredom opunomoćenim za zastupanje NSK u sudskim postupcima te samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima; izradbu svih vrsta ugovora i sporazuma za potrebe NSK kao i pravne poslove u pružanju potpore Upravnom i Stručnom vijeću i ustrojbenim jedinicama NSK u obavljanju redovite djelatnosti kao i poboljšanju djelatnosti i razvoju NSK. Od važnih planiranih aktivnosti ističu se nastavak stručne potpore aktivnostima u sklopu projekta *e-Sveučilišta* i aktivnostima u nabavi pristupa e-izvorima namijenjenih znanstvenoj zajednici u Republici Hrvatskoj, sudjelovanje u modernizaciji zaštite knjižnične građe u sklopu sustava kritičnih infrastruktura, promjene Pravilnika o radu NSK kao i drugih internih akata NSK koji mogu biti zahvaćeni najavljenom promjenom Zakona o radu.

Ured za javnu nabavu, u suradnji s ostalim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama, obavljat će redovite aktivnosti iz svoje nadležnosti, a pripremat će prijedlog godišnjeg plana nabave, provoditi postupke javne nabave roba, radova i usluga za potrebe NSK, pratiti odvijanje postupaka nabave u skladu s planom nabave, voditi evidencije o postupcima nabave i zaključenih ugovora te pripremati, prema potrebi, promjene plana nabave tijekom godine. Djelatnici će nastaviti s posuvremenjivanjem vlastitih stručnih znanja pohađanjem seminara i edukacija.

Ekonomat će obavljati poslove prijama različitih vrsta robe u odgovarajuća skladišta i njezine raspodjele te voditi evidenciju prijama i otpreme.

Kadrovska služba obavljat će redovite stručne poslove koji se odnose na statusna i radno-pravna pitanja djelatnika NSK, koordinirati poslove izbora kandidata u postupcima javnih natječaja, unositi podatke o radnicima NSK u sve relevantne registre i evidencije te obavljati sve nužne poslove. Osim toga, kadrovska služba sudjeluje kao administrativna potpora u provođenju stručnih ispita za zvanja u knjižničarskoj struci, a u skladu s valjanim propisima iz područja knjižničarstva.

Ured pisarnice i pismohrane obavljat će poslove prikupljanja, svrstavanja i pohranjivanja službene dokumentacije, poslove dostave i otpremanja pismena, poslove čuvanja, zaštite i, ovisno prema potrebi, izdvajanja arhivskoga gradiva. Od važnijih aktivnosti ističe se nova organizacija pohrane dokumentacije nastavno na uređenje nove prostorije za pismohranu Tajništva, izradba godišnjeg plana klasifikacijskih oznaka te pripreme za popis i uklanjanje građe.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, njegovim aktivnostima i rezultatima 2.1.1. Poboljšana organizacijska struktura, koji je povezan s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* koje se odnose na navedenu veću promjenu ustroja određenu promjenama u propisima više razine.

3.8.2. Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova

Odsjek financijskih i računovodstvenih poslova obavljat će aktivnosti vođenja financijsko-računovodstvenih poslova te ostalih poslova koji doprinose poslovanju Knjižnice.

U nadležnosti Odsjeka odrađivat će se sljedeći poslovi:

- izradba godišnjeg Financijskog plana NSK
- praćenje i analiza provedbe Financijskog plana te predlaganje mjera i aktivnosti za provedbu plana ili njegovu korekciju u slučaju odstupanja od planskih veličina
- izradba računa za usluge pružene korisnicima
- obrada ulaznih računa i priprema za plaćanje
- obavljanje blagajničkog poslovanja
- izdavanje i obračun putnih naloga
- kontiranje i knjiženje ukupne knjigovodstvene dokumentacije u glavnoj i pomoćnim knjigama te prema uslugama i projektima NSK
- praćenje knjigovodstvenog stanja
- obračun i kontrola obračuna plaća, naknada i ostalih primanja djelatnika i vanjskih suradnika NSK
- organizacija obavljanja financijsko-računovodstvenih poslova
- praćenje zakonskih propisa iz područja računovodstva i financija
- sastavljanje financijskih i poreznih izvješća
- priprema financijskih izvješća i materijala za Upravu i Upravno vijeće NSK
- priprema i sastavljanje izvješća za potrebe nadležnih ministarstava.

Uz navedene poslovne aktivnosti, Odsjek će provoditi financijsko praćenje odobrenih projekata koji se financiraju sredstvima Europske unije, uključujući projekte *e-Sveučilište* i *Erasmus+*, kao i projekata odobrenih na temelju posebnih sporazuma s međunarodnim ustanovama. Osim projekata koji se financiraju sredstvima međunarodnih ustanova, znatan financijski udio u projektnim aktivnostima čine i projekti odobreni od Ministarstva kulture i medija te Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, koji će se također sustavno pratiti i o kojima će se redovito izvještavati.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međudjelna suradnja, koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Provedba ispitivanja organizacijske klime radi utvrđivanja stanja i unapređivanja poslovanja*.

3.8.3. Odsjek održavanja elektro i strojarskih sustava

Odsjek održavanja elektro i strojarskih sustava, uz uključenost zaposlenog osoblja i vanjskih izvođača, obavljat će poslove preventivnog, korektivnog i investicijskog održavanja elektro, strojarskih i povezanih sustava, uključujući termotehničke i tehnološke sustave te sustave tehničke zaštite objekta.

Provodit će se kalkulacije potrebnih količina rezervnih dijelova i potrošnog materijala, pripremati tehnička dokumentacija za potrebe postupaka javne nabave te pokretati odgovarajući postupci.

Ključni strateški prioritet Odsjeka u sljedećoj godini jest izradba sveobuhvatnog plana fazne zamjene i modernizacije kritičnih strojarških, elektro i povezanih sustava. Svrha je tog plana dugoročno smanjenje operativnih rizika, povećanje energetske učinkovitosti te osiguravanje dugoročne pouzdanosti postrojenja.

U sklopu investicijskog održavanja predviđa se provođenje projektnih aktivnosti u skladu s općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, ovisno o odobrenim financijskim sredstvima.

Od većih radova planirana je investicija modernizacije dizala u korpusnom dijelu zgrade, zamjena dotrajalih akumulatorskih baterija te ugradnja frekventnih pretvarača na klimatizacijskim sustavima radi postizanja energetske učinkovitosti i pouzdanosti pogona.

U novouređenom lateralnom dijelu zgrade obavljat će se svi poslovi održavanja uvjeta za nesmetano obavljanje djelatnosti rada NSK radi njezina daljnjeg razvoja i pružanja tehničke potpore u vezi korištenja prostorom za događanja.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Osnajivanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.3. Osigurati učinkovito upravljanje zgradom i zelenu tranziciju te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.3.1. Poboľjšano upravljanje zgradom NSK koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK* – Poboľjšano upravljanje otpadom u prostoru NSK, Zamjena staklene ovojnice i Izrada elaborata za instaliranje solarnih ploča.

3.8.4. Odsjek održavanja infrastrukture i funkcionalnosti zgrade

Uz uključenost zaposlenog osoblja i vanjskih provoditelja, Odsjek održavanja funkcionalnosti i infrastrukture zgrade obavljat će poslove redovitog i periodičnog pregleda, servisiranja, ispitivanja tehničko-tehnološke opreme, postrojenja i pripadajućih tehničkih instalacija u zgradi koji proizlaze iz zakonskih i drugih obveza.

Provodit će se kalkulacije potrebnih količina rezervnih dijelova i potrošnog materijala, pripremati tehničke dokumentacije za potrebe postupaka javne nabave i pokretanje postupaka. Također će se planirati, organizirati, izvoditi, koordinirati i nadzirati svi tehnički poslovi radi redovitog, periodičnog i investicijskog održavanja funkcionalnosti svih sustava, dijelova i međusobno integriranih sklopova zgrade kao što su npr. hidrotehničke instalacije, građevinsko-interijerski elementi zgrade i sl.

Obavljat će se redovito i periodično čišćenje te održavati higijensko-tehnički uvjeti unutar i izvan zgrade, provoditi redovite dezinsekcijско-deratizacijske i, prema potrebi, dezinfekcijske mjere te hortikulturno uređenje okoliša.

Odsjek će pružati tehničku i fizičku potporu Odsjeku marketinga, komunikacija i nakladništva i ostalim djelatnicima NSK u organizaciji pojedinih događanja.

U sklopu investicijskog održavanja predviđa se provođenje projektnih aktivnosti u skladu s općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, ovisno o odobrenim financijskim sredstvima.

U 2026. godini planira se i obnova hidroizolacije zelenih krovova (žardinjera) na vanjskom platou NSK, krajobrazno uređenje okoliša NSK, poboljšanje organizacije upravljanja i gospodarenja otpadom, obnova i zamjena dotrajalih hidrotehničkih instalacija i sanitarne opreme te ostali građevinsko-instalaterski radovi na zgradi radi osiguranja nesmetanog i sigurnog rada za korisnike i posjetitelje objekta u redovitom radu i izvanrednim događanjima. Najvažniji radovi, odnosno cjelovita zamjena dizala u korpusnom dijelu zgrade, planiraju se

provesti ako potrebna financijska sredstva budu osigurana prema postojećem projektu zamjene dizala.

3.8.5. Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva

Odsjek marketinga, komunikacija i nakladništva u 2026. godini nastaviti će raditi na poslovima iz područja upravljanja komunikacijama i njihova razvoja u skladu s valjanom *Komunikacijskom strategijom NSK*, organizaciji događanja u NSK i izvan nje, izložbenoj djelatnosti, održavanju i razvoju Portala, društvenih mreža NSK i Intraneta, nakladničkoj djelatnosti i distribuciji izdanja NSK, lekturi i prijevodima, grafičkoj pripremi i tisku kao i marketinškim i promidžbenim aktivnostima usmjerenim na promidžbu NSK, njezine građe, usluga i proizvoda te tema iz područja knjižničarstva, obrazovanja, kulture i znanosti.

Odsjek će nastaviti neprekidno obavještavati ciljane javnosti o radu, djelatnostima, uslugama, projektima i programima NSK i promicati građu NSK putem digitalnih komunikacijskih kanala – službene mrežne stranice NSK i profila NSK na društvenim mrežama *Facebook*, *LinkedIn*, *X (Twitter)* i *Instagram* kao i kanala NSK na servisu *YouTube* te na ekranima u prostoru NSK. Nastavit će se objavljivanje službenih dokumenata u skladu sa zakonskim obvezama kao i priprema sadržaja i objavljivanje informacija preko Intraneta i e-poruka.

Odsjek će i u 2026. godini graditi kvalitetnu komunikaciju s medijima, obavještavati ih o događanjima, aktivnostima, projektima i uslugama NSK, prikupljati medijske objave (*pressclipping*), pripremati analize i godišnje izvješće medijskih objava te održavati dobre poslovne odnose s novinarima.

U području nakladničke djelatnosti Odsjek će koordinirati nakladničke i sunakladničke projekte NSK te raditi na poslovima produkcije izdanja, od tehničkog uredništva i grafičkog oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare, formiranja cijene i distribucije izdanja – knjiga, časopisa *Glas@NSK*, kataloga izložbi, brošura, letaka i dr., a u skladu s Procedurom o nakladničkoj djelatnosti NSK i u skladu s Planom nakladničke djelatnosti NSK za 2026. godinu.

U 2026. godini Odsjek će koordinirati procese posudbe građe vanjskim korisnicima te obrade svih vrsta upita vanjskih ustanova, organizacija i pojedinaca, a sudjelovat će i u izradbi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata.

Djelatnici Odsjeka sudjelovat će u organizaciji edukativnih, znanstvenih i stručnih, popularizatorskih te promidžbenih događanja u NSK i izvan nje, a pružat će i produkcijisku, komunikacijsku i savjetodavnu potporu u svim drugim programima, projektima i aktivnostima NSK. Kao nositelji projekata djelatnici Odsjeka realizirat će projekte *Vremeplov riječi – digitalni arhiv hrvatske književnosti*, *Hrvatska lijepa knjiga* i međunarodnu izložbu *Best Book Design from all over the World*.

Odsjek će pripremati i sve vrste tekstova kao i prijevode, korekturu i lekturu dopisa, govora, obavijesti, vijesti, izvješća, planova i svih drugih pisanih materijala. U Odsjeku će se raditi i na poslovima grafičke pripreme, prijeloma i tiska svih vrsta publikacija.

Aktivnosti Odsjeka u 2026. godini bit će usmjerene nastavku poboljšanja interne, eksterne te vizualne komunikacije NSK, edukaciji djelatnika Odsjeka, odnosno ostvarivanju ciljeva *Strategije razvoja NSK*, i to prvom strateškom cilju Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, posebnim ciljem 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti; drugim strateškim ciljem Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj, te njegovim aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.1.4. Poboljšana komunikacija i međudjelna suradnja kao i trećim

strateškim ciljem Suradnja u razvoju i inovacijama, s povezanim posebnim ciljevima 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru i 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno.

3.8.6. Odsjek sigurnosti

Redoviti poslovi Odsjeka obuhvaćaju brigu o sigurnosti građe, korisnika i zaposlenika, zaštitu na radu i zaštitu od požara te obrambene pripreme. Tijekom 2026. godine Odsjek će, prema potrebi, nastaviti obavljati poslove tjelesne i tehničke zaštite, zaštite od požara, zaštite na radu i obrane u korpusnom i lateralnom dijelu zgrade NSK u suradnji s Upravom za posebne poslove sigurnosti. Odsjek će također, prema potrebi, pružati potporu tijekom događanja koja organiziraju ili u kojima sudjeluju državna tijela koja koriste lateralni ili korpusni dio zgrade NSK.

U području zaštite na radu planira se daljnje unaprjeđenje kvalitete radnog mjesta radi smanjivanja pojave ozljeda na radu. Predviđene aktivnosti provest će se prema Planu mjera zaštite na radu.

Plan mjera zaštite na radu za 2026. godinu je sljedeći:

- osposobljavanje ovlaštenika, stručno osposobljavanje i edukaciju zaposlenika za provođenje vježbi evakuacije i spašavanja
- održavanje redovitih sjednica Odbora za zaštitu na radu NSK
- ispitivanje radne opreme
- praćenje i nadzor, uključujući procjenu zdravstvene sposobnosti i povremene preglede za poslove s posebnim uvjetima rada
- prijavu, praćenje i vođenje evidencije ozljeda na radu
- nabavu radne odjeće, obuće te osobnih zaštitnih sredstava i opreme na razini NSK
- provođenje vježbi evakuacije i spašavanja
- nabavu opreme za evakuaciju i spašavanje, uključujući raspoređivanje i ugradnju
- obavješćivanje o temama iz područja zaštite na radu
- provođenje dodatne mjere zaštite na radu.

Za poslove u garderobnom prostoru planira se dvogodišnji okvirni sporazum s agencijama za privremeno zapošljavanje, što će omogućiti nesmetan rad garderobe. U planu su i zamjene dotrajalih i oštećenih garderobnih brojeva i košarica namijenjenih korisnicima.

Ostvarena je vrlo dobra suradnja tehničke zaštite s Odsjekom održavanja elektro i strojarskih instalacija. Planira se postupna zamjena starih i zastarjelih sustava tehničke zaštite, čiji zamjenski dijelovi više nisu dostupni, i posljedično će se obavljati prilagodba na novi sustav tehničke zaštite. Planira se proširenje videonadzora nabavom većeg broja kamera, osobito radi nadzora vanjskog perimetra. Također je u planu i proširenje protuprovalne zaštite i kontrole pristupa dijelu zgrade sa skladištima ekonomata, a Odsjek održavanja elektro i strojarskih instalacija planira izradu elaborata *Snimka postojećeg stanja tehničke zaštite*, koji će obuhvatiti videonadzor, protuprovalnu i protuprepadnu zaštitu, kontrolu pristupa te područje vatrodojave radi što preciznijeg utvrđivanja postojećeg stanja.

Osnovni ciljevi u području zaštite od požara u 2026. godini obuhvaćaju provedbu mjera iz procjena ugroženosti od požara, suradnju s djelatnicima Odsjeka održavanja NSK u vezi s tekućim i investicijskim održavanjem stabilnih sustava zaštite od požara, obnovu zaštitne opreme dežurnih vatrogasaca, izvedbu protupožarnog brtvljenja prodora instalacija na zidovima, podovima i stropovima požarnih sektora, obnovu opreme zidnih hidrantskih

ormarića, kontrolu svih mjesta rada s obzirom na mjere zaštite od požara u NSK te redovito praćenje izmjena i dopuna propisa u području zaštite od požara u Republici Hrvatskoj, osobito onih najavljenih Pravilnikom o razvrstavanju građevina u kategorije ugroženosti od požara. Također se planira praćenje mogućnosti financiranja iz fondova Europske unije radi unaprjeđenja sustava zaštite od požara i investicijskog održavanja. U području zaštite od požara provodit će se redovita ispitivanja stabilnih sustava zaštite od požara i neprekidni nadzor njihove ispravnosti.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s drugim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice*, posebnim ciljem 2.4. Osigurati sustavno upravljanje rizicima, aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.4.4. Osnaženi zaposlenici i korisnici za postupanje u kriznim situacijama koji su povezani s programskim aktivnostima iz *Akcijskog plana NSK – Edukacija djelatnika, Vježbe, Simulacije i Edukacija korisnika*.

3.9. ODJEL ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Odjel za informacijske tehnologije ključan je i neizostavan sudionik u stvaranju brojnih idejnih rješenja i usluga koje NSK smještaju u okvire suvremenog informatičkog poslovanja. Primjena informatičkih tehnologija sudjelovanjem Odjela u provedbi i neprekidnom posuvremenjivanju redovitih programa te ostvarivanju budućih planova i programa i dalje je neraskidivo povezana s temeljnim i svakodnevnim knjižničarskim poslovanjem.

U daljnjem planiranju potrebno je usmjeriti podjednaku pozornost na razvoj infrastrukture koja često omogućuje ostvarenje planova, pružanje i organizaciju potpore za provedbu redovitih programa, aktivno sudjelovanje u razvojnim projektima te praćenje napretka informacijsko-komunikacijskog sektora radi sustavne primjene postojećih i novih standarda i tehnologija.

Zbog brzog razvoja informatičkog sektora i očekivane primjene suvremenih informacijskih tehnologija u svakodnevnom poslovanju NSK nužno je osigurati stalno stručno usavršavanje informatičara, uključujući njihovo redovito osposobljavanje putem konferencija, certificiranja i daljnjeg obrazovanja. Dugoročno će to omogućiti da NSK, zahvaljujući stručnim i kvalificiranim kadrovima u Odjelu za informacijske tehnologije, smanji potrebu za uključenošću vanjskih suradnika. Ulaganjem u profesionalni razvoj informatičara i planskim pristupom, NSK će sustavno razvijati svoje poslovanje i ostvarivati buduće planove.

U kontekstu sve složenijih kibernetičkih prijetnji i rastućih zahtjeva za zaštitu integriteta informacijskih sustava, Odjel za informacijske tehnologije planira nastaviti s usmjeravanjem posebne pozornosti na unaprjeđenje mjera kibernetičke i informacijske sigurnosti. Glavna svrha ovih aktivnosti bit će povećanje otpornosti IT infrastrukture na moguće sigurnosne incidente, uz optimizaciju procesa detekcije, prevencije i odgovora na prijetnje. Planira se razmatranje mogućnosti implementacije naprednih alata za sigurnosno praćenje i upravljanje događajima (sustava SIEM), koji omogućuju automatizirano otkrivanje anomalija i korelaciju podataka radi brže identifikacije potencijalnih napada. Uz to, razmotrit će se i uvođenje sustava za upravljanje identitetima i pristupima (IAM), čime bi se dodatno osnažila kontrola pristupa osjetljivim podacima i resursima. Među planiranim aktivnostima posebno mjesto zauzimaju alati za procjenu sigurnosnih ranjivosti poput penetracijskih testiranja i simulacija napada. Ovim pristupom svrha je identificirati slabosti sustava i povećati njegovu spremnost na stvarne sigurnosne izazove. Osim tehničkih mjera, u planu je i organizacija specijaliziranih edukacija za djelatnike, usmjerenih na podizanje svijesti o rizicima u području kibernetičke sigurnosti. Tako će se smanjiti izloženost informacijskih sustava sigurnosnim incidentima uzrokovanim ljudskim pogreškama. Sve navedene aktivnosti provodit će se u suradnji s relevantnim institucijama, uključujući CARNET. Suradnja s CARNET-om osigurat će pristup dodatnim stručnim resursima, zajedničkoj analizi prijetnji i razmjeni znanja. Također, omogućit će usklađivanje sigurnosnih praksi s nacionalnim i međunarodnim standardima te pravodobnu reakciju na prijetnje specifične za širu obrazovnu i znanstvenu zajednicu. Ovakvim sveobuhvatnim pristupom značajno će se unaprijediti sigurnosne operacije, osigurati visoka razina dostupnosti ključnih sustava i integriteta podataka te povećati otpornost IT infrastrukture NSK na suvremene kibernetičke izazove.

U sklopu strateških aktivnosti usmjerenih na jačanje kibernetičke otpornosti i zaštite kritičnih informacijskih sustava, predviđena je sustavna suradnja sa Središnjim državnim tijelom za informacijsku sigurnost i Nacionalnim centrom za kibernetičku sigurnost. Ova suradnja temeljit će se na neprekidnoj razmjeni stručnog znanja, sinergiji u prevenciji i upravljanju sigurnosnim incidentima te razvoju protokola za odgovor na suvremene kibernetičke prijetnje. Svrha je uspostaviti dinamičnu platformu za koordinaciju resursa, podizanje svijesti o rizicima te

implementaciju inovativnih rješenja koja će pridonijeti ukupnoj sigurnosti digitalnog okruženja NSK.

3.9.1. Odsjek IT infrastrukture

Redoviti programi

Redovito će se održavati poslužitelji i računala te instalirati, odnosno posuvremeniti, operacijski sustavi, administrirati aktivni direktorij domene nsk.hr i poslužitelj DHCP.

Redovito će se provoditi aktivnosti povezane sa sigurnošću i zaštitom rada mreže kao i izradbom sigurnosnih preslika (*backup*) podataka, pri čemu će se, ovisno o financijskim mogućnostima, povećati i podatkovni prostor za izradbu sigurnosnih preslika.

Planira se redovito nadograđivanje svih poslužitelja i mrežne opreme, prije svega glavnog mrežnog vatrozida – *Fortigate Firewall*, što će obuhvatiti daljnju implementaciju, administraciju pravila, servisa i IP adresa. Redovito će se upravljati i održavati preklopnici te oprema *Wi-Fi*.

Provodit će se i sve aktivnosti povezane s nabavom nove opreme kako bi se osigurali uobičajeni ili poboljšani uvjeti za rad djelatnika i korisnika NSK u skladu s financijskim mogućnostima. Planira se i sustavno održavanje i potpora koja će obuhvatiti redovite aktivnosti u otklanjanju teškoća u radu, izradbi tehničke dokumentacije, nadzoru i održavanju poslužitelja i računalne mreže te poslove zaštite.

Redovito će se pružati potpora raznim događanjima unutar NSK postavljanjem multimedijalne opreme i osiguravanjem mrežne povezanosti na zahtjev. Prema potrebi pružat će se tehnička potpora stručnom knjižničarskom osoblju u redovitom radu kao i tijekom održavanja stručnih ispita. Redovito će se izrađivati sigurnosne preslike (*backup*) svih ključnih poslužitelja koji su bitni za redovito djelovanje NSK. Radi unaprjeđenja sigurnosti i otpornosti sustava pohrane podataka planira se uspostava suradnje s vanjskim suradnicima za implementaciju pohrane na udaljenim lokacijama, čime bi sklapanjem partnerskog sporazuma započeo proces pohrane sigurnosnih preslika na udaljenu lokaciju.

Redovito će se provoditi sigurnosno sustavno održavanje poslužitelja platforme Microsoft Windows, održavanje sustava WSUS i upravljanje datotečnim poslužiteljima. Odsjek je odgovoran za sustav SIP telefonske centrale i pripadajuće uređaje te osigurava osnovnu konfiguraciju i prvu razinu potpore. U suradnji s vanjskim suradnicima obavljat će se ugovoreno održavanje sustava, implementacija nadogradnji i uvođenje novih funkcionalnosti. Prema potrebi, organizirat će se edukacije za osnovno konfiguriranje uređaja SIP.

U skladu s dostupnim financijskim sredstvima, studijom iskoristivosti prostora, dizajnerskim nacrtom i konceptualnim elaboratom postava, provodit će se infrastrukturno opremanje novog izložbenog prostora NSK – CroAtriuma.

Organizirat će se i provoditi poslovi održavanja i potpore za sve informacijske sustave razvijene u suradnji s vanjskim suradnicima kao i za kupljene sustave koje NSK koristi u skladu s financijskim mogućnostima.

Jednom godišnje provest će se provjera usklađenosti (certifikacija) matičnih ustanova i pružatelja usluga (NSK) s normama AAI@EduHr.

Razvojni programi

Uvođenje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS)

U 2026. godini planirano je uvođenje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS) uz potporu konzultantskih usluga. Ovaj projekt obuhvatit će sveobuhvatnu analizu postojećih procedura i politika povezanih s informacijskom sigurnošću, prepoznavanje mogućih rizika i izradbu strategija za njihovo učinkovito upravljanje. Konzultanti će osmisliti i uspostaviti pravila i smjernice za zaštitu povjerljivih podataka, educirati zaposlenike o najboljim praksama u području sigurnosti te osigurati usklađenost sa svim relevantnim standardima i zakonskim propisima. Očekuje se da će implementacija ISMS-a znatno unaprijediti sigurnost informacija i smanjiti vjerojatnost sigurnosnih incidenata.

Nadogradnja domene

Uslugu je potrebno ostvariti u suradnji s vanjskim izvođačima tijekom prvog polugodišta, a obuhvatit će analizu trenutačnih potreba, planiranje nadogradnji i tehničku potporu pri implementaciji. Nadogradnja funkcionalnosti domene uključit će implementaciju novih mogućnosti, prilagodbu postojećih rješenja te optimizaciju funkcionalnosti radi poboljšanja učinkovitosti i korisničkog iskustva unutar domene.

3.9.2. Odsjek razvoja IT usluga

U skladu s planom razvoja poslovnih procesa i korisničkih usluga, radit će se na uspostavi novih baza podataka, implementaciji novih usluga, razvoju mikrostranica i portala te na održavanju postojećih sustava.

Pružat će se informatičko-tehnička podrška redovitom poslovanju platforme knjižničnih usluga Alma te osiguravati nesmetani produkcijski rad 82 knjižnice, što predstavlja značajno povećanje broja knjižnica u odnosu na prethodno integrirani knjižnični sustav. Podrobna analiza knjižničnih i administrativnih podataka u mrežnoj zoni i svim institucijskim zonama provodit će se uporabom analitike Alma radi osiguranja kvalitete podataka i izvještavanja. U skladu s potrebama i funkcionalnostima Alme održavat će se, a prema potrebi i unaprjeđivati, aplikacije i API rješenja razvijena u NSK za preuzimanje podataka iz studentskog informacijskog sustava radi automatizacije primarnog sustava za upravljanje korisnicima u Almi te korisničke prijave u *discovery* servisu Primo VE. Interno razvijena programska rješenja koja koriste mehanizam povratnog mrežnog poziva, odnosno Webhook, redovito će se osuvremenjivati radi učinkovitijeg programiranja kako bi se aplikacije i skripte pozivale samo kada je to potrebno, umjesto stalnog provjeravanja te kako bi se smanjio broj API poziva, opterećenje sustava i postigla bolja optimizacija.

Informatičko-tehnička podrška pružat će se pri konfiguraciji, uspostavi i održavanju Alminih rješenja koja omogućuju objavljivanje podataka preko OAI protokola radi dijeljenja bibliografskih i kolekcijskih zapisa s vanjskim sustavima kao i lokalno uspostavljenom poslužitelju koji Alma koristi za slanje elektroničke pošte.

Provodit će se poslovi održavanja i potpore za informacijske sustave i programska rješenja razvijena u NSK, uključujući: *Pitajte knjižničara, Tematsko pretraživanje, UDK prevoditelj, Normativna baza UDK, BRKLJA – aplikacija za ulaz korisnika u prostor NSK, Online upisi, Bilten prinova, Bibliometrijske usluge, Sustav za rezervaciju dvorana, Upravitelj časopisa, Večernji rad, Viškovi, ISBN, ISMN, Aplikacija za tiskanje naljepnica (signatura), Ekspedit, CIP, Skupni katalog, Bibliografije, Sustav DOI, Informacijski sustav dokumentiranja stanja građe NSK i postupaka zaštite građe, URN:NBN, Statistika hrvatskih knjižnica, Nacionalna*

bibliografija i Upisnik knjižnica. Tehničko održavanje obuhvatit će i vanjska rješenja koja su prethodnih godina izradili vanjski suradnici, npr. HOP i portal Trace. Za sve interne i eksterne mrežne stranice neprekidno će se postavljati i obnavljati sigurnosni certifikati kako bi se osigurala zaštita podataka i pouzdanost usluga.

Odsjek za razvoj IT usluga, u suradnji s drugim ustrojbenim jedinicama, planira uspostavu i implementaciju programskih rješenja u sklopu projekata Ministarstva kulture i medija. Nastavit će se pružati potpora digitalizaciji građe NSK, razvoju Digitalne knjižnice i trajne pohrane digitalne građe te razvoju sustava Virtualne izložbe NSK.

Razvojni programi

NSK.HR web portal

U suradnji s Odsjekom marketinga, komunikacija i nakladništva nastavit će se razvoj i pružanje potpore radu središnjeg mrežnog mjesta nsk.hr.

Doradba portala HAW

Provodit će se doradba portala HAW nakon migracije sustava za selektivno pobiranje s programskog sustava DAMP (Digitalni arhiv mrežnih publikacija), razvijenog u Srcu (Sveučilišni računski centar), na aplikativni sustav Web Curator Tool.

Izradba nove aplikacije Expedit

Zbog zastarjelosti trenutnog programskog rješenja planira se izradba potpuno nove aplikacije Expedit koja bi se koristila za prijam i distribuciju obveznih primjeraka za knjižnice u sustavu obveznog primjerka.

Daljnji razvoj aplikacije Bibliometrija

Planira se nastavak razvoja funkcionalnosti aplikacije Bibliometrija u skladu s potrebama Odjela korisničkih službi.

Daljnji razvoj aplikacija za povezivanje sa sustavima ISSP i ISVU

Planira se daljnji razvoj programskih rješenja koja omogućuju povezivanje NSK s Informativnim sustavom studentskih prava (ISSP) i Informativnim sustavom visokih učilišta (ISVU) Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu kako bi se poduprli procesi davanja privole, učlanjenja i posudbe te testirali i implementirali studentsku iskaznicu (*X-icu*) kao sredstvo korištenja za članove NSK u pojedinim radnim procesima.

Tehnička i stručna potpora u procesu primjene platforme knjižničnih usluga u oblaku

Odsjek razvoja IT usluga nastavit će s osiguranjem informatičko-tehničke podrške u procesu optimalne integracije i primjene dodatnih funkcionalnosti platforme knjižničnih usluga u oblaku. Posebna pozornost posvetit će se brojnim programskim rješenjima koja su bila povezana s prethodnim, integriranim knjižničnim sustavom zbog čega će se raditi promjene u programskim kodovima interno izrađenih aplikacija ili nova rješenja. Pozornost će se posvetiti i tehničkoj koordinaciji te suradnji s razvojnim timovima, uključujući savjetovanje o arhitekturi sustava, optimizaciju baza podataka i prilagodbu postojećih IT resursa potrebama platforme knjižničnih usluga. Pružat će se potpora u uspostavljanju i testiranju dodatnih funkcionalnosti platforme, osiguravanju kompatibilnosti s postojećim standardima i integraciji s drugim sustavima kao što su autentifikacijski mehanizmi te alati za upravljanje korisničkim pristupom. Odsjek razvoja IT usluga pružat će tehničku potporu svim korisnicima platforme unutar NSK, rješavajući izazove povezane s integracijom i uporabom oblaka. Aktivno će surađivati s projektnim timom i pružateljem usluge kako bi se osigurala stabilnost, sigurnost i visoka dostupnost sustava. Takvim pristupom Odsjek namjerava osigurati uspješno korištenje knjižnične platforme koja zadovoljava najviše standarde sigurnosti, pouzdanosti i funkcionalnosti, istodobno omogućivši daljnju digitalnu transformaciju usluga NSK.

Planirane aktivnosti Odsjeka u skladu su s prvim strateškim ciljem *Strategije razvoja NSK* – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika i posebnim ciljem 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti.

Razvojne aktivnosti Odjela informacijske tehnologije bit će usmjerene provedbi drugog strateškog cilja *Strategije razvoja NSK* – Osnaživanje kapaciteta Knjižnice, posebnim ciljem 2.2. Provesti digitalnu transformaciju te aktivnostima i očekivanim rezultatima 2.2.1. Ojačana digitalna infrastruktura, 2.2.2. Digitalizirani i integrirani poslovni procesi, 2.2.3. Digitalizirane, integrirane i personalizirane usluge i 2.2.4. Osnaženi djelatnici, korisnici i ostali dionici za rad u digitalnom okružju.

3.10. ODJEL DIGITALNE KNJIŽNICE

Odjel digitalne knjižnice obavlja poslove digitalizacije i upravljanja digitalnom građom, a čine ga dva temeljna procesa: Proces prihvata, obrada i pohrane digitalne građe te Proces sustavne digitalizacije i obrade preslika. Odjel blisko surađuje s drugim odjelima koji provode slične procese, a koji se odnose na izgradnju digitalnih zbirki, pripremu i digitalizaciju građe, obradu preslika i izradbu metapodataka digitalne građe, proces trajne pohrane i zaštite digitalne građe, zaštitu autorskog prava i srodnih prava, promidžbu, edukaciju te ostale povezane poslove. Poslovanje Odjela temelji se na obvezama koje slijede iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakona o autorskom i srodnim pravima, Standarda za digitalne knjižnice, Pravilnika o obveznom primjerku, Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe te drugim aktima i normama koji se odnose na postupanje s digitalnom građom u Republici Hrvatskoj. Stručnim radom Odjela koordinira Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo.

Razvojne aktivnosti Odjela digitalne knjižnice za 2026. godinu provodit će se u skladu sa *Strategijom razvoja NSK do 2026.* u sklopu prvog strateškog cilja – Dostupnost građe, podataka i knjižničnih usluga svim skupinama korisnika, njegova posebnog cilja 1.1. Unaprijediti izgradnju i upravljanje zbirkama te prema aktivnosti i rezultatu 1.1.1. Digitalna zbirka *Croatica* dostupnija korisnicima. Aktivnosti će se provoditi u sklopu posebnih ciljeva 1.3. Povećati znanstvena istraživanja, kreativnu interpretaciju i posredovanje građe te aktivnostima i očekivanim rezultatima i 1.4. Osigurati kontinuirano komuniciranje i uključivanje šire javnosti te prema aktivnosti i očekivanom rezultatu 1.4.4. Unaprijeđeno korištenje *online* sadržajem NSK. Razvojne aktivnosti Odjela pridonosit će provođenju trećeg strateškog cilja – Suradnja u razvoju i inovacijama, odnosno aktivnostima i očekivanim rezultatima njegovih posebnih ciljeva 3.1. Unaprijediti razvoj knjižničnog sustava u Republici Hrvatskoj (3.1.2. Uspostavljena Hrvatska digitalna knjižnica) i 3.2. Potaknuti razvoj suradnje u baštinskom sektoru (3.2.1. Unaprijeđena suradnja u baštinskom sektoru, 3.2.5. Unaprijeđena suradnja sa zajednicama nakladnika te 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici).

3.10.1. Prihvat, obrada i pohrana digitalne građe

Proces prihvata, obrade i pohrane digitalne građe obuhvaća poslove prihvata digitalne građe i metapodataka od obveznika dostave obveznog primjerka, provedbu arhiviranja mrežnih stranica u Hrvatskom arhivu weba te druge poslove povezane s prihvatom, pohranom i dostupnošću mrežnih sadržaja. Također obuhvaća izradbu metapodataka i trajnu pohranu obveznog primjerka digitalne građe u sustavu eOP kao i poslove trajne pohrane digitalne građe u sustavima NSK i sustavu e-Kultura.

U sustavu eOP rad u 2026. nastaviti će se nadzorom procesa registracije nakladnika za dostavu obveznog primjerka digitalne građe i prihvatom svih vrsta dostavljene digitalne građe. Provođen će se nadzor dostave, opisa i pohrane digitalne građe obveznog primjerka. U suradnji s uredom ISBN nastaviti će se provedba reklamacija nedospjelih obveznih primjeraka te edukacija nakladnika.

U sustavu Digitalne knjižnice NSK planira se nastaviti izradba i uređivanje metapodataka za e-knjige, zvučne knjige, mrežna sjedišta i sl. te za ostalu građu koja pristiže sustavom eOP. U sustavu Indigo nastaviti će se s izradbom koncepata za osobe, korporativna tijela i korporativne sastanke.

U integriranom knjižničnom sustavu Alma planira se nastaviti katalogizacija e-knjiga i mrežne građe. Planira se obavljati normativni nadzor nad imenima, obrada (katalogizacija) obveznog primjerka e-knjiga i *online* integrirajuće građe. U skladu s potrebama, sudjelovat će se na edukacijama integriranog knjižničnog sustava Alma.

U sustavu HAW-a planira se nastavak aktivnosti odabira, katalogizacije i arhiviranja građe. Izrađivat će se, prema potrebi, i nove tematske zbirke i nadopunjavati postojeće. Tijekom 2026. godine planira se nastavak provedbe migracije sustava za selektivno pobiranje DAMP na aplikativne sustave Web Curator Tool, koji za pobiranje koristi Heritrix te PyWB i SOLRWayback. U suradnji s IT odjelom planira se provedba prilagodbe funkcionalnosti portala HAW-a. U suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom Sveučilišta u Zagrebu (Srce) planira se šesnaesto harvestiranje .hr domene. Planira se provođenje kvantitativne analize mrežnih stranica koje su sačuvane u Hrvatskom arhivu weba, ali više nisu dostupne na Internetu. Planira se doradba portala Hrvatskog arhiva weba radi omogućivanja pregledavanja i pretraživanja povijesnih mrežnih sjedišta na .hr domeni koji su pohranjeni od 1996. do 2011. godine, a nabavljeni su preko portala Internet Archive.

U sklopu nastavka projekta *HAWaton* u 2026. godini planira se nastavak suradnje s narodnim i školskim knjižnicama Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Natjecanje *HAWaton*, kao edukativni i suradnički model u kojem sudjeluju srednjoškolci, bit će usmjereno na teme i osobe od lokalne važnosti koje su dio nacionalne baštine, s posebnim naglaskom na one povezane s Gradom Zagrebom i Zagrebačkom županijom. Planira se i nastavak suradnje s narodnim knjižnicama na aktivnostima izradbe novih zavičajnih zbirki weba. Izradit će se dokument pod nazivom *Kriteriji za izradu tematske zbirke*, a u planu je i izradba skupova podataka o pobiranjima prema zahtjevima NSK.

Planira se u 2026. godini nastaviti s radom na trajnoj pohrani digitalne građe NSK u sustave NSK i sustav e-Kultura. Radit će se i na migraciji sadržaja s prijenosnih medija za različite vrste građe.

Odjel planira, prema potrebi, sudjelovati u provedbi programa Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU) i u drugim edukacijskim programima, uključujući interne edukacije u NSK, edukacije za rad u knjižnično-informacijskom sustavu i edukacije studenata. Sudjelovat će i u poslovima povezanim s integriranim knjižničnim sustavom Alma, poslovima u Digitalnoj knjižnici NSK te u radu tijela Hrvatskog knjižničarskog društva, uključujući Sekciju za zbirke i službe i Radnu grupu za serijske publikacije kao i u međunarodnom tijelu IPC konzorcija.

3.10.2. Sustavna digitalizacija i obrada preslika

Proces obuhvaća stručne i tehničke poslove na sustavnoj digitalizaciji i obradi preslika te je povezan s drugim odjelima uključenim u provedbu poslova digitalizacije građe kao i aktivnostima digitalizacije građe koji se provode projektno, a ponajprije se odnose na digitalizaciju građe općeg fonda NSK. S obzirom da je riječ o novom procesu i nedostatku djelatnika za koordinaciju i provedbu rada na poslovima sustavne digitalizacije, planira se do daljnega obavljati samo tehničku obradu preslika.

U 2026. godini planira se nastaviti s radom na tehničkoj obradi preslika starih knjiga i rukopisa te građe prema planu prioriteta kao priprema za pohranu u sustav e-Kultura.

4. KULTURNE, OBRAZOVNE I ZNANSTVENE AKTIVNOSTI: SURADNIČKI PROGRAMI VIŠE ODJELA I PROCESA

4.1. ZNANSTVENA DJELATNOST

Znanstvena djelatnost NSK jedna je od njezinih temeljnih djelatnosti utvrđena Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19). Znanstvena djelatnost NSK provodi se u skladu s godišnjim programom znanstvenih istraživanja NSK, čiju provedbu usklađuje Znanstveno vijeće, odnosno njegovo predstavničko tijelo, Znanstveni odbor.

Znanstvena djelatnost NSK provodi se unutar svih stručnih jedinica NSK, a obuhvaća aktivnosti poput osiguravanja dostupnosti i izgradnje znanstvene infrastrukture, provedbe znanstvenoistraživačkih projekata koje NSK ostvaruje samostalno ili u suradnji s drugim hrvatskim i/ili inozemnim znanstvenim ustanovama i partnerima, sudjelovanja djelatnika NSK u znanstvenoistraživačkim projektima drugih znanstvenih ustanova, individualnog i skupnog znanstvenog rada djelatnika izvan znanstvenoistraživačkih projekata, diseminacije znanstvenih rezultata, popularizacije znanosti te drugih oblika znanstvenih aktivnosti.

Prateći strateške ciljeve NSK do 2026. godine, znanstvenoistraživačka djelatnost NSK ostvaruje se trima strateškim ciljevima:

1. Jačanje ljudskih kapaciteta
2. Izgradnja i razvoj znanstvenoistraživačke infrastrukture
3. Suradnja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Aktivnosti usmjerene na jačanje ljudskih kapaciteta obuhvaćaju planiranje povećanja broja djelatnika koji će napredovati u stjecanju znanstvenog stupnja u području informacijskih i komunikacijskih znanosti te srodnih znanstvenih područja kao i proširenje edukacijskih programa radi poticanja i osnaživanja kapaciteta djelatnika NSK za provedbu znanstvenoistraživačkih projekata i djelatnosti. NSK trenutačno zapošljava troje djelatnika sa znanstvenim zvanjem u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. Za potrebe izgradnje i razvoja znanstvenoistraživačke infrastrukture planira se razvoj Digitalne knjižnice te aktivnosti usmjerene na postizanje digitalne zrelosti knjižnica visokog obrazovanja i znanosti, uključujući razvoj hrvatskog visokoškolskog knjižničnog sustava u oblaku i dijeljenih usluga temeljenih na objedinjenom upravljanju tiskanom, digitalnom i elektroničkom građom. Planirane aktivnosti za poticanje suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini obuhvaćaju dodatno poticanje unutarsektorske i međusektorske suradnje te razvoj partnerstava i razmjene stručnjaka na razini Europske unije i globalno.

Planira se provedba 49 projekata i programa, uključujući jedan nacionalni infrastrukturni razvojni projekt *e-Sveučilište* i četiri međunarodna projekta, i to *Erasmus+ KA120-ADU program: Akreditacija u obrazovanju odraslih 2025. – 2027.*, *Erasmus+ KA220-ADU program: Opportunities for People through Equity and Networking (OPEN) 2025. – 2028.*, *EBLIDA ELAN projekt 2025. – 2028.*, *Horizon-CL2-2025-01 TrustUP projekt – OPERAS*).

Teme planiranih istraživanja obuhvaćaju sljedeća područja: digitalna transformacija knjižnica, zagovaranje, vrednovanje knjižnica, društveni utjecaj knjižnica, integrirani knjižnični sustavi, knjižnična tehnologija, baze podataka, informacijski sustavi, sadržajna obrada, poticanje čitanja, biblioterapija, pisana baština, stara i vrijedna građa, kulturno dobro i odnosi s korisnicima. Poseban naglasak usmjeren je na daljnju provedbu nacionalnog infrastrukturnog razvojnog projekta *e-Sveučilište: digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj* koji se financira iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. u dijelu

koji se odnosi na aktivnosti NSK radi unaprjeđenja knjižnično-informacijskog sustava knjižnica u sustavu znanosti i obrazovanja te aktivnosti opremanja CroAtriuma i SciLaba kao suvremenih središta za potporu digitalnoj tranziciji i *online* učenju u sustavu visokoškolskog obrazovanja i znanosti.

Tijekom 2026. godine planira se provedba 20 suradničkih razvojnih projekata, 12 stručnih projekata u području knjižnične djelatnosti i dva projekta u području digitalizacije. Planira se objava šest znanstvenih i devet stručnih radova.

Posebna će se pozornost posvetiti poticanju sudjelovanja djelatnika, osobito onih sa znanstvenim zvanjem, na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim konferencijama radi predstavljanja rezultata istraživanja.

4.2. MEĐUNARODNA SURADNJA

Tijekom 2026. godine planira se nastavak i razvoj suradnje s inozemnim knjižnicama i drugim ustanovama na zajedničkim projektima kao što su razmjena i digitalizacija građe, organizacija izložbi, organizacija stručnih posjeta i predavanja.

Jedan od smjerova međunarodne suradnje u sljedećem razdoblju bit će organizacija i provođenje programa mobilnosti u sklopu *Erasmus* akreditacije NSK u obrazovanju odraslih koja traje do 2027. godine, a predviđene su aktivnosti razmjene stručnjaka te niz boravaka na praćenju rada.

U razdoblju do 2028. godine NSK će biti partner na još trima europski projektima. Prvi je kao *Erasmus+ KA220-ADU* program inicirala i prijavila CENL-ova radna grupa Equity, Equality, Diversity and Inclusion pod nazivom *Opportunities for People through Equity and Networking (OPEN)* kojoj je svrha promicati jednakost, raznolikost i uključivost u europskim knjižnicama razvojem inkluzivnih zbirki, poboljšanjem kulturne svijesti i jačanjem uključenosti zajednice. Drugi je projekt mreže EBLIDA pod nazivom *European Library Association Network (ELAN)* radi izgradnje i jačanja kapaciteta i profesionalizaciju knjižničnih udruženja diljem Europe. Treći projekt pod nazivom *TrustUP*, koji je pokrenuo OPERAS, usmjeren je na izgradnju tehničkih i intelektualnih kapaciteta u borbi protiv dezinformacija i teži jačanju povjerenja u znanost.

Međunarodna promidžba hrvatskih autora te kulturne i znanstvene baštine nastavit će se aktivnostima kulturne diplomacije i dostavom podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka poput Europeane, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF-a, DOI-ja, ISBN-a, ISMN-a i ISSN-a, u čijem Upravnom odboru NSK djeluje kao članica.

Sudjelovanje u aktivnostima CENL-a, Konferencije ravnatelja nacionalnih knjižnica Europe, nastavlja se aktivnom ulogom glavne ravnateljice kao članice Izvršnog odbora CENL-a kao i prijavama na programe sufinanciranja koje ta organizacija nudi, uključujući Skills and Knowledge Exchange Bursary i Erland Kolding Nielsen Grant.

U sklopu Međunarodne federacije knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) planirano je aktivno sudjelovanje djelatnika NSK koji su članovi stalnih odbora sljedećih radnih tijela: National Libraries Section, Bibliography Section, News Media Section i Statistics and Evaluation Section.

Novo članstvo u istraživačkoj infrastrukturi OPERAS, koja pruža potporu otvorenoj znanstvenoj komunikaciji u društvenim i humanističkim znanostima (SSH) u Europskom istraživačkom prostoru, donijelo je i nove zadaće. Tako će, osim aktivnog sudjelovanja u

provedbi spomenutog projekta *TrustUP*, NSK djelovati kao potpisnica Sporazuma o suradnji na uspostavi *Hrvatskog centra za dijamantni otvoreni pristup*.

Radi ostvarivanja zadataka procesa Inozemne *Croatice* i stalnih ciljeva međunarodne suradnje, nastaviti će se jačanje suradnje s hrvatskim iseljeničkim udrugama, hrvatskim veleposlanstvima u inozemstvu i veleposlanstvima drugih zemalja u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti međunarodne suradnje usklađene su s dvama općim ciljevima *Strategije razvoja NSK*, drugim ciljem – Osnajivanje kapaciteta Knjižnice (posebnim ciljem 2.1. Unaprijediti organizacijski razvoj – aktivnost i očekivani rezultat 2.1.3. Unaprijeđena edukacija djelatnika radi razvoja profesionalne karijere) te trećim ciljem – Suradnja u razvoju i inovacijama (posebnim ciljem 3.3. Potaknuti razvoj partnerstva na razini Europske unije i globalno – aktivnosti i rezultati: 3.3.1. Proaktivna uloga u pozicioniranju NSK u stručnoj i znanstvenoj međunarodnoj zajednici; 3.3.2. Promidžba hrvatske kulturne baštine u inozemstvu i 3.3.4. Povećan broj programa promidžbe inozemne kulturne baštine).

4.3. PROJEKTI I PROGRAMI

Tijekom 2026. godine planira se rad na novim i postojećim, višegodišnjim projektima i programima.

Međunarodni suradnički razvojni projekti

Erasmus+ KA120-ADU program: Akreditacija u obrazovanju odraslih 2025. – 2027. (NSK korisnik)

Erasmus+ KA220-ADU program: Opportunities for People through Equity and Networking (OPEN) 2025. – 2028. (NSK partner)

EBLIDA ELAN projekt 2025. – 2028. (NSK partner)

Horizon-CL2-2025-01 TrustUP projekt – OPERAS (NSK partner)

Suradnički projekti u području kulture i znanosti

DARIAH-HR – Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj

e-Sveučilišta – digitalna transformacija visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj

Glagoljica.hr – nastavak suradnje na izgradnji portala

Hrvatski iseljenički tisak (HIT) – nastavak suradnje na digitalizaciji i javnoj objavi radova hrvatskih iseljenika

Incunabula Croatica – nastavak suradnje na izgradnji portala

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Arheološkog muzeja u Zadru

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Manastira Uspenja Presvete Bogorodice u Krupi

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Samostana sv. Frane u Zadru

Konzervatorsko-restauratorski radovi na građi Tiflološkog muzeja u Zagrebu

Program preventivne zaštite Knjižnice „Juraj Habelić“ u Zagrebu

Program preventivne zaštite stare i vrijedne knjižne građe u Knjižnici HAZU u Zagrebu

Znameniti.hr – nastavak suradnje na izgradnji portala

Razvojni projekti i programi – novi

Sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS)

Razvojni projekti i programi – višegodišnji

Doradba portala HAW

E-burza – portal za razmjenu knjižnične građe i uredske opreme

Knjižničarska zvanja u Republici Hrvatskoj – razvoj sustava

Pisati slobodno: tematski portal o cenzuri periodike krajem 19. i početkom 20. stoljeća

Rijetki petki – predstavljanje građe iz posebnih zbirki NSK

Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica – razvoj sustava

Sustav za upravljanje, identificiranje i predstavljanje baštinskih zbirki u Republici Hrvatskoj (SUBAZ) – razvoj sustava

Sustav za upravljanje odnosima s korisnicima u Informacijskom centru – razvoj sustava

Upisnik digitalnih zbirki i preslika – razvoj sustava

Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj – razvoj sustava

Posebni programi financirani proračunskim sredstvima Ministarstva kulture i medija

MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

Potpota mobilnosti i programskoj međunarodnoj suradnji

– *Izložba Heidi u Hrvatskoj*

– *Izložba Best Book Design from all over the World i otvorenje jubilarnog natječaja Hrvatska lijepa knjiga*

Potpota sudjelovanju u radu međunarodnih organizacija, platformi i mreža

Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na sastanku Izvršnog odbora CENL-a

Sudjelovanje glavne ravnateljice NSK na godišnjoj konferenciji CENL-a

Sudjelovanje na 90. Svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu IFLA-e

Sudjelovanje na 51. godišnjem sastanku koordinatora nacionalnih ureda za ISSN

Sudjelovanje na godišnjim sastancima koordinatora nacionalnih ureda za ISBN i ISMN

Sudjelovanje na EBLIDA Council and Conference

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji IAML-a / godišnjem sastanku RILM-a

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji LIBER

Organizacija LIBER Winter Eventa, NSK, Zagreb

Sudjelovanje na godišnjoj skupštini IIPC i konferenciji o arhiviranju weba WAC

Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji EUROPEANA

Sudjelovanje na godišnjem sastanku CENL-ove radne grupe EEDI

KNJIŽNIČNI PROGRAMI

– *Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU)*

– *Čitam lakše! – digitalni sadržaji kao lako čitljivi tekstovi*

– *Digitalizacija poslovanja matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj e-Matična – nastavak programa*

– *HAWaton – natjecanje u prikupljanju tematskog online sadržaja*

- *Inkunabule u Hrvatskoj* – nastavak programa
- *Knjižnice jače od potresa: pet godina poslije* – izložba
- *LibAr* – digitalni arhiv istaknutih knjižničara
- *Marin Getaldić: 400 godina poslije* – izložba
- *Partnerstvom do čitatelja* – radionica za nakladnike
- *Petnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest*
- *Razvoj i održavanje Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (KAM)*
- *Sistemska knjižničarstvo 2026.* – stručni skup
- *Susreti s baštinom u CroAtriumu* – ciklus događanja
- *Tragom blaga knjižne baštine: escape room igra*
- *Tragovima baštine* – tematski vođeni obilasci NSK
- *Upravljanje građom obveznog primjerka: analiza stanja, očuvanje i pristup*
- *Uvođenje vrednovanja Programa razvoja mreže pokretnih knjižnica u Republici Hrvatskoj*
- *Vremeplov riječi* – digitalni arhiv hrvatske književnosti

KNJIŽNIČNI PROGRAMI – NABAVA KNJIŽNE I NEKNJIŽNE GRAĐE

Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti

MUZEJSKI PROGRAMI

Izdavanje pjesničko-grafičke mape Jure Kokeze

POTPORE IZDAVANJU KNJIGA

Objava dijela rukopisne ostavštine Antuna pl. Cuvaja od Carevdara

DIGITALIZACIJA KULTURNE BAŠTINE

Digitalizacija vinilnih ploča iz fonda Zbirke muzikalija i audiomaterijala
Digitalizacija i dostupnost zbirke Croatica: stare novine, časopisi i knjige II

4.4. NAKLADNIČKA DJELATNOST

Knjige i pretisci

Biseri hrvatskog identiteta – enciklopedijsko izdanje

Biseri hrvatskog identiteta – luksuzno izdanje

Grafička mapa Jure Kokeze

Orkestralna djela Ivana Zajca ml.

Gudački kvarteti Božidara Širole

Časopisi

Glas@NSK, br. 22

Druge tiskane publikacije

Programska knjižica stručnog skupa Sistemska knjižničarstvo 2026.

Publikacija o Grafičkoj zbirci NSK

Publikacija o Zbirci muzikalija i audiomaterijala

Elektroničke publikacije

Francuski stari majstori u Grafičkoj zbirci NSK

Hrvatske nacionalne bibliografije – CIP bilten

Hrvatske nacionalne bibliografije – Niz A

Hrvatske nacionalne bibliografije – Niz B

Hrvatske nacionalne bibliografije – Niz C

Hrvatske nacionalne bibliografije – Retrospektivna bibliografija

Hrvatske nacionalne bibliografije – Specijalne bibliografije

Programska knjižica Petnaestog festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata D-fest

Zbornik radova sa znanstvenog kolokvija o Šimi Juriću

Zbornik 13. i 14. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj

Znamenite žene u Hrvatskoj i Slavoniji od najstarijih vremena do danas

4.5. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložbe u NSK

Izložba Heidi u Hrvatskoj, svibanj i lipanj 2026., Zaklada Heidiseum i NSK

Izložba Marin Getaldić – 400 godina poslije, travanj i svibanj 2026., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i NSK

Izložba radova Antona Cetina, rujan 2026., Anton Cetin i NSK

Međunarodna izložba Best Book Design from all over the World, srpanj i kolovoz 2026., Zaklada Stiftung Buchkunst i NSK

Mojih 40 godina, izložba posvećena Vidoslavu Baguru, srpanj 2026., Međunarodna smotra folklora i Kulturni centar Travno

Preživjeli Holokausta, siječanj 2026., Zaklada Gamaraal i NSK

Susreti s baštinom u CroAtriumu – Razgovor s pjesnikom: ostavština vizualne poezije Borbena Vladovića u NSK (razgovor i izložba)

Virtualne izložbe

Knjižnice jače od potresa: pet godina poslije

4.6. SKUPOVI, SASTANCI I DOGAĐANJA

Skupovi i druga događanja u organizaciji i suorganizaciji NSK

Petnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, NSK, Zagreb, 14. 15. svibnja 2026.

22. okrugli stol „Politika raznolikosti i uključenosti u knjižnicama za podzastupljene skupine korisnika“, Zagreb, rujan 2026.

LIBER Winter Event, NSK, Zagreb, 23. – 27. studenog 2026.

Sistemska knjižničarstvo 2026., NSK, Zagreb, studeni 2026.

Sudjelovanje na međunarodnim znanstveno-stručnim skupovima

Ostvarivat će se prema odobrenim/osiguranim sredstvima.

18th Berlin open access conference, Berlin, Njemačka, veljača 2026.

19th ILDS, IFLA Document delivery and Resource Sharing, Rim, Italija, 23. – 25. rujna 2026.

26th Conservator-Restorers' Professional Meeting, Slovenija, 2026.

Godišnja konferencija CENL-a (AGM), Luksemburg, lipanj 2026.

Godišnja konferencija Europeana Network, listopad 2026.
Godišnja konferencija IAML i Godišnji sastanak RILM-a, Solun, Grčka, lipanj 2026.
Konferencija EBLIDA/NAPLE, travanj 2026.
Konferencija ECSA, Oulu, Finska, 2. – 7. ožujka, 2026.
Konferencija i *Developers Day IGeLU*, Taipei, Tajvan, 19. – 22. listopada 2026.
Konferencija IFLA WLIC 2026, Busan, Južna Koreja, 18. – 22. kolovoza 2026.
Konferencija LIBER, Trondheim, Norveška, 1. – 3. srpnja 2026.
Konferencija *Semantic Web in Libraries (SWIB)*, 2026.
Opća skupština IIPC i konferencija WAC, Bruxelles, Belgija, 8. – 10. travnja 2026.

Sudjelovanje na hrvatskim znanstveno-stručnim skupovima i međunarodnim skupovima u Republici Hrvatskoj

7. stručni skup „Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki“, Zagreb, rujan 2026.
7. Zeleni festival, Karlovac, lipanj 2026.
14. međunarodna autorska kreativna konferencija MAKK, Zagreb, studeni 2026.
17. okrugli stol za školske knjižnice, listopad 2026.
18. okrugli stol o pokretnim knjižnicama, svibanj 2026.
21. međunarodni stručni skup „Knjižnica – središte znanja i zabave“, Karlovac, studeni 2026.
22. okrugli stol „Politika raznolikosti i uključenosti u knjižnicama za podzastupljene skupine korisnika“, Zagreb, rujan 2026.
26. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb, prosinac 2026.
29. seminar „Arhivi, knjižnice, muzeji“ (AKM), studeni 2026.
38. proljetna škola školskih knjižničara, Osijek, 23. – 25. ožujka 2026.
51. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva, studeni 2026.
Baj(kaj)mo i pri(ča)jmo s ma(što)m – Dan bajki i priča, lipanj 2026.
Konferencija „Medical Information Conference Croatia (MICC)“, Zagreb, lipanj 2026.
Petnaesti festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb, 14. – 15. svibnja 2026.
PubMet, Zadar, rujan 2026.
Sistemska knjižničarstvo, Zagreb, prosinac 2026.
Skupština Hrvatskog knjižničarskog društva, listopad/studeni 2026.
Skupština Zagrebačkog knjižničarskog društva, lipanj 2026.
Srce DEI, Zagreb, 28. – 29. travnja 2026.
Stručni skup Hrvatskog čitateljskog društva, Zagreb, rujan 2026.
Stručni skup o uslugama za osobe s invaliditetom, rujan 2026.
The Digital Curation Centre (DCC), Zagreb, 16. – 18. veljače 2026.
THECUC, studeni 2026.

Sudjelovanje na sastancima

- Godišnji sastanak CENL-ove radne grupe EEDI
- Godišnji sastanak europskih dokumentacijskih centara u Hrvatskoj
- Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN
- Godišnji sastanak radne grupe International Reading Room Challenges
- Godišnji sastanak predstavnika nacionalnih ureda za ISBN i ISMN
- Godišnji sastanak RILM-a
- Međunarodni godišnji sastanak Europskih dokumentacijskih centara
- Sastanci Izvršnog odbora CENL-a
- Sastanci nacionalnih ureda za ISBN
- Sastanci Upravnog odbora ISSN-a
- Sastanci VIAF savjeta

Sudjelovanje na događanjima

- Dan NSK, 22. veljače 2026.
- Noć knjige, travanj 2026.
- Svečano otvorenje i zatvaranje Europske olimpijade prirodoslovnih znanosti, travanj/svibanj 2026.
- Festival znanosti, svibanj 2026.
- Knjižna booka, svibanj 2026.
- Međunarodni harfistički festival, svibanj 2026.
- Tjedan Europe, svibanj 2026.
- Festival Miroslav Krleža, srpanj 2026.
- Europski tjedan sporta, rujan 2026.
- Dani europske baštine, rujan/listopad 2026.
- Međunarodna izložba inovacija ARCA 2026., listopad 2026.
- Tjedan otvorenog pristupa, listopad 2026.
- Mjesec hrvatske knjige, 15. listopada – 15. studenog 2026.
- Dan hrvatskih knjižnica, 11. studenog 2026.
- Završna svečanost Nacionalnog kviza za poticanje čitanja, studeni 2026.

4.7. RADNE SKUPINE I KOMISIJE

1. CENL:
 - a. EEDI (Equity, Equality, Diversity and Inclusion) Network Group
 - b. National Libraries as Data Dialogue Forum
 - c. National Libraries' User Spaces and Services Network Group (NLUSS)
2. CLARIN-ERIC
3. DARIAH-HR
4. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji
 - a. Radna skupina za autorska prava
 - b. Radna skupina za edukaciju i podršku u Dabru
 - c. Radna skupina za istraživačke podatke u Dabru
 - d. Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u Dabru
 - e. Radna skupina za ocjenske radove u Dabru
 - f. Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u Dabru
5. Europeana Network Association (ENA)
6. Europeana Impact Community, Steering Group
7. Europeana Out of Commerce works Working Group
8. Hrvatska udruga muzičkih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara – HUMKAD (hrvatski ogranak međunarodnog udruženja IAML)
9. Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)
 - a. Radna skupina za izradu prijedloga nacionalnog plana i politika otvorene znanosti
 - b. Radna skupina za definiranje strukture i načela HR-OOZ-a

10. Hrvatsko knjižničarsko društvo (sekcije, komisije i radne grupe):

- a. Sekcija za bibliografsku kontrolu
- b. Sekcija za obrazovanje i istraživanje
- c. Sekcija za upravljanje i tehnologiju
- d. Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup
- e. Komisija za državne informacije i službene publikacije
- f. Komisija za glazbene knjižnice i zbirke
- g. Komisija za informacijske tehnologije
- h. Komisija za katalogizaciju
- i. Komisija za knjižničarsko nazivlje
- j. Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu
- k. Komisija za narodne knjižnice
- l. Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje
- m. Komisija za povijest knjige i knjižnica
- n. Komisija za pravne i srodne knjižnice
- o. Komisija za sadržajnu obradu i pristup
- p. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja
- q. Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama
- r. Komisija za teoriju i znanstveni rad
- s. Komisija za visokoškolske knjižnice
- t. Komisija za zaštitu knjižnične građe
- u. Komisija za zelene knjižnice
- v. Radna grupa za audiovizualnu građu i multimediju
- w. Radna grupa za društvene medije
- x. Radna grupa za informacijsko-referalnu službu i usluge
- y. Radna grupa za normizaciju
- z. Radna grupa za serijske publikacije

11. IFLA

- a. Sekcija za novine i ostale informativne medije (News Media Section)
- b. Sekcija za bibliografiju (Bibliography Section)
- c. Sekcija za katalogizaciju (Cataloguing Section)
- d. Sekcija za nacionalne knjižnice (National Libraries Section)
- e. Sekcija za statistiku i evaluaciju (Statistics and Evaluation Section)

12. International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio

13. International Reading Room Challenges (IRRC) Working Group

14. ISBD Manifestation Examples Task and Finish Group

15. LIBER:

- a. Citizen Science Working Group
- b. Open Access Working Group
- c. Copyright & Legal Matters Working Group

16. Ministarstvo kulture i medija: Stručno povjerenstvo za knjižnu građu

17. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

- a. Radna grupa za MARC 21 A

- b. Radna grupa za MARC 21 B
 - c. Radna grupa za primjenu i praćenje primjene dokumenata o zaštiti građe NSK od tehničkih ugroza i katastrofa
 - d. Radna grupa za smjernice i primjere Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
 - e. Radna skupina za interoperabilnost
 - f. Radna skupina za izradbu Komunikacijske strategije NSK
 - g. Radna skupina za konverziju i deduplikaciju bibliografskih zapisa te migraciju knjižničnih poslovanja u zajednički hrvatski visokoškolski knjižnični sustav u oblaku – bukinet.hr
 - h. Radna skupina za posebne programske aktivnosti u novootvorenom prostoru NSK
 - i. Radna skupina za redakturu prijevoda i stručne terminologije knjižnične platforme Alma/Primo VE
 - j. Tehnička radna grupa za izradbu i održavanje ontologije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
18. Open Method of Coordination (OMC) Building bridges: strengthen the multiple roles of libraries as gateways to and transmitters of cultural works, skills and European values
19. Zagrebačko knjižničarsko društvo
- a. Radna skupina Novi informacijski stručnjaci
 - b. Radna grupa ZKD biciklisti
 - c. Radna grupa za građansku znanost u knjižnicama
20. The International Nuclear Information System (INIS)
21. VIAF Radna grupa za GDPR

4.8. POVJERENSTVA

1. Alma projektni tim
2. Povjerenstvo natječaja *Hrvatska lijepa knjiga*
3. Povjerenstva za postupak provedbe natječaja za popunu upražnjenih radnih mjesta
4. Povjerenstva za postupanje s viškovima građe u NSK
5. Povjerenstvo za knjižnični informacijski sustav
6. Povjerenstvo za otkrivanje, evidentiranje i zbrinjavanje otpada
7. Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u knjižničarskoj struci
8. Povjerenstvo za predlaganje viših stručnih zvanja u knjižničarskoj struci
9. Povjerenstvo za reviziju Grafičke zbirke
10. Povjerenstvo za reviziju Smjernica za izgradnju i upravljanje Sveučilišne zbirke NSK
11. Povjerenstvo za Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj
12. Povjerenstvo za usklađivanje nabave NSK i Sveučilišta u Zagrebu
13. Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu
14. Pregovaračko povjerenstvo za donošenje prioritetne liste za pretplatu e-izvora
15. Savjetodavni odbor za izložbe NSK

16. Savjetodavno povjerenstvo za izradbu analize stanja, istraživanje potreba knjižnica visokog obrazovanja u segmentu digitalne preobrazbe i izradbu topologije platforme knjižničnih usluga u oblaku mrežnog okruženja u sklopu projekta *e-Sveučilišta*
17. Savjetodavno povjerenstvo za donošenje prioritetne liste za pretplatu e-izvora
18. Središnji projektni tim za provedbu aktivnosti NSK u projektu *e-Sveučilišta*
19. Stručno povjerenstvo za izradu Izvješća o radu NSK za 2025. godinu
20. Stručno povjerenstvo za izradu Plana rada NSK za 2026. godinu
21. Stručna povjerenstva za subvencioniranje troškova školarine

4.9. ODBORI, VIJEĆA I UREDNIŠTVA

1. CENL – Izvršni odbor
2. DABAR – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji – Koordinacijski odbor
3. Hrvatski zavod za norme
 - a. Tehnički odbor – HZN/TO 37 Terminologija
 - b. Tehnički odbor – HZN/TO 46, Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije
 - c. Tehnički odbor – HZN/TO 546, Očuvanje kulturne baštine
4. Hrvatsko knjižničarsko društvo
 - a. Društveni kanali HKD-a
 - b. Izvršni odbor
 - c. Odbor za nakladničku djelatnost
 - d. Stručni odbor
 - e. Uredništvo časopisa *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*
 - f. Uredništvo e-konferencijska izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva
5. Hrvatsko knjižnično vijeće
6. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
 - a. Ocjenjivački odbor za Nagradu i priznanje NSK
 - b. Programski odbor Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj
 - c. Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi u Republici Hrvatskoj
 - d. Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica
 - e. Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (2025-2027)
 - f. Stručno vijeće NSK
 - g. Stručno vijeće sveučilišnih matičnih razvojnih službi
 - h. Stručno vijeće županijskih matičnih razvojnih službi
 - i. Upravno vijeće NSK
 - j. Uredništvo časopisa Glas@NSK.hr
 - k. Uredništvo mrežnih stranica Katalogizacija i klasifikacija
 - l. Uredništvo mrežnih stranica Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
 - m. Uredništvo mrežnih stranica Predmetni sustav NSK
 - n. Uredništvo portala Digitalne zbirke NSK

- o. Uredništvo portala HAW
 - p. Uredništvo portala Normativna baza UDK
 - q. Uredništvo portala Središnjeg sustava za bibliometrijska pretraživanja
 - r. Zakladna uprava Zaklade NSK
 - s. Znanstveni odbor NSK
 - t. Znanstveno vijeće NSK
7. Programski i organizacijski odbor Mjeseca hrvatske knjige
 8. Savjet Hrčka
 9. Savjet poslodavaca doktorskog studija Informacijske i komunikacijske znanosti
 10. Skupovi i konferencije
 - a. Programski odbor *29. seminara Arhivi, knjižnice, muzeji*
 - b. Programski i organizacijski odbori 7. stručni skup *Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki*
 11. Upravni odbor Međunarodnog ureda za ISSN
 12. Uredništvo časopisa *Knjižnica: revija za područje bibliotekarstva i informacijske znanosti*
 13. Zagrebačko knjižničarsko društvo
 - a. Nadzorni odbor
 - b. Upravni odbor
 - c. Uredništvo biltena *Bez uveza: e-biltena ZKD-a*
 - d. Uredništvo časopisa *Novi uvez: glasila ZKD-a*
 - e. Uredništvo mrežnih stranica i društvenih mreža ZKD-a

4.10. STRUČNI DOKUMENTI I PROCEDURE

U 2026. godini planira se izradba, doradba ili posuvremenjivanje, dokumenata, smjernica i uputa:

- Dokumentacija za implementaciju nove platforme knjižničnih usluga
- eKnjižnice – uređivanje i posuvremenjivanje potrebnih dokumenata
- eMatična – uređivanje i posuvremenjivanje potrebnih dokumenata
- Kriteriji za odabir građe u Hrvatske nacionalne bibliografije
- Portal matične djelatnosti – uređivanje portala s novim smjernicama i pravilnicima
- Priručnik za izradu i dodjeljivanje usvojenih oznaka za demografske skupine
- Procedura za korisničko snimanje građe mobilnim uređajima i tabletima
- Procedura za korisničko snimanje građe u komercijalne svrhe
- Smjernice za izgradnju zbirke *Croatica*
- Smjernice za postupanje s ostavštinama u NSK
- Strateški plan razvoja NSK za razdoblje do 2030. godine
- Upute za rad u formatu MARC 21
- Upute za rad u kooperativnoj izradbi CIP zapisa

Prema potrebi izradit će se i drugi dokumenti te upute.

4.11. MEĐUNARODNA ČLANSTVA NSK

- CDNL – The Conference of Directors of National Libraries (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)
- CENL – The Conference of European National Librarians (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)
- CoARA (Coalition for Advancing Research Assessment)
- DART Europe (Europski digitalni repozitorij disertacija)
- DOI – Digital Object Identifier (Digitalni identifikator objekta)
- EBLIDA – The European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (Europski ured za knjižnične, informacijske i dokumentacijske udruge)
- ECSA – European Citizen Science Association (Europska udruga građanske znanosti)
- ENA – Europeana Network Association (Udruga mreže Europeane)
- EURIG – The European RDA Interest Group (Europska grupa za praćenje RDA) Europeana (Europska digitalna knjižnica)
- IAML – International Association of Music Libraries, Archives and Documentation – Centres (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)
- ICA – International Cartographic Association (Međunarodno kartografsko udruženje)
- IFLA – International Federation of Library Associations (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)
- IGeLU – International Group of Ex Libris Users (Međunarodna skupina korisnika Ex Librisa)
- IIPC – International Internet Preservation Consortium (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu mrežnih sadržaja)
- ISBN – International Standard Book Number (Međunarodni standardni knjižni broj)
- ISIL – International Standard Identifier for Libraries and Related Organisations
- ISMN – International Standard Music Number (Međunarodni standardni broj notne građe)
- ISSN – International Standard Serial Number (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)
- LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)
- MAGIC – Map & Geoinformation Curators Group (Grupa kartografskih i geoinformacijskih knjižničara i arhivista)
- OPERAS – Open Scholarly Communication in the European Research Area (ERA) for Social Sciences and Humanities (istraživačka infrastruktura posvećena poboljšanju otvorene znanstvene komunikacije za društvene i humanističke znanosti u europskom istraživačkom prostoru).
- UDC consortium (UDK Konzorcij)
- VIAF – Virtual International Authority File (Virtualna međunarodna normativna baza)

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU

